नागपूर मुख्य कार्यालय
कॉटन मार्केट, नागपूर - ४४००१८

संपर्क
संपादकीय : ९९२२९७००२३
वितरण : ८८८८६४७७५३
जाहिरात : ७४४७७३५८५१ / ९३२६९०६०६२
नागपूर कार्यालय संपर्क : ७४४७७३५८५१

नागपुर, अकोला, अमरावती, खामगांव, यवतमाळ, वर्धा, गडचिरोली, वाशीम, भंडारा, गोंदिया, मुंबई, पालघर (ठाणे), नाशिक आणि चंद्रपूर महासागर

महासागर

Epaper: www.epaper.dainikmahasagar.in nagpurpost@gmail.com / mahasagarngp@gmail.com

* वर्ष १६ * अंक ११२ * | * गडचिरोली * | गुरुवार, दिनांक २८ ऑगस्ट २०२५ | ८ पाने ● किमत रू. २/-+ वितरण खर्च रू. १ = एकुण ३ रू.) * विशेष ऑफर : महासागर + नागपूर पोस्ट = ४ रु. फक्त

अग्राग्रलेख

खरीखरी..

दीड तासात नागपूर ते गोंदिया

मुंबई ते नागपूर समृद्धी महामार्गाची सुरुवात करण्यात आली. तेव्हा राज्याचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी या मागार्ने नऊ तासात मुंबईला जाता येईल असे जाहीर केले होते, ती बाब त्यावेळी अविश्वसनीय वाटावी अशी होती. सर्वाधिक वेग असलेल्या कोणत्याही अडथळ्यांशिवाय जाणाऱ्या दुरंतो गाडी पेक्षा कमी वेळामध्ये नागपूर ते मुंबईचा प्रवास होतो. एकूण प्रवास कसा होतो, हे आता अगदी सगळ्यांना स्पष्टपणे दिसू लागलेले आहे. रस्ते चांगले केले, आवश्यक त्या सुविधा केल्या, वाहन चालकांनी नियम पाळले तर प्रवास वेगाने होतो जलद होतो अपघात विरहित सुखरूप होतो. ज्याप्रमाणे नागपूर मुंबई विदर्भ एक्सप्रेस गोंदियापर्यंत पाठवण्यात आली त्याचप्रमाणे मुंबई नागपूर समृद्धी महामार्ग आता गोंदिया पर्यंत वाढवण्यात येणार आहे. नागपूर ते गोंदिया हे अंतर जवळजवळ १६२ किलोमीटरचे आहे हे अंतर कापण्यासाठी सध्याच्या घडीला तीन तास लागतात. समृद्धी महामागार्ची लांबी गोंदिया पर्यंत नेल्यास प्रस्तावित मार्ग १५ किलोमीटरने कमी होऊ शकतो, मार्गाचे अंतर कमी झाल्यावर वेळ वाचू शकतो. सर्वांच्या माहितीसाठी सांगायचे झाल्यास गोंदिया महाराष्ट्रातील छत्तीसगडला जोडणारा शेवटचा जिल्हा आहे. काल मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत अनेक परियोजनांची घोषणा करण्यात आली त्यात पुणे नाशिक मार्ग, पुणे रिंग रोड मार्ग, कोकण एक्सप्रेस वे, नांदेड जालना एक्सप्रेस वे, शक्तीपीठ महामार्ग याच्याबरोबर आता नागपूर गोंदियाचा प्रवास कमी वेळात झाल्यावर जनतेचा वेळ वाचेल, खर्च वाचेल आणि महाराष्ट्राच्या शेवटच्या टोकापासून महाराष्ट्र राज्याच्या राजधानी पर्यंत प्रवास अगदी कमी वेळात पूर्ण करता येईल. सध्या समृद्धी महामार्गावर केलेल्या मानवी चुकांमुळे अपघात होत असतात. ठरलेल्या गतीने शिस्त पाळून वाहन चालकांनी शिस्तीत वाहने चालवली तर अपघात कमी होतील यामध्ये कुठलीच शंका नाही. या नव्या मार्गामुळे भंडारा आणि गोंदिया यासारख्या आदिवासी आणि दुर्लक्षित असलेल्या दुर्गम जिल्ह्यांना दनादन मुंबईला जाता येईल. सरकारच्या म्हणण्यानुसार यामुळे उद्योगांना प्रोत्साहन मिळेल सामाजिक आणि आर्थिक विकास होईल, त्यासोबतच इतरही अनेक फायदे होतील. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी विदर्भाचा अनुशेष दूर करण्यासाठी आपली कंबर अगदी जबरदस्त पद्धतीने कसलेली आहे. आतापर्यंत पश्चिम महाराष्ट्र आणि विदर्भेतर पुढाऱ्यांच्या गतिमानतेमुळे विकासाची गंगा विदर्भाकडे सरकली नव्हती.

मात्र आता मा. मुख्यमंत्री देवेंद्रजी फडणवीस यांचे,

रोड से रोड बनाते चलो, विकास की गंगा बहाते चलो
साथ मे आये जो जनता मेरी, उनको ही सुविधा दिलाते चलो,

या पद्धतीचे काम अत्यंत उत्तम रीतीने सुरू आहे त्याबद्दल त्यांना धन्यवाद दिलेच पाहिजेत. कारण महाराष्ट्राच्या विकासात विदभार्चा मोठा वाटा आहे. वीज आपण उत्पादित करायची आणि त्याचा फायदा मुंबई पुण्याला मिळायचा. आता गडचिरोलीचे औद्योगीकरण आणि महामार्गाचे नवे नवे टप्पे विदर्भाच्या विकासाला नवीन गती देतील यात अजिबात शंका नाही.

nagpurpost@gmail.com
Mob. No. 9922970023

चार नक्षल्यांना कंठस्नान

तीन महिला सदस्यांचा समावेश
मोठा शस्त्रसाठा जप्त

■ **महासागर प्रतिनिधी**
गडचिरोली, दि. २७ :

गडचिरोली-नारायणपूर सीमेवरील कोपर्शी जंगल परिसरात आज सकाळी पोलीस व नक्षलींमध्ये झालेल्या चकमकीत चार जहाल नक्षलवादी ठार झाले. त्यामध्ये एक पुरुष व तीन महिलांचा समावेश आहे.

घटनास्थळावरून एसएलआर रायफल, दोन इन्सास रायफल व एक ३०३ रायफल पोलिसांनी जप्त केली. माहितीनुसार या परिसरात दोन दिवसापासून केंद्रीय समिती सदस्य सोनू उर्फ भूपती आणि कोसा हे दोघे सदस्यांसह ठाण मांडून बसले होते.

२५ आगस्ट रोजी छत्तीसगड सीमेवरील कोपर्शी घनदाट जंगल परिसरात गट्टा दलम, कंपनी क्रमांक १० व इतर नक्षलवादी बैठकीसाठी एकत्र आले होते. यात काही मोठ्या नेत्यांचा देखील समावेश होता. गडचिरोली पोलीस अधीक्षक निलोत्पल यांना ही गोपनीय माहिती मिळाल्यानंतर त्यांनी अपर अधीक्षक एम. रमेश यांच्या नेतृत्वात सी-६० च्या १९ आणि सीआरपीएफच्या तुकड्या अभियानासाठी रवाना केल्या.

कोपर्शी परिसरात मागील दोन दिवसापासून मुसळधार पाऊस सुरु असल्याने त्यापरिसरात पोहोचण्यासाठी पोलीस जवानांना दोन दिवस प्रतिकूल परिस्थितीचा सामना करावा लागला.

दरम्यान, २७ आगस्ट रोजी पहाटे ५ वाजताच्या सुमारास जंगलात दबा धरून बसलेला नक्षलवाद्यांनी पोलिसांच्या दिशेने जोरदार गोळीबार सुरू केला. यावेळी जवानांनी देखील चोख प्रत्युत्तर दिले. ही चकमक आठ तास चालली.

चकमकीनंतर परिसरात पोलिसांनी शोध घेतला असता चार नक्षलवाद्यांचे मृतदेह, शस्त्रसाठा व नक्षल साहित्य आढळून आले. यात तीन महिला व एक पुरुषाचा समावेश आहे. चकमक परिसर घनदाट जंगलाने वेढलेला असल्याने अजूनही काही नक्षलवादी लपून बसल्याची शक्यता आहे. त्यामुळे नक्षल विरोधी मोहीम अद्यापही सुरूच असल्याची माहिती पोलिसांनी दिली आहे.

गेल्या चार वर्षापासून गडचिरोली जिल्ह्यात नक्षलवाद्यांच्या हालचाली मर्यादित झाल्या आहे. चकमकीत अनेक नेते, सदस्य मारल्या गेल्याने आणि नवीन भरती बंद असल्याने जिल्ह्यात चळवळ कमकुवत झाली आहे. शेजारच्या छत्तीसगडमध्येही नक्षलविरोधी मोहीम तीव्र केल्याने नक्षलवाद्यांची कोंडी झाली आहे. यावर चर्चा करण्यासाठी कोपर्शीच्या जंगलात नक्षल चळवळीचा प्रभारी नेता तथा केंद्रीय समिती सदस्य भूपती आणि केदारी रेड्डी उर्फ कोसा त्याठिकाणी आले होती. अशी शक्यता आहे. या कारवाईनंतर नक्षलवाद्यांना मोठा धक्का बसल्याचे बोलले जात आहे.

धापेवाडा शिवारात विजेचा कहर
मायलेकासह तिघांचा मृत्यू

■ **महासागर प्रतिनिधी**
सावनेर / कळमेश्वर, दि. २७ :

नागपूर जिल्ह्यातील धापेवाडा शिवारात आज दुपारच्या सुमारास विजेच्या प्रचंड कडकडाटासह झालेल्या प्रकोपात शेतात काम करणाऱ्या तिघांचा जागीच मृत्यू झाला. संजू सावजी हॉटिलच्या बाजूला घडलेल्या या हृदयद्रावक घटनेत ओम पाटील आणि त्याची आई वंदू पाटील तसेच निर्मला पराते यांचा मृत्यू झाला.

मृतक वंदू पाटील आणि ओम पाटील

दुपारी अचानक हवामानात बदल झाला. गडगडाटासह पाऊस सुरू झाला आणि शेतात काम करत असलेल्या या तिघांवर वीज कोसळली. या घटनेत तिघांचा जागीच मृत्यू झाला. सोबतच्या शेतकऱ्यांनी मदतीचा प्रयत्न केला, मात्र तोवर तिघांचा मृत्यू झाला होता.

मृतक निर्मला पराते

घटनेची माहिती मिळताच परिसरात मोठी खळबळ उडाली. हितज्योती फाउंडेशनचे हितेश दादा बनसोड आणि त्यांची चमू तात्काळ घटनास्थळी दाखल झाली. पोलीस अधिकारी सागर खर्डे, उमेश पाटील यांच्या मार्गदर्शनाखाली पोलिस पथकाने मदतकार्य सुरू केले. पंचनामा करून मृतदेह सावनेर येथील सरकारी रुग्णालयात हलविण्यात आले, जिथे तहसीलदार स्वतः उपस्थित राहून आवश्यक प्रक्रिया पार पाडण्यात आली.

या घटनेची गंभीर दखल घेत सावनेर उपविभागीय अधिकारी (एस.डी.पी.ओ.) घटनास्थळी दाखल झाले आणि संपूर्ण परिस्थितीचा आढावा घेतला. तसेच कळमेश्वरचे तहसीलदार विकास बिग्गड हेही घटनास्थळी पोहोचले. त्यांनी स्थानिक प्रशासनासोबत समन्वय साधून मदतकार्याची पाहणी केली.

या घटनेने संपूर्ण परिसरात शोककळा पसरली आहे. शेतात कष्ट करून कुटुंबाचा उदरनिर्वाह करणाऱ्या या तिघांच्या मृत्यूमुळे त्यांच्या कुटुंबीयांवर दुःखाचा डोंगर कोसळला आहे. घटनास्थळी भाजप नेते डॉ. राजीव पोतदार, मनोहर कुंभारे, रामराव मोवाडे, समाजसेवी विजय कापसे यांनी मृतकांच्या कुटुंबियांचे सांत्वन केले. मृतकाच्या कुटुंबीयांना तातडीने शासकीय मदत देण्याची मागणी केली आहे.

या घटनेत ठार झालेल्या वंदू पाटील यांच्या पतीचे सात महिन्यापुर्वी आजाराने निधन झाले होते. आता मायलेकाचाही मृत्यू झाला असून, वंदू पाटील यांची १६ वर्षीय मुलगी पोरकी झाली आहे. घटनेने सर्वत्र हळहळ व्यक्त होत आहे.

भूस्खलनातील मृतांची संख्या ३० वर

मृतांमध्ये बहुतेक भाविक : मृतांचा आकडा आणखी वाढण्याची शक्यता

■ **वृत्तसंस्था, जम्मू, दि. २७ :**

मंगळवारी जम्मूतील कटरा येथील वैष्णोदेवी धाम येथे अर्धकुमारीजवळ झालेल्या भूस्खलनातील मृतांची संख्या ३० वर पोहोचली आहे. एसएसपी रियासी परमवीर सिंह यांनी बुधवारी सकाळी ही माहिती दिली.

काल रात्री उशिरापर्यंत ७ जणांचा मृत्यू झाल्याचे वृत्त आहे. बचावकार्य सुरू आहे. मृतांचा आकडा वाढू शकतो. दरम्यान, खराब हवामानामुळे वैष्णोदेवी यात्रा पुढे ढकलण्यात आली आहे.

मंगळवारी, जम्मू शहरात २४ तासांपेक्षा कमी कालावधीत २५० मिमी पेक्षा जास्त पाऊस पडला. यामुळे अनेक ठिकाणी पूरसदृश परिस्थिती निर्माण झाली आहे. घरे आणि शेतात पाणी शिरले आहे. भूस्खलनामुळे अनेक पूल आणि रस्ते खराब झाले आहेत.

३५०० हून अधिक लोकांना वाचवण्यात आले आणि सुरक्षित ठिकाणी नेण्यात आले. जिल्हा प्रशासन, पोलिस, एनडीआरएफ, एसडीआरएफ, भारतीय लष्कर बचाव कार्य करत आहेत.

उत्तर रेल्वेने जम्मू-कटरा येथून धावणाऱ्या आणि आज येथे थांबणाऱ्या २२ गाड्या रद्द केल्या आहेत. याशिवाय, २७ गाड्या रद्द करण्यात आल्या आहेत. तथापि, कटरा-श्रीनगर दरम्यानची रेल्वे सेवा सुरूच आहे.

रद्द केलेल्या २२ गाड्यांपैकी ९ गाड्या कटरा (वैष्णोदेवी धामचा बेस कॅम्प) येथून आणि एक जम्मूहून होती. उर्वरित गाड्या कटरा, जम्मू आणि उधमपूर येथे पोहोचणार होत्या. दरम्यान, २७ गाड्या फिरोजपूर, मांडा, चक राखवाला आणि पठाणकोट येथे थांबविण्यात आल्या आहेत. पठाणकोट-कांगडा रेल्वे ट्रॅकवरही मुसळधार पाऊस आणि भूस्खलनाचा परिणाम झाला असून चक्की नदीला पूर आला आहे.

ट्रम्प टॅरिफ लागू

■ **वृत्तसंस्था, नवी दिल्ली, दि. २७ :**

अमेरिकेने भारतावर लावलेला २५% अतिरिक्त कर आज २७ ऑगस्टपासून लागू झाला आहे. आता भारतावरील एकूण कर ५०% झाला आहे.

अमेरिकेच्या शुल्काचा भार भारतावर, रशियन तेल खरेदी केल्याबद्दल शिक्षा, असे जगभरातील वृत्तपत्रांनी म्हटले आहे. सर्व भारतीय वस्तूंवर ५०% कर लादण्याची धमकी ट्रम्प यांनी प्रत्यक्षात आणली आहे.

यामुळे लाखो लोकांना रोजगार देणाऱ्या भारतीय निर्यातदारांचे मोठे नुकसान होईल. तसेच, जगातील दोन तृतीयांश मोठ्या अमेरिकन कंपन्यांचा व्यवसाय भारतात आहे. या शुल्कामुळे जगातील चौथ्या क्रमांकाच्या भारतातील शेअर बाजारातील अब्जावधी डॉलर्सची परदेशी गुंतवणूक अस्थिर होऊ शकते.

गुजरातमधील बेनामी पक्षांना
४३०० कोटी रुपये कुठून आले?

राहुल गांधी यांचा सवाल

■ **नवी दिल्ली, दि. २७ :**

गुजरातमधील अज्ञात राजकीय पक्षांना मिळालेल्या ४३०० कोटी रुपयांच्या देणग्यांबाबत कॉंग्रेस नेते राहुल गांधी यांनी बुधवारी निवडणूक आयोगाला प्रश्न विचारला. त्यांनी एक अहवाल शेअर केला आणि म्हटले की या १० पक्षांनी एवढी मोठी देणगी घेतली पण खर्च फक्त ३९ लाख रुपये दाखवला.

त्यांनी लिहिले, गुजरातमध्ये काही निनावी पक्ष आहेत ज्यांचे नाव कोणीही ऐकले नाही, परंतु त्यांना ४३०० कोटी रुपयांच्या देणग्या मिळाल्या.

या पक्षांनी फार कमी वेळा निवडणुका लढवल्या आहेत किंवा त्यावर खर्च केला आहे. हे हजारो कोटी कुठून आले? ते कोण चालवत आहे? आणि पैसे कुठे गेले? निवडणूक आयोग चौकशी करेल का की येथेही प्रतिज्ञापत्र मागवेल?

४ मजली इमारत कोसळली तिघांचा करुण अंत

■ **महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २७ :**

मुंबईतील विरार परिसरात एक ४ मजली इमारत कोसळून वाढदिवस असणाऱ्या एका चिमुकलीसह तिच्या आईचा करुण अंत झाल्याची दुर्दैवी घटना घडली आहे. या घटनेत ३ जणांचा बळी गेला आहे.

ढिगाऱ्याखाली चिमुकलीच्या वडिलांसह अजून २० ते २५ जण अडकल्याची शक्यता आहे. त्यामुळे मृत्युचा आकडा आणखी वाढण्याची शक्यता आहे.

विरारच्या नारंगी फाटा परिसरातील रमाबाई अपार्टमेंट या ४ मजली इमारतीचा मंगळवारी रात्री उशिरा एक भाग कोसळला. या दुर्घटनेत ३ जण ठार झाले. ही घटना घडली तेव्हा इमारतीच्या चौथ्या मजल्यावर राहणाऱ्या जोयल कुटुंबातील १ वर्षीय चिमुकलीचा वाढदिवस साजरा केला जात होता. पण अचानक इमारतीचा एक भाग कोसळल्यामुळे होत्याचे नव्हते झाले. त्यात बर्थडे गर्लसह तिची आई व अन्य एका व्यक्तीचा मृत्यू झाला.

बाप्पाचे वाजतगाजत स्वागत

■ **महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २७ :**

महाराष्ट्रासह संपूर्ण देशभरात आज गणेशोत्सवाची सुरुवात झाली आहे. सर्वत्र उत्साहाचे आणि आनंदाचे वातावरण असून, घरोघरी आणि गणेश मंडळांमध्ये गणपती बाप्पा विराजमान झाले आहेत. सध्या गणपतीच्या प्राणप्रतिष्ठापनेचा शुभ मुहूर्त आणि पूजा सुरू आहे.

फडणवीस म्हणाले, श्रीगणेश आपले आराध्य दैवत आहेत, ते विघ्नहर्ता आहेत. त्यामुळे आपल्या देशावर येणारे सर्व संकट दूर करण्यासाठी मी प्रार्थना करतो.

राज्याचे विधानपरिषद विरोधी पक्षनेते अंबादास दानवे यांच्या संभाजीनगर येथील भवानी कृपा निवासस्थानी आज श्रींचे आगमन झाले. दानवे कुटुंबियांनी गणरायाची आरती करत आनंदात गणरायाचे आगमन घरात केले.

४०० विद्यार्थी आणि शिक्षक अडकले
शाळेत भरले ५ फूट पाणी

■ **वृत्तसंस्था, गुरूदासपूर, दि. २७ :**

पंजाबमध्ये सततच्या पावसामुळे नद्या दुथडी भरून वाहत आहेत. धरणांमधून पाणी सोडल्यामुळे बुधवारी पठाणकोट, गुरुदासपूर, तरणतारन, होशियारपूर, कपूरथळा, फिरोजपूर आणि फाजिल्का येथे पूर आला.

गुरुदासपूरमधील डाबुरी येथील नवोदय विद्यालयात ४०० हून अधिक विद्यार्थी आणि शिक्षक पुरात अडकले आहेत. शाळेचा तळमजला ५ फूट पाण्याने भरला आहे. मुलांना पहिल्या मजल्यावर ठेवण्यात आले आहे. विद्यार्थी आणि शिक्षकांना बाहेर काढण्यासाठी एनडीआरएफ आणि लष्कराच्या पथकांना पाठवण्यात आले आहे. राज्यात मुसळधार पावसामुळे सर्व शाळा ३० ऑगस्टपर्यंत बंद ठेवण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत.

त्याच वेळी, रावी नदीतील पुरामुळे, कर्तारपूर साहिब कॉरिडॉरमध्येही ७ फूट पाण्याचा पूर आला आहे. यामुळे पाकिस्तानमधील श्री कर्तारपूर साहिब गुरुद्वारा देखील पाण्याखाली गेला आहे. लष्कराने हेलिकॉप्टरद्वारे २२ सीआरपीएफ जवान आणि तीन नागरिकांना वाचवले.

लालबागच्या राजाच्या दर्शनासाठी
भाविकांची तोबा गर्दी

■ **महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २७ :**

आज राज्यात घरोघरी गणरायाचे आगमन झाले आहे. मुंबईतील लालबागच्या राजाच्या दर्शनासाठी भाविकांची प्रचंड गर्दी झाली आहे. या गदीर्चा एक व्हिडिओ सोशल मीडियावर व्हायरल झाला असून, त्यात भाविकांच्या लांबच लांब दर्शनासाठी उभ्या असलेल्या दिसत आहेत.

मुंबईतील गणेशोत्सवाची त्यातही लालबागच्या राजाच्या दर्शनासाठी येणाऱ्या गर्दीची जगभरात चर्चा होते. यंदाही लालबागच्या राजाच्या दर्शनासाठी मुंबईत प्रचंड गर्दी झाली आहे.

मनोज जरांगे मुंबईच्या दिशेने रवाना

आझाद मैदानावर आंदोलनासाठी पोलिसांची परवानगी : सरकारकडून चर्चेचे आवाहन

■ **महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २७ :**

मराठा आरक्षणाच्या मागणीसाठी मनोज जरांगे पाटील यांच्या नेतृत्वाखाली आज आंतरवाली सराटी येथून मुंबईकडे भव्य मोचार्ची सुरुवात झाली आहे. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी गणेशोत्सवाच्या पार्श्वभूमीवर मोर्चा पुढे ढकलावा म्हणून आपले विशेष कार्यकारी अधिकारी मनोज जरांगे यांच्याकडे पाठवले होते.

या माध्यमातून मुंबईत सण काळात आंदोलन होऊ नये, यासाठी समजूत घालण्याचा प्रयत्न झाला. मात्र, मनोज जरांगे यांनी मोर्चा २७ ऑगस्ट रोजीच निघणार असल्याचा ठाम निर्धार व्यक्त केला होता. दरम्यान, मुंबई पोलिसांनी जरांगे यांना आझाद मैदानावर आंदोलन करण्याची परवानगी दिली आहे. तत्पूर्वी हायकोर्टाने ही परवानगी नाकारल्याने मोठा वाद झाला होता.

बेमुदत आंदोलन करणार

जरांगे यांनी आज सकाळपासूनच मुंबईच्या दिशेने कूच केली आहे. त्यातच आता मुंबई पोलिसांनी मनोज जरांगे यांना आझाद मैदानावर आंदोलन करण्यासाठी सशर्त परवानगी दिली आहे. मात्र, ही परवानगी एका दिवसासाठी देण्यात आली आहे. यावर मनोज जरांगे यांनी प्रतिक्रिया दिली. आम्ही सर्व नियमांचे पालन करत आंदोलन करणार आहोत. परंतु, हे आंदोलन एक दिवसाचे नाही, तर बेमुदत असणार आहे. २९ ऑगस्ट रोजी मी उपोषणाला बसणार असल्याचे मनोज जरांगे यांनी ठामपणे सांगितले.

जरांगेंनी तयारी दर्शवल्यास सरकार चर्चेला तयार - उदय सामंत

मी मनोज जरांगे पाटलांची भेट घेण्याबाबत अजून ठरवलेले नाही. त्यांनी शासनाबरोबर चर्चा करायची तयारी दर्शवली, तर शासन देखील त्यांच्याबरोबर चर्चा करायला तयार आहे. त्यांच्या चर्चेसाठीच काल आम्ही उपसमितीची बैठक घेतली. जरांगे यांनी गैरसमज करून घेऊ नये. त्यांनी संयमाने सर्व गोष्टी हाताळाव्यात असे आवाहन मंत्री उदय सामंत यांनी केले.

दुसरीकडे, मनोज जरांगेंच्या विनंतीनुसार, सरकारने शिंदे समितीला मुदतवाढ दिली. मात्र, त्यांचा मोर्चा निघाल्यापासून त्यांच्याशी अजून कोणतीही चर्चा झाली नाही. शासनाला हा प्रश्न प्रतिष्ठेचा करायचा नाही. पूर्वीही केला नव्हता आणि आताही करायचा शासनाची भूमिका नाही, असे राधाकृष्ण विखे पाटील म्हणालेत.

मनोज जरांगेंनी मोर्चाच्या तारखेचा पुनर्विचार करावा - योगेश कदम

गणेशोत्सवादरम्यान मनोज जरांगेंनी काढलेल्या मराठा मोर्चाबद्दल मंत्री योगेश रामदास कदम म्हणाले, ₹गणेशोत्सवानिमित्त दरवर्षी लाखो भाविक मुंबईत येतात. जर मराठा मोर्चा याच दिवशी आला तर त्यामुळे नागरिकांना मोठी गैरसोय होऊ शकते आणि पोलिसांवर मोठा दबाव येऊ शकतो. वैयक्तिकरित्या, मी मनोज जरांगे यांना तारखेचा पुनर्विचार करण्याची विनंती करेन.

देशातील निम्म्या खासदार, आमदारांवर गुन्हेगारी खटले

महिलांविरुद्ध गुन्ह्यांच्या बाबतीत पश्चिम बंगाल आघाडीवर : आंध्र प्रदेश दुसऱ्या क्रमांकावर

■ **महासागर प्रतिनिधी**
नागपूर, दि. २७ :

केंद्र सरकारने नुकतेच संसदेत १३० वे संविधान दुरुस्ती विधेयक सादर केले आहे. या विधेयकात अशी तरतूद आहे की जर पंतप्रधान, मुख्यमंत्री किंवा मंत्री यांना फौजदारी प्रकरणात अटक झाली आणि ते ३० दिवस तुरुंगात राहिले तर त्यांना त्यांच्या पदावरून काढून टाकता येईल.

सध्याची परिस्थिती अशी आहे की देशभरातील ४५% आमदार आणि ४६% खासदारांवर गुन्हेगारी खटले दाखल आहेत. महिलांविरुद्धच्या गुन्ह्यांबद्दल बोलायचे झाले तर पश्चिम बंगाल अव्वल स्थानावर आहे. तर आंध्र प्रदेश दुसऱ्या स्थानी आहे.

देशभरात, ४५% आमदारांनी स्वतःविरुद्ध गुन्हेगारी खटले असल्याचे जाहीर केले आहे, तर २९% आमदारांवर गंभीर गुन्हे दाखल आहेत. आमदारांविरुद्ध गुन्हेगारी खटल्यांच्या बाबतीत आंध्र प्रदेश देशात पहिल्या क्रमांकावर आहे. त्यानंतर केरळ, तेलंगणा आणि बिहारचा क्रमांक लागतो.

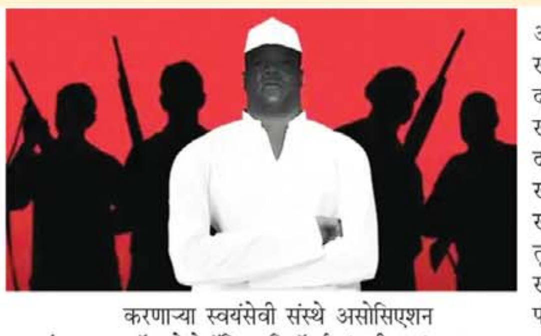

निवडणूक सुधारणांसाठी काम करणाऱ्या स्वयंसेवी संस्थे असोसिएशन फॉर डेमोक्रॅटिक रिफॉर्म्स (एडीआर) च्या अहवालातून ही माहिती समोर आली आहे.

संसदेत हा आकडा काळानुसार वाढत आहे. २००९ मध्ये, ३०% खासदारांवर गुन्हेगारी खटले दाखल होते आणि १४% खासदारांवर गंभीर खटले दाखल होते. २०१४ मध्ये, खासदारांविरुद्ध गुन्हेगारी खटल्यांची संख्या एक तृतीयांश आणि गंभीर खटल्यांची संख्या एक पंचमांश झाली. २०१९ मध्ये, ४३% खासदारांवर गुन्हेगारी खटले होते आणि सुमारे २९% खासदारांवर गंभीर गुन्हे होते. २०२४ च्या निवडणुकीनंतर ही संख्या आणखी वाढली.

कृत्रिम फुलांमुळे शेतकरी संकटात

■ **मुंबई :** राज्यात गणेशोत्सवाला सुरवात झाली आहे. घरगुती आणि सार्वजनिक गणेशोत्सव मंडळासाठी आरास व मखर तयार करण्याकरीता मोठ्या प्रमाणावर फुलांचा वापर केला जातो. मात्र, शेतकऱ्यांनी शेतात पिकविल्या नैसर्गिक फुलांऐवजी चीन मधून आयात केलेल्या प्लास्टिक अथवा सिंथेटिक पदार्थांपासून बनवलेली कृत्रिम फुले मोठ्या प्रमाणावर वापरली जात आहेत. हा वापर शेतकऱ्यांच्या आर्थिक ऊत्पन्नावर विपरीत परिणाम करणारा तर आहेच, परंतु पर्यावरणालाही हानीकारक आहे.

या पार्श्वभूमीवर कृषी मंत्री दत्तात्रय भरणे यांच्या पुढाकाराने पर्यावरण, पशुसंवर्धन व दुग्धव्यवसाय विकास मंत्री पंकजा मुंडेंना यासंदर्भात पत्र देत कृत्रिम फुलांच्या वापरामुळे शेतकऱ्यांवर ओढवलेल्या आर्थिक संकटातून शेतकऱ्यांची सुटका करण्यासाठी, शेतकरी हितास्तव पर्यावरण विभागामार्फत आवश्यक कायदेशीर उपाययोजना करत कृत्रिम फुलांच्या वापरावर बंदी घालण्याची मागणी करण्यात आली आहे.

कृत्रिम फुलांच्या वापरामुळे फुल शेती धोक्यात येऊन शेतकरी आर्थिक संकटात सापडलेला आहे तसेच हरीतगृहे नष्ट होऊन शेतकऱ्यांचे मोठ्या प्रमाणात आर्थिक नुकसान होऊ लागले आहे. कृत्रिम फुले दिसायला आकर्षक असली, तरी त्यांचा पर्यावरणावर आणि स्थानिक अर्थव्यवस्थेवर मोठा परिणाम होत आहे. त्यामुळे याचं गांभीर्य लक्षात घेता शेतकऱ्यांना दिलासा देण्यासाठी कृषी मंत्री दत्तात्रय भरणे यांनी पुढाकार घेत पंकजा मुंडेंना पत्र लिहित कृत्रिम फुलांच्या विक्रीवर बंदी घालण्याची मागणी केली आहे.

आमदार चित्रा वाघ यांचा मनोज जरांगेंवर पलटवार

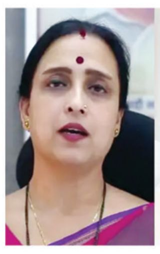

■ **मुंबई :** भाजप नेत्या तथा आमदार चित्रा वाघ यांनी मराठा आंदोलक मनोज जरांगे यांनी केलेल्या टीकेला सडेतोड प्रत्युत्तर दिले आहे. मनोज जरांगे यांनी माझे गबाळे उचकण्याचा इशारा दिला आहे. त्यांनी काय उचकायचे ते उचकावे. मी कुणाच्या बापाला घाबरत नाही, असे त्यांनी म्हटले आहे.

मनोज जरांगे यांनी दोन दिवसांपूर्वी चित्रा वाघ यांच्यावर सडकून टीका केली होती. या पार्श्वभूमीवर चित्रा वाघ यांनी बुधवारी जरांगे यांच्यावर पलटवार केला आहे. त्या म्हणाल्या, ज्या पद्धतीने मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या आईवर टीका झाली ते महाराष्ट्राला पटणार नाही. आपण छत्रपती शिवाजी महाराजांचे मावळे आहोत. आम्हालाही तुमच्याविषयी आदर आहे. तुम्ही एका समाजासाठी आरक्षणाचे काम करत आहात. नक्की करा. हे आरक्षण कुणी देणार असतील तर ते देवेंद्र फडणवीसच देतील. त्यामुळे त्यांच्या आईवर ज्या पद्धतीने टीका करण्यात आली ती टीका महाराष्ट्रात कुणीही खपवून घेणार नाही.

आता त्यांनी आपले शब्द मागे घेतलेत. ही चांगली गोष्ट आहे. पण त्याची पुनरावृत्ती होणार नाही याची काळजी त्यांनी घ्यावी. राहिली गोष्ट माझी, तर मला जे खटकले त्यावर मी बोलले. त्यावर नेहमीप्रमाणे ते मलाही बरेचकाही बोलले. मी बाप्पांच्या आगमनाची वाट पाहत होते. त्यामुळे शांत होते. वेळ आल्यानंतर मी त्यालाही योग्य ते उत्तर देईन. मी रोज अनेकांच्या शिव्या ऐकते. आम्ही कुणाच्याही बापाला घाबरत नाही.

गणेशोत्सवात नवा धमाका!

■ **मुंबई :** यंदाचा गणेशोत्सव केवळ भक्ती-भावनेपुरता मर्यादित राहणार नाही, तर सर्जनशीलतेलाही नवे व्यासपीठ मिळणार आहे. सांस्कृतिक कार्य मंत्री ॲड. आशिष शेलार यांच्या संकल्पनेतून महाराष्ट्र शासनाचा सांस्कृतिक कार्य विभाग आणि महाराष्ट्र चित्रपट, रंगभूमी व सांस्कृतिक विकास महामंडळाने पहिल्यांदाच रील स्पर्धेचे आयोजन केले आहे.

२७ ऑगस्टपासून ७ सप्टेंबरपर्यंत ऑनलाईन रील अपलोड करता येणार असून स्पर्धा विभागीय, राज्यस्तर आणि भारताबाहेरील खुला गट अशा तीन गटांमध्ये होईल. ३० ते ६० सेकंदाच्या रीलमध्ये पर्यावरण संवर्धन, स्वदेशी, गडकिल्ले, संस्कृती, ऑपरेशन सिंदूर या थिमला स्पर्धकांना न्याय द्यावा लागणार आहे.

बक्षिसे मात्र खऱ्या अर्थाने थरार निर्माण करणारी आहेत. विभागीय स्तरावर २५ हजार रुपयांपासून तर राज्यस्तर आणि आंतरराष्ट्रीय गटात थेट १ लाख रुपयांपर्यंत पारितोषिकं मिळणार आहेत. विजेत्यांना आकर्षक रोख रक्कमेसह मानाचा गौरवही मिळेल. नोंदणीसाठी खास गुगल फॉर्म तयार करण्यात आला असून filmcitymumbai.org तसेच दादासाहेब फाळके चित्रनगरीच्या सोशल मीडिया हँडल्सवर स्पर्धेची संपूर्ण माहिती उपलब्ध आहे.

म. जोतीबा व सावित्रीबाई फुले यांच्या समग्र वाङ्मयाचे मुख्यमंत्र्यांच्या हस्ते ग्रंथप्रकाशन

महाज्योतीचा पुढाकार

■ **महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २७ :** महाराष्ट्र शासनाच्या इतर मागास बहुजन कल्याण विभागांतर्गत कार्यरत महात्मा जोतीबा फुले संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (महाज्योती), नागपूर यांच्या मार्फत क्रांतिसूर्य महात्मा जोतीबा फुले आणि ज्ञानज्योती सावित्रीबाई फुले यांच्या समग्र वाङ्मयाचे भव्य प्रकाशन मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या हस्ते मंत्रालयात झाले.

या कार्यक्रमाला इतर मागास बहुजन कल्याण मंत्री तथा महाज्योतीचे अध्यक्ष अतुल सावे, महाज्योतीचे व्यवस्थापकीय संचालक मिलिंद नारिंगे, महाज्योतीचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी प्रशांत वावगे उपस्थित होते. संचालक मंडळाच्या बैठकीत फुले दाम्पत्यांच्या विचारांचा प्रचार-प्रसार व्यापक पातळीवर व्हावा, या उद्देशाने त्यांचे एकत्रित समग्र महावाङ्मय प्रकाशित करण्याचा ऐतिहासिक निर्णय घेण्यात आला होता.

या समग्र वाङ्मयामध्ये एकूण १२४२ पृष्ठांचा अनमोल ठेवा असून महात्मा जोतीराव फुले यांचे २३ आणि सावित्रीबाई फुले यांचे १४ ग्रंथ, त्यांचे पत्रव्यवहार तसेच संबंधित कागदपत्रांचा समावेश करण्यात आला आहे.

शिक्षणाचा अधिकार, शेतकऱ्यांचे प्रश्न, अस्पृश्यता निर्मूलन, स्त्री-पुरुष समानता आणि धर्माचा खरा अर्थ या जीवनदृष्टीला दिशा देणाऱ्या विचारांचा यात संग्रह आहे.

या ग्रंथाची वैशिष्ट्यपूर्ण बाब म्हणजे पुण्यातील महात्मा फुले वाडा तसेच साताऱ्यातील नायगाव येथील सावित्रीबाईंच्या जन्मगावातील रंगीत छायाचित्रांचा समावेश यात करण्यात आला आहे. उच्च तंत्र शिक्षण विभाग व महाराष्ट्र राज्य साहित्य व संस्कृती मंडळाच्या मान्यतेने हा ग्रंथ प्रकाशित झाला असून एकूण २७,००० प्रती छापण्यात आल्या आहेत.

समग्र वाङ्मय नव्या पिढीसाठी दीपस्तंभ : मंत्री अतुल सावे

फुले दांपत्यांचा वारसा हा केवळ इतिहास नसून आजच्या समाजातील असमानतेवर प्रहार करणारा जिवंत मार्गदर्शक आहे. त्यांच्या विचारांतून आपल्याला हे स्पष्ट शिकायला मिळते की, शिक्षण हेच खऱ्या अर्थाने मुक्तीचे शस्त्र आहे. स्त्रीशक्तीचे सबलीकरण हे समाजाच्या प्रगतीचे मूळ असून, अन्याय व अंधश्रद्धेविरुद्धचा संघर्ष थांबता कामा नये, हा त्यांचा ठाम संदेश आहे. आजच्या काळातही विषमता, अज्ञान, अंधश्रद्धा आणि जातीय भेदभाव या समाजाला पोखरत आहेत. अशा परिस्थितीत फुले दांपत्यांचे समग्र वाङ्मय म्हणजे नव्या पिढीसाठी दिशादर्शक दीपस्तंभ ठरणार आहे, असा विश्वास इतर मागास बहुजन कल्याण मंत्री तथा महाज्योतीचे अध्यक्ष अतुल सावे यांनी व्यक्त केला.

प्रत्येक जिल्ह्यात ७५० प्रतींचे वितरण करण्याची जबाबदारी सहाय्यक संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग यांच्यावर सोपविण्यात आली आहे. या ग्रंथांचे वितरण जिल्हास्तरीय शिक्षण विभाग, आर्थिक विकास मंडळ तसेच आश्रमशाळा-वसतिगृहांमार्फत केले जाणार आहे.

याशिवाय राज्यातील सर्व केंद्रीय व राज्य मंत्री, खासदार, आमदार, सामाजिक क्षेत्रातील मान्यवर व्यक्तींपर्यंतही हा ग्रंथ पोहोचविला जाणार आहे. तसेच विविध शैक्षणिक स्पर्धांमध्ये विजयी ठरणाऱ्या विद्यार्थ्यांना हा ग्रंथ पारितोषिक स्वरूपात देण्यात येणार आहे, जेणेकरून त्यांना समाजपरिवर्तनासाठी नवी दिशा मिळेल.

शासन स्तरावर प्रथमच फुले दाम्पत्यांच्या साहित्यावर आधारित इतक्या व्यापक प्रमाणात वाङ्मय प्रकाशित झाले आहे. समाजातील बहुजन वर्गाला आत्मसन्मानाने जगण्याचा मार्ग दाखवणाऱ्या फुले दाम्पत्यांच्या विचारांचा प्रसार निश्चितच अधिक व्यापक होईल, अशी भावना मंत्री सावे यांनी व्यक्त केली.

भाजपत येताच माजी आमदार थोपटेंच्या कारखान्याला ४०९ कोटींचे कर्ज मंजूर

■ **महासागर प्रतिनिधी मुंबई, दि. २७ :** महाराष्ट्र मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत भाजप नेते आणि काँग्रेसचे माजी आमदार संग्राम थोपटे यांच्या नियंत्रणाखाली असलेल्या राजगड सहकारी साखर कारखान्यासाठी ४०९ कोटी रुपयांच्या कर्जाला मंजुरी देण्यात आली.

सूत्रांनी दिलेल्या माहितीनुसार, उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी या प्रस्तावाला विरोध केला. माजी मुख्यमंत्री विलासराव देशमुख यांच्या काळापासून सरकारी मदत मिळूनही भोर तालुक्यातील हा कारखाना सातत्याने अडचणीत असून तो व्यवहार्य नसल्याचे अजित पवारांनी सांगितले. संग्राम थोपटे यांनी एप्रिल महिन्यात भाजपमध्ये प्रवेश केला. त्यामुळे त्यांना लाभ झाला आहे.

संग्राम थोपटे यांचे वडील अनंतराव थोपटे आणि शरद पवार यांच्यात पारंपरिक राजकीय वैर होते. पण, अजित पवार यांनी राष्ट्रवादी काँग्रेसमध्ये फूट पाडून त्यांच्या पत्नी सुनेत्रा पवार यांनी २०२४ च्या लोकसभा निवडणुकीत शरद पवारांची कन्या सुप्रिया सुळे यांच्या विरोधात बारामतीतून निवडणूक लढवल्यानंतर, शरद पवारांनी थोपटे कुटुंबाशी संबंध सुधारण्याचा प्रयत्न केला होता. लोकसभेला सुप्रिया सुळे विजयी झाल्या, तर त्यानंतर झालेल्या विधानसभेत थोपटे पराभूत झाले.

हक्काच्या महार वतनांच्या जमिनी परत करा!

बसपाचे प्रदेश महासचिव डॉ. हुलगेश चलवादी यांची मागणी

■ **वृत्तसंस्था, पुणे, दि. २७:** गावसेवेचा मोबदला म्हणून देण्यात आलेली 'महार वतने' हा कुठलाही दानधर्म नव्हता. वतनांच्या जमिनी त्यामुळे मूळ वारसांना परत मिळाल्याशिवाय राज्यातील सामाजिक न्याय पूर्ण होणार नाही. 'वतन जमीन हक्क कायदा' करीत हक्काच्या महार वतनांच्या जमिनी परत द्या, अशी मागणी बहुजन समाज पक्षाचे प्रदेश महासचिव, प. महाराष्ट्र झोन मुख्य प्रभारी डॉ. हुलगेश चलवादी यांनी केली.

या मुद्द्यावर समितीची नेमणूक, अहवाल तयार करण्यात वेळ न घालवता स्पष्ट कायदा करून जमिनी परत देण्याची प्रक्रिया सुरू करावी. इतिहासातील अन्याय दुरुस्त करूनच ख?या अथार्ने सामाजिक न्यायाची पूर्तता होईल. कायद्याने व शासनाच्या ठोस निर्णयानेच महार वतनांच्या मुद्द्यावर कायमस्वरूपी तोडगा निघू शकतो, असे मत त्यांनी व्यक्त केले.

कायदा करून महार वतन म्हणून नोंदवल्या गेलेल्या जमिनी प्रत्यक्ष वारसदारांना परत देण्याची तरतूद करावी. अनेक ठिकाणच्या जमिनी सरकारच्या ताब्यात आहे. अनेक गावांमध्ये महार वतन जमिनींचे कागदपत्रांवर हक्क निश्चित नाहीत. काही ठिकाणी या जमिनी बळकावल्या गेल्या आहेत. न्यायालयीन लढाया सुरू असून महार समाज आपल्या ऐतिहासिक हक्कांसाठी आवाज उठवत आहे. अशा प्रकरणावर विशेष न्यायाधिकरण स्थापन करून जलद निर्णय देण्याची गरज असल्याचे देखील डॉ. चलवादी म्हणाले.

वतनाच्या जमिनींचे सर्वेक्षण व नकाशे तयार करणे, कोणती जमीन कुठल्या वतनदाराच्या नावावर होती, हे स्पष्ट करणे आवश्यक आहे. ज्यांच्या जमिनी दुसऱ्यांकडे गेल्या आहेत,त्यांना सरकारकडून पर्यायी जमीन किंवा नुकसानभरपाई देण्यात यावी, अशी मागणी त्यांनी केली. आतापर्यंतच्या सरकारांनी हा प्रश्न खितपत ठेवला. राजकीय इच्छाशक्तीच्या अभावी हा मुद्दा मार्गी लागला नाही.बहुजनांच्या हाती सत्ता येणे त्यामुळे आवश्यक आहे. दलितांवरील अत्याचारांविरुद्ध अत्याचार प्रतिबंधक कायदा झाला, तसाच वतन जमीन हक्क कायदा वेगळा कायदा करणे आवश्यक असल्याचे डॉ. चलवादी म्हणाले.

पेशवाई व ब्रिटिश राजवटीत गावातील कायदा-सुव्यवस्था, रक्षण, संदेश पोहोचवणे, मृतदेह उचलणे, सरकारी आदेश पाळवणे अशी महत्त्वाची कामे महार समाजाकडे सोपवली जात. या सेवेच्या मोबदल्यात त्यांना वतन स्वरूपात जमीन देण्यात आली होती. मात्र स्वातंत्र्यानंतर वतन प्रथा रद्द झाली आणि वतनाच्या जमिनी सरकारी खात्यात दाखल झाल्या किंवा इतरांनी बळकावल्या. परिणामी महार समाजाला त्यांच्या पूर्वजांच्या हक्काची जमीन परत मिळाली नाही, अशी खंत त्यांनी व्यक्त केली आहे.

कोकणवासियांना बाप्पा पावला... बहुचर्चित रो रो सेवा १ सप्टेंबर पासून

■ **महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २७ :** गणेशोत्सव, होळी अशा विविध सणांनिमित्त कोकणवासीय कोकणात मुक्कामी जातात. त्यांचा प्रवास अधिक सुखकर व्हावा यासाठी राज्य शासनाने मुंबई ते (जयगड) रत्नागिरी आणि मुंबई ते (विजयदुर्ग) सिंधुदूर्ग रो-रो सेवा सुरू केली असल्याची माहिती मत्स्यव्यवसाय, बंदरे मंत्री नितेश राणे यांनी दिली.

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या संकल्पनेतून मुंबई ते कोकण समुद्रामार्गे प्रवास करण्यासाठी सुरू करण्यात आलेल्या रो-रो सेवेची माहिती देण्यासाठी आयोजित पत्रकार परिषदेत ते बोलत होते. यावेळी कोकणवासीयांना आणि पर्यटकांना या वाहतुक सेवेमुळे मोठा दिलासा मिळणार असल्याचे राणे यांनी सांगितले.

केंद्रीय शिपींग मंत्रालय आणि राज्याच्या बंदरे विभागाने या जलवाहतूक सेवेस अंतिम मंजूरी दिली आहे. या रो-रो सेवेसाठी अत्यावश्यक असणाऱ्या एकूण १४७ परवानग्या प्राप्त झाल्या असून, यामुळे कोकणवासीयांचा अतिशय सुरक्षित व जलद प्रवास होणार आहे. हवामानाच्या बदलामुळे मच्छिमारांनाही समुद्रात जाण्यासाठी सतर्कतेचा इशारा देण्यात आला असल्याने हवामान सुरळीत होताच प्रत्यक्ष प्रवाशांसाठी ही रो-रो सेवा १ सप्टेंबरपासून सुरू होणार आहे.

अडीच हजारांपासून तिकिट सुरू

भाऊचा धक्का ते जयगड तीन तास तर भाऊचा धक्का ते विजयदुर्ग पाच तास प्रवास करता येणार आहे. येथे जेट्टीची सुविधा असून, जेट्टीवरून शहरात जाण्यासाठी बसेसची सुविधाही उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.

२५ नॉट्स स्पीडची ही एम टू एम नावाची रो-रो बोट असणार आहे जी दक्षिण आशियातील वेगवान बोट आहे. यामध्ये इकोनॉमी वर्गात ५५२ आसनांची व्यवस्था, प्रिमीयम इकोनॉमी मध्ये ४४, बिझनेस मध्ये ४८, तर फर्स्ट क्लासमध्ये १२ प्रवाशांची क्षमता असणार आहे. तर, ५० चार चाकी, ३० दुचाकी क्षमता असलेली ही रो-रो आहे. कोकणवासीयांना इकोनॉमी क्लाससाठी २५०० रुपये दर आकारला जाणार आहे. प्रिमियम इकोनॉमीसाठी प्रवाशांसाठी ४ हजार, बिझनेस क्लाससाठी ७५००, फर्स्ट क्लाससाठी ९ हजार रुपये दर आकारला जाणार आहे.

चार चाकीसाठी ६ हजार, दु-चाकीसाठी १ हजार, सायकलसाठी ६००, मिनी बससाठी १३ हजार आणि बसच्या आसनक्षमतेप्रमाणे दर वाढत जाणार आहेत. भविष्यात श्रीवर्धन, मांडवा असे विविध थांबे असणार आहेत तर त्यासाठी जेट्टीही तयार करण्यात येणार असल्याची माहिती नितेश राणे यांनी दिली.

अजरामर पार्श्वगायक मुकेश

परवा २७ ऑगस्ट, हिंदी चित्रपट सृष्टीतील अजरामर पार्श्वगायक मुकेश यांचा स्मृतिदिन होता. २२ जुलै १९२३ रोजी मुकेश यांचा जन्म झाला. मुकेश यांचे संपूर्ण नाव मुकेश चंद माथूर असे होते. दिल्लीतील दारियागंज आणि चांदणी चौकात त्यांचे बालपण गेले.

त्यांच्या वडिलांचे नाव जोरावर चंद माथूर असे होते ते इंजिनिअर होते तर आई राणी या गृहिणी होत्या. मुकेश यांना बालपणापासून संगीताची आवड होती. त्याकाळातील प्रख्यात गायक कुंदनलाल सहगल यांचे ते प्रशंसक होते. त्यांनाही कुंदनलाल सहगल यांच्याप्रमाणे अभिनेता व गायक व्हायचे होते त्यासाठी त्यांनी लहान वयातच त्यांची संगीताचे प्राथमिक धडे गिरवले.

त्याकाळातील गाजलेले अभिनेते मोतीलाल यांनी मुकेश यांना त्यांच्या दूरच्या बहिणीच्या लग्नात गाताना पाहिले. मुकेश यांचा आवाज ऐकता क्षणीच ते त्यांच्या आवाजाच्या प्रेमात पडले. एक दिवस हा आवाज हिंदी चित्रपट सृष्टिचा आवाज बनेल असे ते त्यांच्या आई वडिलांना म्हणाले.

त्यांनी मुकेश यांना मुंबईत आणले आणि गायक पंडित जगन्नाथ यांच्याकडून गायनाचे शास्त्रशुद्ध प्रशिक्षण घेण्यास सांगितले. त्यांनीही गायनाचे शास्त्रशुद्ध प्रशिक्षण घेतले. या दरम्यान त्यांना काही चित्रपटात अभिनयाच्या ऑफर्स आल्या. मुकेश यांचा राजबिंडा चेहरा आणि स्मितहास्य यामुळे त्यांना थेट नायकाच्या भूमिका मिळाल्या.

१९४१ साली निर्दोष या चित्रपटात त्यांनी पहिल्यांदा अभिनय केला. त्यानंतर चार पाच चित्रपटात त्यांनी भूमिका केल्या मात्र त्यांनी अभिनय केलेले चित्रपट काही विशेष चालले नाही त्यामुळे नायक बनण्याचे आपले स्वप्न बाजूला ठेवून त्यांनी गायनावर लक्ष केंद्रित केले.

गायक म्हणून मुकेश यांना पहिला ब्रेक मिळाला तो १९४५ साली आलेल्या पहिली नजर या चित्रपटात. या चित्रपटात त्यांनी गायलेले दिल जलता है तो जलने दो हे गीत खूप लोकप्रिय झाले. या गीतामुळे चित्रपट सृष्टित त्यांची ओळख निर्माण झाली. या गाण्यावर कुंदनलाल सहगल यांच्या शैलीचा प्रभाव होता. १९५८ साली आलेल्या यहुदी या चित्रपटातील ये मेरा दिवानापन है हे गाणे देखील खूप गाजले या गाण्याद्वारे त्यांनी स्वतःची वेगळी शैली निर्माण केली आणि कुंदनलाल सहगल यांच्या प्रभावातून ते बाहेर पडले.

त्यानंतर हिंदी चित्रपट सृष्टित मुकेश युग सुरू झाले. त्यांनी अनुनासिक शैलीत गायलेले गाणे हिट होऊ लागले. मेला आणि अंदाज या चित्रपटात त्यांनी गायलेले सर्व गाणी लोकप्रिय झाले.

अंदाज हिट झाल्यानंतर मुकेश रणजित नावाच्या स्टुडिओत गायनाचा रियाज करीत होते तेंव्हा तिथे एक देखणा तरुण आला आणि म्हणाला किती भावनाप्रधान आहे तुझा आवाज. मला तुझा आवाज खूप आवडतो. तो तरुण होता राज कपूर. पुढे राज कपूर आणि मुकेश हे हिंदी चित्रपट सृष्टीतील यशाचे समीकरण बनले.

या जोडीने अनेक हिट गाणी दिले. आग, आवरा, श्री ४२०, बरसात, परवरिश, अनाडी, संगम, मेरा नाम जोकर या आर के बॅनरच्या चित्रपटातील मुकेश यांनी गायलेली सर्व गाणी गाजली. राज कपूर यांचा आवाज अशीच मुकेश यांची ओळख निर्माण झाली. राज कपूर यांच्या सत्यम शिवम सुंदरम या चित्रपटातल्या गाण्याचे रेकॉर्डिंग करून ते अमेरिकेला गेले होते.

डेट्रॉय मिशिगन मध्ये २७ ऑगस्ट १९७६ रोजी ते लवकर उठून अंघोळीसाठी गेले असता अचानक त्यांच्या छातीत कळ आली आणि त्यांची प्राणज्योत मावळली. त्यांच्या निधनानंत राज कपूर यांनी आज माझा आवाज कायमचा हरपला! अशी प्रतिक्रिया दिली. मुकेश यांनी तीन दशकांहून अधिक काळ अनोख्या गायन शैलीने रसिकांवर मोहिनी घातली.

मुकेश यांचा दर्दभरा आवाज रसिकांच्या मनावर कायमचा कोरला गेला आज इतक्या वर्षानीही त्यांचा दर्दभरा आवाज रसिकांना मोहित करतो. त्यांना अनेक पुरस्कार मिळाले. रजनिगंधा या चित्रपटासाठी त्यांना राष्ट्रीय पुरस्कार मिळाला तर चार वेळा फिल्मफेअर पुरस्कार मिळाला मात्र ते रसिकांच्या मनात त्यांचे जे स्थान आहे त्याला सर्व पुरस्काराहून श्रेष्ठ आहे मानत. त्यांच्यासारखा महान पार्श्वगायक पुन्हा होणार नाही. स्मृतिदिनी मुकेश यांना भावपूर्ण आदरांजली!

श्याम ठाणेदार
दौंड. जिल्हा पुणे.
९९२२५४६२९५

जतचा काँग्रेस उमेदवार मतचोरी करून हरवण्यात आला..

काँग्रेस समर्थक खासदार विशाल पाटील यांचा दावा

■ **वृत्तसंस्था, सांगली, दि. २७:** सांगली जिल्ह्यात जत विधानसभा मतदारसंघातील काँग्रेसचा उमेदवार हरला नाही, तर त्याला मतचोरीच्या माध्यमातून हरवण्यात आले, असा दावा काँग्रेस समर्थक खासदार विशाल पाटील यांनी केला आहे.

ज्या गावात ५०० मतदार आहेत, त्या गावात १५०० मतदान झाले. आपण गाफिल राहिलो. त्यामुळे कुठूनही माणसे आली आणि मतदान करून गेली, असे ते म्हणालेत. त्यांच्या या दाव्यामुळे जिल्ह्यात एकच खळबळ माजली आहे.

राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टी शरदचंद्र पवार पक्षाचे माजी प्रदेशाध्यक्ष जयंत पाटील यांनी नुकतीच मतचोरीच्या मुद्यावरून भाजप आमदार गोपीचंद पडळकर यांच्यावर हल्ला चढवला होता. त्यानंतर विशाल पाटील यांनी त्यांच्या सुरात सूर मिसळत वरील आरोप केला. ते म्हणाले, जत विधानसभा मतदार संघातील काँग्रेसचा उमेदवार हरला नाही. त्याला मतचोरीच्या मदतीने हरवण्यात आले. हा प्रकार ठरवून करण्यात आला.

जो माणूस ५ पिढ्यांपासून जत मतदार संघातील रहिवाशी आहे, त्याची जात, धर्म पाहून त्याचे नाव मतदार यादीतून वगळण्यात आले. त्यानंतर जो व्यक्ती मतदारसंघातील रहिवासी नाही त्याचे नाव मतदार यादीत टाकण्यात आले. असे अनेक प्रकार समोर आलेत.

ते पुढे म्हणाले, ज्या गावात केवळ ५०० मतदार आहेत, त्या गावात तब्बल १५०० मतदान झाले. आपण गाफिल राहिलो. त्यामुळे कुठूनही माणसे आली आणि मतदान करून गेली. आजची राजकीय परिस्थिती पाहिली तर लोकशाहीची मूल्ये धोक्यात सापडल्याची स्पष्ट जाणिव होते.

एकीकडे विकासाच्या नावाखाली जनतेची दिशाभूल सुरू आहे, तर दुसरीकडे दडपशाही व कटकारस्थानांचा खेळ सुरू आहे. खासदार राहुल गांधी यांनी मतचोरीचा मुद्दा समोर आणून या सरकारला उघडे पाडले आहे.

संविधानाने आपल्याला दिलेला मतदानाचा अधिकारही या हुकूमशाही सरकारने आपल्यापासून हिरावून घेतला. हे सरकार मतांची चोरी करून खुलेआमपणे सत्ते आले आहे. त्यामुळे प्रत्येक कार्यकर्त्यानें या प्रकरणी सजग राहून वस्तुस्थिती जनतेपर्यंत पोहोचवण्याची गरज आहे.

काँग्रेस आमदार विश्वजित कदम यांनीही यावेळी काँग्रेसचा विचार तळागाळापर्यंत पोहोचवण्याचे आवाहन केले. सध्या काँग्रेस पक्षासाठी आव्हानकारक काळ आहे. पण अशा काळातच संघटनेची खरी ताकद स्पष्ट होते.

काँग्रेसच्या विचारधारेचा पाया लोकशाही, समानता व न्यायावर आधारित आहे. काँग्रेसचा विचार हा शाश्वत व विश्वासार्हता जपणारा असून, तो युवापिढीला भावणारा आहे. फक्त आता हा विचार तळागाळापर्यंत पोहोचवण्याची गरज आहे. संघटनेतून नवे नेतृत्व तयार करण्याची, संघटना बळकट करण्याची हीच योग्य वेळ आहे, असे ते म्हणाले.

सुसज्ज बसेस देऊन चालक-वाहकांची भरती करा

गडचिरोली : गडचिरोली सारख्या मागास जिल्ह्यात एसटी बसेस व्यतिरिक्त इतर कोणतेही शासकीय दळणवळणाचे साधन उपलब्ध नाही. मात्र अपुरे चालक-वाहक यामुळे अनेक गावात जुन्या बसेस नियोजीत वेळापत्रकानुसार नियमित व वेळेत धावत नाहीत. काही मार्गावर बसेससुद्धा बंद करण्यात आल्या आहेत. त्यामुळे अतिरिक्त आणि सुसज्ज बसेस देण्यासोबत चालक-वाहकांची भरती करा, अशी मागणी जिल्हा कॉंग्रेस कमिटीच्या वतीने जिल्हाध्यक्ष महेंद्र ब्राह्मणवाडे यांनी केली आहे.

नुकत्याच घडलेल्या एका घटनेत गडचिरोली बसस्थानकावर एका जीर्णावस्थेतील बसने महिलेला धडक देऊन इजा पोहोचवली. बरेच वेळा अचानक रस्त्यावरच खराब झालेल्या बसेसमुळे नागरिकांना ताटकळत रस्त्यावर राहावे लागत असल्याचे व्हिडिओ, छायाचित्र सोशल मीडियावर आणि प्रसार माध्यमातून पुढे येत असतात. या सर्व परिस्थितीमुळे नागरिक, विद्यार्थी, रुग्ण व शेतकरी यांना प्रचंड अडचणींचा सामना करावा लागत आहे.

‘मोरया’च्या जयघोषात बाप्पाचे आगमन

प्रतिनिधी
गडचिरोली दि. २७ : गणपत्ती बाप्पा मोरया... मंगलमूर्ती मोरया.. असा जयघोष करीत शहरासह जिल्हाभरातील गणेशभक्तांनी बुधवार २७ ऑगस्ट रोजी मोठ्या उत्साहात आपल्या लाडक्या गणरायाचे स्वागत केले. यामुळे मागील अनेक दिवसांपासून गणेशभक्तांमध्ये बाप्पांच्या आगमनाची लागली उत्स्कुता अखेर बुधवारी नवचौतन्य निर्माण करणाऱ्या गणेश उत्सवाला सुरुवात झाली. लाडक्या बाप्पाचे सर्वत्र ढोल-ताशांच्या गजरात फुल, गुलालाची उधळण करीत जल्लोषात स्वागत करण्यात आले. सार्वजनिक गणेशोत्सव मंडळासह घरोघरी ‘गणपती बाप्पा मोरया’च्या गजरात विघ्नहर्त्याची प्रतिष्ठापना करण्यात आली.

गणरायाच्या आगमनामुळे सर्वत्र मांगल्य, चैतन्य आणि भक्तीमय वातावरण तयार झाले आहे. इंदिरा गांधी चौकापासून चामोर्शी रोड, मुख्य बाजारपेठ तसेच रस्त्याच्या दुतर्फा सजावट

गुलालाची उधळण, ढोल-ताशांच्या गजरात बाप्पांची प्रतिष्ठापणा

गणपत्ती बाप्पा मोरया जयघोष, बॅंड संदल तसेच ढोल-ताशांचा गजर गणेश भक्तांनी आपल्या लाडक्या गणरायाच्या स्वागताच्या वेळी केला. त्यामुळे परिसरात एकच जल्लोश दिसून येत होता. रात्री उशिरापर्यंत भक्तांची गर्दी लाडक्या गणरायाचे आगमन व मिरवणुका सुरू होत्या. मंडळासमोरील रोड, परिसर तसेच गणेशोत्सवाच्या ठिकाणी विद्युत रोषणाई करण्यात आली. गणेशोत्सवाच्या ठिकाणी भाविकांची उशिरापर्यंत वर्दळ होती.

साहित्य खरेदीसाठी बाजारपेठेत लगबग

शहरात व ग्रामीण भागात बाप्पाच्या आगमनाप्रसंगी व सजावटीसाठी लागणारे तसेच बाप्पाच्या पूजेच्या साहित्याचे २१ प्रकारचे भाजी, कुळ्याचे पानाची पत्रावळी, पूजेसाठी बेलपत्री व इतर साहित्य, मक्कई, काकडी व फळे, व गणेश मूर्ती विक्रीचे दुकान थाटले होते. भाविकांनी सकाळपासूनच साहित्य खरेदीसाठी लगबग केली होती. सार्वजनिक बाप्पाची दहा दिवस पूजाअर्चना चालणार तर घरगुती गणेश बाप्पाचे दीड दिवसात, तीन व पाच दिवसात विसर्जन केले जाणार आहे.

साहित्य यासह विविध प्रकारची दुकाने थाटण्यात आली होती. पुजेचे साहित्य खरेदीच्या निमित्ताने हा परिसर गणेश भक्तांच्या गर्दीने फुलून गेला होता. दुपारपर्यंत नागरिकांनी घरगुती गणेश मूर्तीची खरेदी केली. त्यानंतर मंडळांनी मोठ्या मूर्ती घेवून गणेश मंडळाचे कार्यकर्ते एकीकडे गणपती बाप्पा मोरया, ‘एक.. दोन.तीन.. चार, गणपतीचा जयजयकार’ अशा घोषणा देत होते. तर दुसरीकडे ढोल-ताशांच्या गजराने शहर दुमदुमून गेले. घरोघरी गणरायाची प्रतिष्ठापणा करणाऱ्या गणेश भक्तांनी आपापल्या पसंतीनुसार विविध आकाराच्या बाप्पांना वाजत-गाजत आणले. दुर्वा, फुले, धूप, दीप, पंचारती करीत गणेश भक्तांनी गणेशोत्सवाची थाटात सुरूवात केली. आज घरोघरी व सार्वजनिक मंडळात गणपती बाप्पाचे आगमन जल्लोषात झाल्याने सर्वत्र आनंदाचे वातावरण दिसून येत होते.

सर्व्हर डाऊनमुळे ई-पीक नोंदणी रखडली

नोंदणी होत नसल्यामुळे शेतकरी अडचणीत

विशेष प्रतिनिधी
देसाईगंज दि. २७ : शेतकऱ्यांना शासकीय धान खरेदी केंद्रावर धान विक्रिकरीता तसेच सरसकट दोन हेक्टरच्या मर्यादेत शासकीय स्तरावरुन देण्यात येत असलेल्या बोनससाठी ई-पिक नोंदणी अनिवार्य करण्यात आल्याने शेतकरी ई-पिक नोंदणी करीता जीवाचा आटापिटा करीत आहेत. मात्र सर्व्हर डाऊनमुळे ई-पिक नोंदणी नाव नोंदणीच्या पुढे सरकतच नसल्याने ई-पिक नोंदणी रखडली असुन नोंदणी होत नसल्यामुळे शेतकरी चांगलेच धास्तावले आहेत.

खुल्या बाजारात धानासह इतर शेतमालाला योग्य भाव मिळत नसल्याने शेतकरी शासकीय आधारभूत किंमत योजनेंतर्गत खरेदी करण्यात येत असलेल्या योजनेवर पुर्णता अवल. ंबून आहेत. दरवर्षी उत्पादन खर्चात प्रचंड वाढ होत असली तरी त्या मानाने खुल्या बाजारात मिळत नसलेला भाव तसेच उत्पादन खर्चावर आधारित ठरवल्या जात नसलेली एमएसपी यामुळे आधिच शेतकरी संकटात सापडले आहेत. उत्पादन खर्च भरून निघत नसल्याने अनेक शेतकरी पुरते कर्जबाजारी झाले आहेत.

अशातच शासकीय खरेदी केंद्रावर शेतमाल विक्रीसाठी तसेच शासकीय स्तरावरुन देण्यात येत असलेल्या बोनससाठी ई-पिक नोंदणी अनिवार्य करून १५ सप्टेंबर पर्यंत शेतकऱ्यांना तसेच त्यानंतर १५ ऑक्टोबर पर्यंत महसुल विभागाच्या सहकार्याने ई-पिक नोंदणीचे पर्याय ठेवण्यात आले असले तरी नोंदणी सुरु झाल्यापासून सातत्याने सर्व्हर डाऊन येत असल्याने शेतकरी पुरते मेटाकुटीस आले आहेत. नोंदणीसाठी वारंवार शेताच्या चकरा मारूनही नोंदणी होत नसल्याने अशीच अवस्था राहिल्यास ई-पिक नोंदणी पासुन वंचित राहण्याची भिती शेतकऱ्यांच्या मनात निर्माण झाली आहे. शासकीय स्तरावरुन देण्यात येत असलेल्या लाभाच्या योजनांपासून शेतकऱ्यांना वंचित ठेवण्याचा हा डाव तर नाही ना? असाही प्रश्न आता उपस्थित करण्यात येऊ लागला असून शासकीय स्तरावरुन या गंभीर तेवढ्याच धक्कादायक प्रकरणाची दखल घेऊन नोंदणी तारखेत बदल करून वाढवून देण्यासह सर्व्हर डाऊनची समस्या निकाली काढण्याची मागणी आता जोर धरू लागली आहे.

भामरागडला पुराचा वेढा: गर्भवतीला पुरातून बोटीने नेले रूग्णालयात

जिल्हा प्रशासनाचा पुढाकारः रुग्णालयात महिलेनी दिला कन्येला जन्म

प्रतिनिधी
गडचिरोली दि. २७ : लगतच्या छत्तीसगड राज्यात झालेल्या मुसळधार पावसामुळे भामरागडला पुन्हा एकदा फटका बसला आहे. २७ ऑगस्ट पहाटे संपूर्ण शहराला पुराने वेढा टाकल्याने भामरागडचा जिल्हा मुख्यालयाशी संपर्क तुटला आहे. याच दरम्यान एका गर्भवती महिलेला प्रसुतीसाठी बोटीच्या सहायाने पुरातून बाहेर काढून रूग्णालयात हलविण्यात आले .

भामरागड तालुक्यातील हिंदेवाडा येथील गर्भवती महिला अर्चना विकास तिम्मा हिला बुधवार २७ ऑगस्ट रोजी पहाटे ४ वाजता प्रसुती वेदना सुरू झाल्या. दरम्यान राज्य आपत्ती प्रतिसाद दलाच्या (एस.डी.आर.एफ.) पथकाच्या मदतीने पामूलगौतम नदीच्या पुरातून सुरक्षितपणे बाहेर काढण्यात आले. नदी पार करून तिला तातडीने भामरागड ग्रामीण रुग्णालयात दाखल करण्यात आले असून सकाळी तिने गोंडस कन्येला जन्म दिला आहे.

छत्तीसगड राज्यात झालेल्या मुसळधार पावसामुळे इंद्रावती नदीची पातळी वाढली होती. संभाव्य परिस्थिती लक्षात घेऊन जिल्हा प्रशासनाने काल संध्याकाळपासून सतत लक्ष ठेवले होते. जिल्हाधिकारी अविश्यांत पंडा यांच्या सूचनेनुसार काल रात्री ११ वाजता सिरोंचा येथून राज्य आपत्ती प्रतिसाद दलाचे पथक भामरागड येथे रवाना करण्यात आले. या तत्पर कारवाईमुळे गर्भवती महिलेला वेळेत रुग्णालयात पोहोचविणे शक्य झाल्याचे तहसीलदार किशोर बागडे यांनी सांगितले.

दरम्यान, भामरागडच्या मुख्य बाजारपेठेत पर्लकोटा नदीचे पाणी शिरले असून सुमारे ३० ते ३५ दुकानांत पाणी घुसले आहे. मात्र, प्रशासनाच्या सूचनेनुसार व्यापाऱ्यांनी काल रात्रीच आपले साहित्य सुरक्षित स्थळी हलविल्याने मोठे नुकसान टळले आहे. लगतच्या भागात पावसाचे प्रमाण सुरू असल्याने जिल्हाधिकारी यांनी सर्व विभागांना सज्ज राहण्याच्या तसेच आवश्यक त्या उपाययोजना तातडीने करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत.

तेली समाजाचे संघटन काळाची गरज: तडस

प्रतिनिधी
गडचिरोली दि. २७ : महाराष्ट्र प्रांतिक तैलिक महासभा महाराष्ट्रातील तेली समा. जाला एकत्रित करून त्यांचा हक्क आणि अधिकारासाठी गेल्या चार दशकांपासून कार्यरत आहे. तेली समाजाचे संघटन काळाची गरज आहे, असे प्रतिपादन महाराष्ट्र प्रांतिक तैलीक महासभेचे प्रदेशाध्यक्ष माजी खा. रामदास तडस यांनी केले. गडचिरोली येथील संताजी भवनात आयोजित बैठकीत ते बोलत होते.

मार्गदर्शन करतांना रामदास तडस पुढे म्हणाले, जातीनिहाय जनगणनेत स्वतंत्र नोंद ठेवावी, मुंबई येथे शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यां करिता वसतिगृहाची सुविधा, शिक्षण व रोजगार आरक्षण देण्यात यावे. श्री. संताजी जगनाडे महाराज आर्थिक विकास महामंडळाला ५० हजार कोटींच्या निधीची मागणी प्रलंबित आहे. समाजाच्या या मागण्या सोडविण्यासाठी आणि हक्कासाठी लढा तीव्र करणार असल्याचे ते म्हणाले. यावेळी महासचीव डॉ. भूषण कर्डिले, कोषाध्यक्ष नाना शेलार, उद्योग आघाडी प्रदेश अध्यक्ष पोपटराव गवळी, प्रदेश उपाध्यक्ष प्रकाश देवतळे, नागपूर विभागीय अध्यक्ष जगदीश वैद्य, नागपूर विभागीय महिला आघाडी उपाध्यक्षा योगिता पिपरे, महाराष्ट्र प्रांतिकचे जिल्हा अध्यक्ष प्रमोद पिपरे यांनी मार्गदर्शन केले.

कार्यक्रमाला प्रमुख अतिथी म्हणुन जिल्हा संघटक रमेश भुरसे, प्राचार्य पि.आर. आकरे, जिल्हा महिला आघाडी अध्यक्षा लता कोलते, विधी आघाडीचे जिल्हा अध्यक्ष अँड. पत्रु घोंगडे, जिल्हा उपाध्यक्ष गोपीनाथ चांदेवार, मधुकर भांडेकर, विजय सुपारे, विलास. सोमणकर, सचिव लाला सातपुते, दिलीप चलाख, मनोहर चलाख, राम वैद्य, भास्कर बोडणे, मुक्तेश्वर काटवे व मोठ्या संख्येने तेली समाज बांधव उपस्थित होते.

प्रमोद पिपरे नुकतेच महाराष्ट्र राज्य सहकारी संघ पुणे या शिखर संस्थेवर संचालक म्हणुन निवडुन आले. तसेच प्रा. रमेश बरसागडे यांची भाजपा जिल्हा अध्यक्ष पदी निवड झाल्यामुळे या दोघांचाही सत्कार समाजाचे भूषण म्हणुन मान्यवरांच्या हस्ते करण्यात आला. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक प्रमोद पिपरे, संचालन प्रतिभा खोब्रागडे व आभार मधुकर भांडेकर यांनी मानले.

अहेरी शहरात चोरट्यांचा धुडगूस

अहेरी : अहेरी शहरात किरकोळ चोऱ्या वाढल्याने सुरक्षेचा प्रश्न निर्माण झाला आहे. बसस्थानकात गर्दीचा फायदा घेत मोबाईल, पाकिट लांबविल्याच्या तक्रारी असून शहरात घरांसमोरील किरकोळ साहित्य देखील लंपास केल्या जात आहे. या चोरट्यांना बंदोबस्त करावी, अशी मागणी होत आहे. याकडे पोलिसांचे दुर्लक्ष होत आहे.

धान घोटाळ्यातील मुख्य सुत्रधाराला चार महिन्यानंतर अटक

देऊळगाव केंद्रावरील धान घोटाळा प्रकरण

प्रतिनिधी
गडचिरोली दि. २७ : आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्था देऊळगांव येथे शासकीय धान खरेदी हंगाम सन १९१२/१३ व १९१३/१४ या वर्षात तब्बल जवळपास ३ कोटीचा घबाड करण्यात आल्याचा आरा. ेपावरून कुरखेडा पोलिस स्टेशन येथे गुन्हा दाखल करण्यात आलेला व मागील ४ महिन्यांपास. ून पोलिसांना गुंगारा देत फरार असलेला मुख्य सुत्रधार संस्थेचा व्यवस्थापक महेन्द्र मेश्राम याला गोपनीय माहीती वरून आज, १५ अहगस्ट रोजी कुरखेडा पोलिसानी अटक केली आहे.

जिल्ह्यात आदिवासी विकास महामंडळाच्या वतीने करण्यात येणा-या आधारभूत धान खरेदी योजनेत सब एजंट म्हणून कार्य करणा-या देऊळगांव आविका संस्थेत धान व बारदाण्यात मोठी तफावत आढळून आली होती. या प्रकरणात चौकशी करीत सन १९१२/१३ मध्ये दीड कोटी तर सन १९१३/१४ मध्ये १ कोटी ३१ लाखाची तफावत आढळून आल्याने जिल्हाधिकारी गडचिरोली यांच्या आदेशाने कुरखेडा पोलिस स्टेशन येथे संस्थेचे संचालक मंडळ, व्यवस्थापक तसेच महामंडळाचे उपप्रादेशिक व्यवस्थापक मुरलीधर बावणे यांच्या विरोधात गुन्हा दाखल करण्यात आला होता. यावेळी संचालक मंडळाला अटक सुद्धा करण्यात आली होती. सध्या ते जामीनावर आहेत. तर तत्कालीन उपप्रादेशिक व्यवस्थापक मुरलीधर बावणे यानी अटकपूर्व जामीन घेतलेला आहे. मात्र प्रकरणाचा मुख्य सूत्रधार असलेला संस्थेचा व्यवस्थापक मागील ४ महिन्यांपासून पोलिसांना गुंगारा देत फरार होता. मात्र आज कुरखेडा पोलिसांनी मोठ्या शिताफीने गोपनीय माहीती वरून सापळा रचत त्यास अटक केली. अधिक तपास ठाणेदार महेन्द्र वाघ यांच्या मार्गदर्शनात सुरु आहे.

कार झाडाला धडकून पलटली; एक जागीच ठार, तिघे जखमी

गडचिरोली : कारचालकाचे नियंत्रण बिघडल्याने कार झाडावर धडकून उलटली. या अपघातात एक तरूण जागीच ठार तर तिघे जण जखमी झाल्याची घटना २५ ऑगस्ट रोजी मध्यरात्रीच्या सुमारास आष्टी-घोट मार्गावरील ठाकूरनगरजवळील पहाडीच्या वळणावर घडली.

आष्टी येथून घोटकडे कार एमएमच ३३ ए ४१४१ येत होती. वाटेत चालकाचे नियंत्रण सुटले. त्यामुळे कार रस्त्यालगतच्या सागवनाच्या झाडावर आदळली. यानंतर ती उलटली. यात अमन मुज्जफर शेख (२३) रा. अहेरी, ह.मु. घोट, ता. चामोर्शी हा जागीच ठार झाला. तर सचिन शेखर अधिकारी (३१), अभय शंकर रॉय (२२) व निखिल नरेश राउत (२३) तिघेही रा. घोट यांचा जखमींत समावेश आहे. जखमीवर रूग्णालयात उपचार सुरू आहेत. घोट ठाण्याचे उपनिरीक्षक संजय गोंगले हे घटनेचा तपास करीत आहेत.

विद्युत रोहित्राच्या कामाला गती द्या

अहेरी : तालुक्यातील जिमलगट्टा विद्युत विभागांतर्गत राजाराम येथील दलित वस्तीत गेल्या दोन वर्षापासून नवीन रोहित्र लावण्यात आले; परंतु अद्यापही तारा ओढण्यात आल्या नाहीत. सदर काम अर्धवट आहे. विद्युत तारा ओढण्याचे काम संथगतीने सुरू आहे. असा आरोप नागरिक. ांनी केला आहे. राजाराम येथील दलित वस्तीत अनेक वर्षापासून कमी दाबाचा विद्युत पुरवठा होत असल्याने इलेक्ट्रानिक साधने वापरता येत नाहीत.

समाजकल्याण शाळांचा आट्यापाटयात स्पर्धेत डंका

प्रतिनिधी
गडचिरोली दि. २७ : जिल्हा क्रीडा कार्यालयाच्या वतीने घेतलेल्या जिल्हास्तरीय शालेय आट्यापाट्या क्रीडा स्पर्धेत समाजकल्याण विभागाच्या शाळांनी पारितोषिके पटकावत दबदबा निर्माण केला. २५ ऑगस्टला समाजकल्याणचे सहायक आयुक्त डॉ. सचिन मडावी यांनी यशस्वी

विद्यार्थ्यांचे कौतुक केले.

जिल्हा क्रीडा संकुलावर या स्पर्धा झाल्या. १७ वर्षांखालील स्पर्धेत सिरोंचातील निवासी शाळेतील मुलींनी, १४ वर्षाखालील स्पर्धेत याच शाळेतील मुलांनी अनुक्रमे अव्वलस्थान पटकावले. मुलांची निवासी शाळा, वांगेपल्ली येथील १७ वर्षांखालील संघ व १४ वर्षाखालील संघांनी अव्वल क्रमांक पटकावला. मुख्याध्यापक किशोर आंबुले, प्रियांका डांगेवार यांच्यासह क्रीडा शिक्षकांचे त्यांना मार्गदर्शन लाभले.

नव्या दिवशीही एनएचएम कर्मचारी आंदोलनावर ठाम

ऐन पावसाळ्यात आरोग्य आरोग्य विषयक कामकाज ठप्प

प्रतिनिधी
गडचिरोली दि. २७ : शासकीय सेवेत नियमित समायोजन करण्यात यावे, या प्रमुख मागणीसह विविध मागण्यांना घेऊन राष्ट्रीय आरोग्य अभियान कंत्राटी संघटनेच्या नेतृत्वात कर्मचाऱ्यांनी १९ ऑगस्टपासून कामबंद आंदोलन पुक. ारले आहे. जोपर्यंत मागण्या मंजूर होत नाही, तोपर्यंत आंदोलन सुरुच राहणार अशी आंदोलनकर्त्यांनी आक्रमक भूमिका घेतली असल्याने बुधवार (दि.२७) आंदोलनाचा नव्या दिवसीही आंदोलन कायम आहे. एनएचएम कर्मचाऱ्यांच्या आंदोलनामुळे मात्र ऐन पावसाळ्यात जिल्हाभरातील आरोग्य सेवा विस्कळीत पडली आहे.

१४ मार्च २०२४ च्या शासन निर्णयान्वये दहा वर्षापेक्षा जास्त कालावधी झालेल्या कर्मचाऱ्यांना शासकीय सेवेत कायम करण्याचा निर्णय घेण्यात आला. मात्र दीड वर्षाचा कालावधी लोटूनही याची प्रत्यक्ष अंमलबजावणी न झाल्याने एनएचएम कर्मचाऱ्यांमध्ये शासनाप्रती असंतोष उफाळून आला आहे. त्यामुळे शासकीय सेवेत कायम करण्यासह विविध मागण्यांना घेऊन राष्ट्रीय आरोग्य अभियान कंत्राटी संघटनेच्या नेतृत्वात जिल्हाभरातील कंत्राटी कर्मचाऱ्यांनी कामबंद आंदोलन पुक. ारले आहे. जिल्हा सामान्य रुग्णालयासमोर कर्मचाऱ्यांनी मंगळवापासून कामबंद आंदोलन पुकारले असून नव्या दिवसीही आंदोलन सुरुच आहे. जोपर्यंत मागण्या मान्य होणार नाही, तोपर्यंत आंदोलन कायम ठेवण्याचा निर्धार कर्मचाऱ्यांनी घेतला आहे. शासन स्तरावरुन अद्यापही यावर ठोस तोडगा काढण्यात न आल्याने सदर आंदोलन लांबण्याची चिन्हे आहेत. आधीच पावसाळ्याचे दिवस सुरु असून दुर्गम व ग्रामीण भागात मलेरिया व डेंग्यू आजाराने डोकेवर काढले आहे. अशातच आरोग्य सेवे. तील कंत्राटी कर्मचाऱ्यांची आंदोलन पुकारले असल्याने आरोग्य व्यवस्थेवर याचे विपरीत परिणाम दिसून येत आहेत.

दारूविक्रेत्यांचे कुटुंब रोहयो कामपासून राहणार वंचित

खरमतटोला ग्रामसभेत दारूविक्री बंदीचा ठराव पारित

प्रतिनिधी
गडचिरोली दि. २७ : कुरखेडा तालुक्यातील खरमतटोला येथील गोटुल भवन येथे सरपंच विजय तुलावी यांच्या अध्यक्षतेखाली ग्रामसभा घेण्यात आली. याप्रसंगी दारूविक्री बंदीचा ठराव पारित करून दारूविक्रेत्यांविरोधात कठोर निर्माण घेण्यात आले आहेत. निर्णयाचे उल्लंघन करीत दारूविक्री सुरूच ठेवणाऱ्या दारूविक्रेता कुटुंबाला रोहयोच्या कामापासून सुद्धा वंचित ठेवण्याचे ठरविण्यात आले आहे.

या गावामध्ये ८ ते ९ घरी अवैध दारूविक्री केली जात असल्याने आजूबाजूच्या शिरपूर, अरततोंडी, देऊळगाव येथील मद्यपी लोकांची वर्दळ असते. जर आता गावातील दारूविक्री थांबवली नाही तर विक्रेत्यांच्या संख्येत वाढ होऊन गावात अशांतता पसरण्याचा धोका होऊ शकतो. ही समस्या लक्षात घेता महिलांनी १० ऑगस्ट रोजी पोलिस अधिकारी व मुक्तिपथ टीमच्या उपस्थितीत सभेचे आयोजन करून अवैध दारूविक्री बंदीसाठी चर्चा केली होती. त्यानंतर आता २० ऑगस्ट रोजी आयोजित ग्रामसभेत महिलांनी दारूविक्री बंदीचा मुद्दा उपस्थित केला. ग्रामसभेमध्ये सर्वानुमते दारूविक्री बंदीचा ठराव घेण्यात आला. गावामध्ये दारू विक्री केल्यास पन्नास हजार रुपये दंड व ग्रामपंचायत तर्फे कोणतेही दाखले शासकीय कागदपत्रे मिळणार नाहीत. दंडात्मक रक्कम न भरल्यास त्याच किमातींची वस्तू जप्त करण्यात येईल. दारू विक्रेतांना किंवा त्यांच्या घरातील लोकांना रोजगार हमीच्या कामावर घेण्यात येणार नाही, असेही निर्णय घेण्यात आले आहे. त्यानंतर ठरावाची योग्य अंमलबजावणी व्हावी, याकरिता दारूबंदी समिती नेमण्यात आली.

यावेळी ग्रामपंचायत समिती, ग्रामपंचायत सचिव, मुक्तीपथ टीम, दारूबंदी समितीचे अध्यक्षा प्रियंका मडावी, उपाध्यक्ष रंजना तुलावी, सचिव रेवता नारडे, अंतकला खोडपे, संदेशा मडावी, शारदा पोरेटी, भागवण रामटेके, लता रामटेके, किरण फटिंग, पिंकू मडावी, शोभा गजबे, शिल्पा सुखदेवे, निरंजना मेश्राम, मनीषा लोणारे, शकुंतला मडावी यांच्यासह महिला व गावातील नागरिक उपस्थित होते.

RNI No-MAHMAR 2010/35845
महासागर गडचिरोली
मालक,मुद्रक,प्रकाशक श्रीकृष्ण तनसुखदास चांडक यांनी अरूणोदय प्रेस, कॉटन मार्केट, नागपूर १८ येथे छापून दैनिक महासागर कार्यालय, एकदा मार्केट, चामोर्शी रोड, गडचिरोली येथे प्रकाशित केले. संपादक श्रीकृष्ण तनसुखदास चांडक मुख्य कार्यालय फोन ७४४७७३५८५१/९९२२९७००२३ स्थानिक संपादक नरेंद्र माहेश्वरी फोन ९४०५६६०५५५, ९८३४२३०४३०/०७१३२-२३२७७३ (पी.आर.बी. कायद्यानुसार संपादकीय जबावदारी यांचेवर राहिल.)

श्री गजानन स्वामींची हीच खरी सेवा..!

आज भाद्रपद शुक्ल पंचमी (ऋषिपंचमी) अर्थात शास्त्राप्रमाणे सप्तऋषींच्या पूजनाचा दिन. तद्वतचं ऋषितुल्य समर्थ सद्गुरू श्री गजानन महाराजांच्या पुण्यतिथीचा दुहेरी योग. दुसरे वैशिष्ट्य म्हणजे श्री गजानन माऊलींच्या कृपा आशीर्वादाने ११५ वर्षानंतर तोच दिवस त्याच तिथी नुसार ऋषीपंचमी महोत्सव दिनांक २८ ऑगस्ट २०२५ ला भाद्रपद शुक्लपंचमी वार गुरुवार हा अद्भुत योग घडून आला आहे. आजपासून ११५ वर्षे आधी दिनांक २८ ऑगस्ट १९१० गुरुवारला शेगावी संत गजानन स्वामी समाधीस्थ झाले होते.

ज्या ज्या वेळी धर्माला ग्लानी मरगळ येते आणि अनितीचा मार्ग अवलंबिला जातो. नाना प्रकारच्या यातने लोक गाजलेले असतात, तेव्हा साक्षात ईश्वर कुठल्याही योनी वाचून भूतलावर प्रकट झाले आहेत. जसे की गोरक्षनाथ जन्मले उकिरड्यात, कानिफनाथ जन्मले गजकर्णात त्याचप्रमाणे संत गजानन स्वामी शेगावात; उष्ट्यापत्रावळी वरील शीते वेचतांना प्रकट झाले.

संत अवताराचे मुख्य प्रयोजन म्हणजे भूतलावरील लोकांना सात्विक भावाने मार्गदर्शन करणे होय. संत आपले ज्ञान,अनुभव लोकांशी वाटून घेतात. त्यामुळे लोकांना जीवनाचा खरा अर्थ समजायला लागतो,हे कळल्यानंतर ते सदमार्गाचे धनी बनतात. नैतिक आणि आध्यात्मिक मार्गावर ज्यावेळेस समाज पदक्रमण करतो; तेव्हा सामाजिक सुधारणा होते. नेमके हेच कार्य संत करीत आले आहेत व त्यांच्या पश्चात असेच पुढे चालत राहावे करिता संतांनी आपली बोध वचने समाजाला दिली आहेत. त्यांनी घालून दिलेल्या शिकवणीच्या मार्गावर चालणे हीच खरी संत सेवा ठरते.

श्री दासगणू महाराजांनी गजानन स्वामींनी दिलेल्या बोधवचनांचे सखोल चिंतन विश्लेषण पूर्वक श्री गजानन विजय ग्रंथात केले आहे. एकविस अध्यायाचा विजयग्रंथ हा केवळ संतचरित्र नव्हे, तर प्रत्येक अध्यायाव्दारे चिंतन, मननातून मानवी मनास बोध होतो. ग्रंथाच्या पहिल्या अध्यायात महाराज उष्टा पत्रवाळीतील शीते वेचून खात आहे, हे महाराजांची आद्यकृती आहे. त्यातून अन्नाची नासाडी करू नये! हा बोध होतो.

शशिकांत मधुकर तोटे
दारव्हा, जि. यवतमाळ
९१३०८३५४५८

दुसऱ्या अध्यायातून कीर्तनकार गोविंदबुवा टाकळीकर यांना उपदेश करतात की, बोलण्यात आणि वागण्यात ताळमेळ असावा. तिसऱ्या अध्यायातून माळी विठोबा घाटोळांची दांभिकता पाहून त्यास मार देतात आणि सांगतात की, प्रत्येकाला आपापल्या कर्माप्रमाणे फळ मिळते.

चौथ्या अध्यायात महाराज म्हणतात की, प्रपंच करताना परमार्थ सुद्धा करावा.

परमार्थ महाधन' जोडी देवाचे चरण..

असे संत वचन आहे.

पाचव्या अध्यायात गजानन स्वामींनी योग बळाच्या आधारे भास्कर पाटलांच्या बारा वर्षांपासून कोरड्या पडलेल्या विहिरीला जल उत्पन्न करतात. सहाव्या अध्यायात मधमाशा भक्तांवर जेव्हा हल्ला चढतात तेव्हा सांगतात की, संकटें आल्यावर ईश्वराची भक्ती तुम्हाला तारुन नेईल.

सातव्या अध्यायात खंडू पाटील आजारी असताना उपदेश करतात की, पैसा हे सर्वस्व नाही. परमेश्वराची कृपा आणि आशीर्वाद ही तेवढेचं महत्वाचे आहें. आशीर्वादामुळे सगळे प्राप्त होते. आठव्या अध्यायात खंडू पाटलांना सांगतात की, कर्त्या पुरुषांना संसारात ब?याच अडचणींचा सामना करावा लागतो. तेव्हा डगमगून कधी जाऊ नये! तर ब्रह्मगिरी गोसावी यांचे गर्वहरण सुद्धा करतात.

नवव्या अध्यायात

'गण गण गणात बोते....

या सिद्ध मंत्राचा अर्थ विस्ताराने सांगितला आहे. जीव आणि ब्रह्म एकच आहे, हा महत्त्वाचा उपदेश सांगितला. दहाव्या अध्यायात गजानन स्वामींनी सुखलालाची द्वाड गाय शांत केली व सांगितले की प्राणीमात्रां विषयी भूतदया पाळावी. इतरांप्रति ईर्षा कधी करू नये. पुढे अकराव्या अध्यायात संचित, क्रियामान आणि प्रारब्ध या कमार्नेच फळ भोगावे लागते. याचे वर्णन सुद्धा केलेले आहे.

बाराव्या अध्यायात बच्चुलाल आगरवाल यास धनाचा देखावा करू नये. हा उपदेश दिला. तेराव्या अध्यायात गंगाभारती व पुंडलिक या दोन भक्तांवर आपल्या लीलेद्वारे व्याधीतून मुक्ती दिली. परमेश्वरावर अपार श्रद्धा असलेली व्यक्ती कुठल्याही जर्जर व्याधीतून मुक्त होते, हा बोध पुरेसा आहे.

चौदाव्या अध्यायात साक्षात नर्मदामाता बुडत्या नावेतील भक्तांचे रक्षण करते. पंधराव्या अध्यायात अकोल्यातील शिवजयंतीच्या उत्सवात गजानन स्वामींनी लोकमान्य टिळकांचे राष्ट्रप्रेम पाहून शुभआशीर्वाद देतात व पुढे 'लोकमान्य' म्हणून ते अमर होतात. सोळाव्या अध्यायात भाऊ कंवरांच्या नैवेद्याची प्रतीक्षा करून गजानन स्वामींची भक्त वात्सल्यता दिसून येते. सतराव्या अध्यायात सर्वधर्म समभावाची शिकवण दिली आहे.

अठरांव्या अध्यायात बापूंना काळे या भक्ताला परमेश्वराविषयी तीव्र अशी ओढ होती. अशा खऱ्या भक्तांना भगवंत कोणत्याही रूपात दर्शन देण्यास सज्ज असतात हा बोध होतो.एकोणिसाव्या अध्यायात बाळाभाऊ या भक्ताला कर्म, भक्ती आणि योग या तिन्ही मार्गाचे महत्त्व समजावून सांगतात. तसेच गजानन स्वामी समाधी घेतल्यानंतर महाराज इथेचं राहतील आणि वेळोवेळी भक्तांना दर्शन देतील याची खात्री सुद्धा देतात.

संत सगुन देहाने इहलोकातून गेले तरी निगुर्णाने आज समाजात वावरत असतात. ते सुप्त शक्तीने सत्कर्मात सदाचारात अपार श्रद्धेतून ते असल्याची प्रचिती येते.

मी गेलो ऐसे मानूं नका'
भक्तित अंतर करुं नका '
कदा मजलागी विसरुं नका'
मी आहे येथेचं'

असे हे संत गजानन स्वामींचे शेवटचे आश्वासित वचन आहे.

■ ■ ■

: आजचा गणेशोत्सव : धार्मिक की राजकीय?

गणेशोत्सवाचे दिवस म्हणजे भक्तीभावाचा, आनंदोत्सवाचा आणि एकोपा-बंधुत्वाचा काळ. प्रत्येक गल्लीत, प्रत्येक घरात विघ्नहर्त्याचे स्वागत करताना वातावरणात प्रसन्नता, मंगलमयता आणि भक्तिभाव पसरतो. गणपती बाप्पा मोरया या जयघोषाने हवेतील प्रत्येक अणूमणू सजीव झाल्यासारखा भासतो. जिथे गणेशाचे पूजन असते, तिथे श्रद्धेचे दीप प्रज्वलित होतात, मनात श्रद्धा, भक्ती व समाधानाचे तरंग उठतात. परंतु, या पवित्र उत्सवाकडे पाहताना एक प्रश्न मात्र अस्वस्थ करतो, आजचा गणेशोत्सव खऱ्या अर्थाने धार्मिक आहे का?, की तो राजकीय, स्वार्थी आणि दिखाऊ स्वरूपाचा झाला आहे?

लोकमान्यांचा उदात्त हेतू

गणेशोत्सवाचे सार्वजनिक स्वरूप म्हणजे टिळकांचे दैदिप्यमान योगदान. इंग्रजी सत्तेच्या काळात समाज विखुरलेला होता. जातिभेद, धर्मभेद, भीती आणि निराशा यामुळे लोक एकत्र येऊ शकत नव्हते. त्या काळात टिळकांनी गणेशोत्सवाला सार्वजनिक रूप दिले.

गणपतीच्या मूर्तीभोवती गावातील सर्वजण, जातीधमार्चे बंध विसरून एकत्र यावेत, सामाजिक सलोखा निर्माण व्हावा, परकीय सत्तेविरुद्ध एकतेची बीजे रुजावीत, हा होता टिळकांचा खरा हेतू. गणेशमूर्ती म्हणजे केवळ धार्मिक प्रतीक नव्हते; ते होते राष्ट्रीय एकतेचे, स्वातंत्र्यसंग्रामाचे दीपस्तंभ.

गजानन कुसुम ओंकार हरणे
लेखक, कवी, साहित्यिक,
वक्ता, समाजसेवक
खडकी, अकोला.
9822942623

त्या काळी गणेशोत्सवात व्याख्याने, हरिकीर्तन, देशभक्तीपर कार्यक्रम, समाजजागृती करणारे उपक्रम आयोजित होत. मंदिरे भक्तिरसाने दुमदुमत असतानाच सभागृहात स्वातंत्र्याचे विचार घुमत. हा उत्सव म्हणजे भक्ती आणि बंधुता यांचे संगमस्थान होता.

आजचे वास्तव : टिळकांचा हेतू विस्मरणात

आज शंभर वर्षांनी या उत्सवाचे रूपांतर पाहिले तर मन विषण्ण होते. सार्वजनिक गणेशोत्सव म्हटला की पहिला टप्पा म्हणजे मंडळाची निवडणूक. अध्यक्षपद, कार्यकारिणी, जबाबदाऱ्या यावरून सुरू होणाऱ्या खोडसाळ स्पर्धा. जो निवडला गेला नाही तो नाराज; जो पदावर आला त्याला अहंकार. अशा वादातून उत्सवाच्या सुरुवातीपूर्वीच दुहीचे बी पेरले जाते.

नंतर सुरू होते वर्गणीचे पर्व. शासनाने नोंदणीकृत मंडळांनाच वर्गणी मागण्याचा अधिकार दिला आहे. पण प्रत्यक्षात हा नियम पाळला जातो का? घराघरांत जबरदस्ती, दुकाने-हॉटेलांवर दबाव, रस्त्यावर वाहनधारकांना अडवून उकळलेली रक्कम हा वर्गणीचा प्रकार आहे की खंडणी? हा प्रश्न सामान्य माणसाच्या मनाला चटका लावतो.

गरीब मजुराने, शेतकऱ्याने दोन वेळच्या भाकरीसाठी जपलेले पैसे देणे भाग पडते. विरोध केला तर शिव्यांचा भडिमार, धमक्या. हे दृश्य पाहून वाटते, हा गणेशोत्सव भक्तीचा आहे की भयाचा?

वर्गणीचा उधळपट्टीत वापर

ज्याच्या नावाने वर्गणी गोळा केली जाते, त्या गणपतीबाप्पाच्या पूजेसाठी किती पैसा खर्च होतो? आणि किती पैसा उधळपट्टी, अश्लाघ्य कार्यक्रम, दारूच्या पार्टी, डीजेच्या कर्णकर्कश आवाजात खर्च होतो? आज अनेक ठिकाणी गणेशोत्सव म्हणजे भक्तीचा नव्हे, तर डीजेचा जल्लोष, आर्केस्टाचा कोलाहल, फटाक्यांचा उधळपट्टी आणि बेकायदेशीर धिंगाणा.धार्मिक वातावरणाऐवजी नाचगाणी, भांडणे, दारूची मैफिल हे सर्व पाहून वाटते, गणपतीचा उत्सव की अधर्माचा मेळावा?

लोकमान्य टिळकांनी कल्पना केली होती की गणेशोत्सव हा समाजजागृतीचा मंच ठरेल. परंतु आज समाजोपयोगी कार्यक्रम, व्यसनमुक्ती मोहिमा, ज्ञानवर्धक व्याख्याने विरळाच दिसतात. उलट अशोभनीय कार्यक्रमच जास्त ठळकपणे दिसतात.

उत्सव की विघ्न?

गावोगावी गणेशोत्सव हा एकतेचा नव्हे तर दुहीचा कारणीभूत ठरत आहे. एका गल्लीत दोन गणपती, पण कारण धार्मिक नाही, तर राजकीय अहंकार. त्यांनी बसवला म्हणून आम्हीही बसवू हा स्पर्धेचा उन्माद.

मोठ्या स्पीकर्सचा आवाज, डीजेचा कर्णकर्कश गोंगाट, रात्रीभर नाचगाणी. आजारी रुग्ण, अभ्यास करणारे विद्यार्थी, वृद्ध मंडळी यांची कोणी पर्वा करत नाही. श्रद्धा व भक्तीचा उत्सव आज सहनशीलतेच्या कसोटीवर अपयशी ठरतो आहे.

विसर्जन : भक्ती की विटंबना?

गणेशोत्सवाचा शेवट म्हणजे विसर्जन. हा दिवस असावा भक्तीचा, कृतज्ञतेचा, विघ्नहर्त्याला भावपूर्ण निरोप देण्याचा. परंतु वास्तव काय? गणपतीला डोक्यावर न घेता ट्रॅक्टर-ट्रकवर डीजेच्या गजरात नेले जाते. ढोल-ताशे, दारूच्या पार्टी, गोंधळ, नाचगाणी या सर्वांमध्ये मूर्ती नदीत टाकली जाते. हे विसर्जन की विटंबना?

आपल्या घरी आलेल्या पाहुण्याला आपण जेवण घालतो, सन्मान करतो, पण शेवटी त्याला नदीत फेकून देतो का? मग गणेशबाप्पाला असे का? विसर्जनानंतर नद्यांत विटंबना झालेल्या मूर्ती पाहून मन खिन्न होते.

पर्यावरणाचा विचार

आज विज्ञानयुगात आपण प्रदूषण, पर्यावरण या विषयावर शिकतो, बोलतो. तरी गणेशोत्सवात प्लॅस्टिक व रंगीत मूर्तींचा वापर थांबत नाही. नद्यांत प्रदूषण वाढते, जलीय जीवांचा नाश होतो.

मातीच्या मूर्ती, घरगुती विसर्जन, पर्यावरणपूरक गणेशोत्सव, हा विचार आता तातडीने आत्मसात करावा लागेल. अन्यथा उत्सवाची पावित्र्यभूमी राखण्याऐवजी आपण पर्यावरणाचे पाप कमावतो.

राजकारणाची सावली

सार्वजनिक गणेशोत्सवाच्या ठिकाणी आज मोठ्या नेत्यांचे बॅनर, राजकीय कार्यक्रम दिसतात. उत्सव हा धार्मिक- सामाजिक न राहता राजकीय शक्तीप्रदर्शनाचा मंच झाला आहे. लोकमान्य टिळकांनी जो उदात्त हेतू ठेवला होता त्या हेतूची गळचेपी झाली आहे. गणेशोत्सव म्हणजे भक्ती, समाजसेवा आणि एकोपा. पण आजचा गणेशोत्सव म्हणजे सत्ता, स्वार्थ आणि स्पर्धा.

काय करणे आवश्यक?

आज प्रत्येकाला स्वतःला प्रश्न विचारावा लागेल, आपण गणेशोत्सव साजरा करतो आहोत की विटंबना करतो आहोत?

आपण वर्गणी समाजोपयोगी कामासाठी वापरतो का, की उधळपट्टीसाठी?

आपण गणेशबाप्पाला श्रद्धेने विसर्जन करतो का, की गोंधळाच्या गदारोळात टाकून देतो?

गणेशोत्सवाला पुन्हा धार्मिक, सामाजिक, सांस्कृतिक स्वरूप देण्यासाठी पुढील बाबी आवश्यक आहेत.

मातीच्या मूर्तींचा वापर, पर्यावरणपूरक विसर्जन. वर्गणीऐवजी स्वखुशीचे योगदान.

व्यसनमुक्ती, ज्ञानवर्धन, किर्तन समाजसेवा यांसारखे कार्यक्रम. डीजे, उधळपट्टी, अश्लाघ्य प्रकारांचा निषेध. गटबाजीऐवजी एकोपा, सहकार्य.

निष्कर्ष..

आज गणेशोत्सवाला १२५ वर्षांचा वारसा आहे. पण त्या वारशाचा आपण अपमान केला तर पुढील पिढ्यांना आपण काय देणार? गणेशोत्सव हा आनंदाचा, श्रद्धेचा, बंधुत्वाचा आणि समाजजागृतीचा राहावा हीच काळाची गरज आहे.

गणेशोत्सव पुन्हा धार्मिक, सामाजिक आणि सांस्कृतिक पावित्र्याने साजरा करण्यासाठी समाजाने सजग व्हावे, हेच लोकमान्य टिळकांच्या स्मृतीला खरे श्रद्धांजली ठरेल. गणपती बाप्पा मोरया!

■ ■ ■

सार्वजनिक गणेशोत्सवामागील उद्देश आणि बदललेले स्वरूप!

मनुष्य हा मुळातच उत्सवप्रिय प्राणी असल्याने कोणताही आनंद इतरांसोबत साजरा करण्यात त्याला अधिक रुचि असते. त्यामुळे आपल्याकडे धार्मिक आणि राष्ट्रीय सण तसेच उत्सव अत्यंत उत्साहाने साजरे होतात.

नुकताच साजरा झालेला दहीहंडी उत्सव आणि त्याला प्राप्त झालेले व्यापक स्वरूप हा त्याचाच एक भाग आहे. लोकांच्या अतिउत्साहामुळे आणि धार्मिक शिक्षणाच्या अभावामुळे सध्या धार्मिक उत्सव साजरा करताना त्यामागील उद्देश विचारात घेतला जात नाही किंवा त्याला दुय्यम स्थान दिले जाते, परिणामी त्या उत्सवाचा केवळ इव्हेंट बनू लागला आहे. दहीकाला उत्सवाचे तेच झाले आहे आणि सार्वजनिक गणेशोत्सव सुद्धा हळूहळू त्या दिशेने वाटचाल करू लागला आहे.

आजमितीला सार्वजनिक गणेशोत्सव केवळ मुंबई, ठाणे आणि पुणेपुरता मर्यादित राहिला नसून राज्यातील सर्वात मोठा उत्सव बनला आहे. देशातील अनेक राज्यांतही तो उत्साहाने साजरा होऊ लागला आहे. यानिमित्ताने राज्याच्या अर्थकारणात दरवर्षी मोठ्या प्रमाणात उलाढाल होत असते.

जगन घाणेकर
घाटकोपर, मुंबई.
९६६४५५९७८०

शहरासारख्या ठिकाणी या दिवसांत एवढ्या मोठ्या प्रमाणात भाविकांची वर्दळ असते की कधी रात्र सुरु झाली आणि कधी संपली याचा पत्ताही लागत नाही. शहरातील सार्वजनिक गणेशोत्सवाची मजा लुटण्यासाठी देश विदेशातून भाविक आणि पर्यटक मोठ्या प्रमाणात शहरांत दाखल होतात.

देशाच्या सीमा ओलांडून साता समुद्रापार ज्या ज्या ठिकाणी मराठी माणूस वसला आहे त्या त्या ठिकाणी सार्वजनिक गणेशोत्सव आज साजरा होऊ लागला आहे. मुळात कुटुंबातील मंडळींनी एकत्र येऊन साजरा करायचा एक सण असलेली श्री गणेशचतुर्थी सार्वजनिक उत्सव कशी बनली, हे समजून घेऊया.

सार्वजनिक गणेशोत्सवाचे प्रणेते म्हणून लोकमान्य टिळक यांना ओळखले जाते. एकदा लोकमान्य टिळकांनी ह.भ.प. श्रीपतीबुवा भिंगारकर यांना विचारले, ह्यमी स्वराज्यप्राप्तीसाठी प्रयत्न करीत आहे; पण ईश?वरी साहाय्यावाचून कोणतेही कार्य शेवटास जात नाही. तेव्हा या स्वराज्याच्या कार्याचा राष्ट्रभर प्रसार होण्यासाठी कोणाची आराधना करावी?

बुवा म्हणाले, तुम्ही श्री गणपतीची पार्थिव पूजा चालू करा, म्हणजे तुमचे सर्व हेतू सिद्धीस जातील. त्यावर लोकमान्य टिळक म्हणाले, मी एकट्याने अशी पूजा करून भागणार नाही. राष्ट्रभर ती सर्वांनी केली पाहिजे.

आपल्याकडे भाद्रपद शुद्ध चतुर्थीस घरोघर पार्थिव गणपतीची पूजा करायचा पूर्वीचा प्रघात आहेच. तो आता राष्ट्रभर चालू करूया. तेव्हापासून लोकमान्यांच्या प्रेरणेने सार्वजनिक गणेशोत्सव चालू झाला ! यावरून सार्वजनिक गणेशोत्सव चालू होण्यामागील मूळ प्रेरणा राष्ट्रहित आणि ईश्वरभक्ती ही आहे, हे स्पष्ट होते.

सार्वजनिक गणेशोत्सव चालू करण्यामागील आपले उद्देश कोणते आहेत, हे लोकमान्य टिळकांनी तेव्हाच एका भाषणात स्पष्ट केले. वर्ष १८९४ मध्ये झालेल्या त्यांच्या भाषणाचा सार म्हणजे धर्मजागृती, राष्ट्रजागृती आणि पाश्चिमात्य संस्कृतीच्या आक्रमणाचा विरोध, हे सार्वजनिक गणेशोत्सव चालू करण्यामागील मुख्य उद्देश होत.

आता मनात प्रश्न येतो की, हे उद्देश आज कालबाह्य झाले आहेत का? सध्या किती ठिकाणी या उद्देशांना अनुरूप ठरेल, अशा प्रकारे हा उत्सव साजरा केला जात आहे? आज अनेक ठिकाणी गणेशोत्सवासाठी वर्गणी काढताना जबरदस्ती केली जाते. काहींची आर्थिक क्षमता नसताना समाजात इतरांसोबत राहायचे म्हणून त्यांना पदरमोड करून वर्गणी द्यावी लागते.

काही ठिकाणी मंडळातील कार्यकर्ते हा समजूतदारपणा दाखवतात; मात्र काही ठिकाणी नागरिकांना वर्गणी देण्यासाठी त्रास दिला जातो हे नाकारता येणार नाही. वर्षागणिक निरनिराळी मंडळे स्थापन होऊ लागली आहे. शहरांत १००मीटरच्या परिसरातही २-३ मंडळे स्थापन झालेली पाहायला मिळतात.

जवळजवळच्या मंडळांमध्ये सजावट, गणेश मूतीर्ची उंची, उत्सवानिमित्त ठेवण्यात आलेले कार्यक्रम, आगमन-विसर्जन मिरवणूका अशा वेगवेगळ्या कारणांमुळे भांडणे होताना पाहायला मिळतात. ज्या ठिकाणी भाविकांची मोठ्या प्रमाणात गर्दी जमते अशा मंडळांच्या कार्यकर्त्यांमध्ये उत्सवादरम्यान भलताच उत्साह संचारलेला असतो.

या उत्साहाच्या भरात आलेल्या भाविकांशी वाद घालणे, त्यांना शिवीगाळ करणे असले प्रकार या काळात हल्ली बातम्यांमध्येही पाहायला मिळू लागले आहेत. भाविकांना आकर्षित करण्यासाठी मंडपात उंच गणेशमूर्ती बसवली जाते; मात्र अनंत चतुर्दशीला तिचे पूर्ण विसर्जन न करताच कार्यकर्त्यांकडून पळ काढला जातो. ज्या गणेशमूर्तीची १० दिवस मनोभावे पूजा केली जाते, त्याच मूर्तीची पुढे अवहेलना होते.

सजावट, विद्युत रोषणाई यांवर अमर्याद खर्च केला जातो. मिरवणुकांमध्ये मंगलवाद्ये वाजवण्याऐवजी अथवा सात्विक गाणी किंवा भजने लावण्याऐवजी जीवघेणा डीजे लावून त्यावर चित्रविचित्र अंगविक्षेप करत नृत्य केले जाते. आगमन विसर्जन मिरवणुकीत सहभागी होणाऱ्यांकडून काही ठिकाणी मद्यपान केले जाते. सार्वजनिक गणेशोत्सवाचे निमित्त करून काही ठिकाणी गणेश मंडपातच रात्री जुगाराचा डाव बसतो.

या दिवसांत विधायक आणि समाजोपयोगी प्रबोधनात्मक कार्यक्रम ठेवण्याऐवजी काही ठिकाणी लावणी अथवा चित्रपट संगीताचे कार्यक्रम ठेवले जातात. या कालावधीत गणेश मंडपातील वातावरण सात्विक राहण्यासाठी सुमधुर भजने अथवा गणरायाची गाणी, स्तोत्र लावण्याऐवजी कर्णकर्कश आवाजात चित्रपट गीते लावली जातात. आरत्या म्हणताना त्या मंजुळ आवाजात न म्हणतात आरडाओरड करत म्हटल्या जातात. मंडपात स्वच्छता ठेवली जात नाही.

श्री गणेशाच्या हा उत्सव सार्वजनिक असला तरी तो धार्मिक उत्सव आहे. राष्ट्रकार्याला धार्मिक अधिष्ठान असावे आणि त्यातून राष्ट्रजागृतीचा संदेश लोकांपर्यंत पोहोचावा या उद्देशाने लोकमान्य टिळकांनी हा उत्सव सुरु केला. आजमितीला हा उद्देश लोप पावून उत्सवात अपप्रवृत्ती शिरल्या आहेत.

अर्थात वर नमूद केलेले प्रकार हे काही ठिकाणीच पाहायला मिळत असले तरी ते आपल्या धार्मिक उत्सवाला गालबोट लावणारे असल्याने ते थांबायला हवेत. आज हिंदूंमध्ये धर्मशिक्षणाचा अभाव असल्याने उत्साहाच्या भरात ते काय करत आहेत हे त्यांच्याच लक्षात येत नाही.

आपल्या उत्सवात शिरलेल्या या चुकीच्या प्रथांना उखडून उत्सव सात्विक आणि लोकहिताचा व्हावा यासाठी सर्वांनी मिळून प्रयत्न करण्याची आज नितांत आवश्यकता आहे.

■ ■ ■

देहावसान

प्रा. डॉ. लोपा मेहता, या मुंबईतील जी एस मेडिकल कॉलेजमध्ये प्राध्यापिका होत्या, आणि त्यांनी तेथील एनॅटॉमी विभाग प्रमुख म्हणून कार्य केले. ७८ व्या वर्षी त्यांनी लिव्हिंग विल तयार केले. त्यामध्ये स्पष्ट लिहिले आहे,

जेव्हा शरीर साथ देणे बंद करेल, आणि सुधारण्याची कोणतीही शक्यता उरणार नाही, तेव्हा माझ्यावर उपचार करू नयेत. ना व्हेंटिलेटर, ना ट्यूब, ना रुग्णालयातील निरर्थक धावपळ. माझा शेवटचा काळ शांततेत जावा, जिथे उपचारांच्या हट्टापेक्षा समजूतदारपणाला प्राधान्य असेल.

डॉ. लोपा यांनी केवळ हा दस्तऐवजच लिहिला नाही, तर मृत्यूविषयी एक संशोधन-पत्रही प्रकाशित केले. त्यात त्यांनी मृत्यू ही एक नैसर्गिक, निश्चित आणि जैविक प्रक्रिया आहे, असे स्पष्ट केले आहे.

त्यांचा मुद्दा असा की, आधुनिक वैद्यकशास्त्राने मृत्यूला स्वतंत्र संकल्पना म्हणून कधी पाहिलेच नाही. वैद्यकशास्त्राचा आग्रह असा राहिला, की मृत्यू नेहमी एखाद्या आजारामुळेच येतो, आणि जर आजारावर इलाज झाला, तर मृत्यू रोखता येतो.

पण शरीराचे विज्ञान त्याहून खूप खोल आहे. त्यांचा युक्तिवाद असा आहे, शरीर हे अखंड चालणारे यंत्र नाही. ते एक मर्यादित प्रणाली आहे, ज्यात ठराविक जीवनशक्ती असते.

ही ऊर्जा कुठल्यातरी टाकीमधून मिळत नाही, तर सूक्ष्म शरीरामार्फत मिळते. हेच ते सूक्ष्म शरीर, ज्याचा अनुभव प्रत्येकाला येतो, पण जो दिसत नाही. मन, बुद्धी, स्मृती आणि चेतना, या सगळ्यांनी मिळून बनलेली ही प्रणाली आहे. हे सूक्ष्म शरीर म्हणजे जीवनशक्तीचा प्रवेशद्वार आहे. ही ऊर्जा संपूर्ण देहात पसरते, आणि शरीर जिवंत ठेवते. हृदयाची धडधड, पचनक्रिया, विचार करण्याची क्षमता. हे सगळे तिच्या आधारावर चालते.

पण ही शक्ती अमर्याद नाही. प्रत्येक शरीरात तिचे एक ठराविक प्रमाण असते. जसे एखाद्या यंत्रात बसवलेली फिक्स्ड बॅटरी. ना वाढवता येते, ना कमी करता. जितकी चावी भरली रामाने, तितके चालेल खेळणे....असा प्रकार.

डॉ. लोपा लिहितात, की जेव्हा शरीरातील ही उर्जा संपते, तेव्हा सूक्ष्म शरीर देहापासून वेगळे होते. तोच क्षण म्हणजे देह स्थिर होतो, आणि आपण म्हणतो, प्राण गेले.

ही प्रक्रिया ना आजाराशी संबंधित असते, ना कुठल्या चुकांशी. ही शरीराची अंतर्गत लय आहे, जी गर्भातच सुरू होते, आणि पूर्ण होऊन मृत्यूला पोहोचते.

या ऊर्जेचा खर्च प्रत्येक क्षणी चालतो, प्रत्येक पेशी, प्रत्येक अवयव आपला जीवनावधी संपवतो. आणि जेव्हा संपूर्ण देहाचे कोटे पूर्ण होतात, तेव्हा शरीर शांत होते.

मृत्यूचा क्षण हा घड्याळाने मोजलेला नसतो. तो एक जीवनशास्त्रीय वेळ असतो, जो प्रत्येकासाठी वेगळा. कुणाचे जीवन ३५ वर्षांत पूर्ण होते, तर कुणाचे ९० वर्षांत. पण दोघेही आपली पूर्ण वाटचाल करतात.

जर आपण त्याला पराभव किंवा जबरदस्ती मानले नाही, तर कुणीही अपुरे मरत नाही. डॉ. लोपा यांच्या मते आधुनिक वैद्यकशास्त्र जेव्हा मृत्यू टाळण्याचा हट्ट धरते, तेव्हा केवळ रुग्णाचे शरीरच नाही तर संपूर्ण कुटुंब थकते. आयसीयु मधील महिनाभराची श्वासोच्छवासाची किंमत कधी कधी आयुष्यभराच्या बचतीला नेस्तनाबूत करते. नातेवाईक म्हणत राहतात, अजून आशा आहे, पण रुग्णाचा देह कधीच सांगून गेलेला असतो...आता पुरे.

: सौजन्य :
नमिता चोपकर
प्रभाग मित्र, नागपूर.

म्हणूनच त्या लिहितात. जेव्हा माझी वेळ येईल, तेव्हा फक्त मला केईएम रुग्णालयात घेऊन या. जिथे मला खात्री आहे, की अनावश्यक हस्तक्षेप होणार नाही. उपचारांच्या नावाखाली दूरगामी त्रास दिला जाणार नाही. माझ्या शरीराला रोखले जाणार नाही...त्याला जाऊ द्या.

पण प्रश्न हा आहे, आपण आपल्यासाठी असे काही ठरवले आहे का? आपले कुटुंब त्या इच्छेचा मान ठेवेल का? आणि जे मान ठेवतील त्यांना समाजात मान मिळेल का? आपल्या रुग्णालयांत अशा इच्छेचा सन्मान आहे का, की अजूनही प्रत्येक श्वासावर बिल होणार आणि प्रत्येक मृत्यूवर दोषारोप?

हे इतके सोपे नाही. तर्क आणि भावना यांचा समतोल साधणे कदाचित सर्वात कठीण काम आहे. जर मृत्यूला आपण शांत, नियत आणि शरीराच्या अंतर्गत गतीतून आलेली प्रक्रिया म्हणून पाहायला शिकलो, तर कदाचित मृत्यूची भीती कमी होईल, आणि डॉक्टरांकडून असलेल्या अपेक्षा जास्त वास्तववादी होतील.

माझ्या मते, मृत्यूशी लढणे थांबवायला हवे आणि त्याआधी जगण्यासाठी तयारी करायला हवी. आणि जेव्हा तो क्षण येईल, तेव्हा शांतपणे, सन्मानाने त्याला सामोरे जावे.

बुद्धांच्या भाषेत....मृत्यू म्हणजे जीवनाच्या प्रवासातील पुढचा टप्पा आहे.

■ ■ ■

असे करावे ऋषीपंचमीचे व्रत

वाचक लिहितात

मनुष्य आणि देवता यांना जोडणारा दुवा म्हणजे ऋषी. तपस्येमुळे त्यांना वैराग्य आणि अध्यात्मिक ज्ञान मिळते वर्षभरात झालेले स्पर्शास्पर्श, शौच-अशौच याचा मनुष्य तसेच वास्तूवर अनिष्ट परिणाम होतो. ऋषिपंचमीच्या व्रतामुळे हे परिणाम नष्ट होण्यास मदत होते.

ऋषीपंचमीच्या दिवशी कश्यप, अत्रि, भरद्वाज, विश्वामित्र, गौतम, जमदग्नी, वशिष्ठ या सप्तर्षींचे तसेच वशिष्ठ ऋषींची पत्नी महातपस्विनी अरुंधती यांचे पूजन करतात. पूजनासाठी पाटावर तांदळाचे आठ ढीग करतात.

त्यावर सप्तर्षी आणि अरुंधती यांचे प्रतीक म्हणून आठ सुपाऱ्या ठेवतात. तुळस, आघाडा, बेल, शमी, रुई, धोत्रा यांची पत्री अर्पण करून सप्तर्षी व अरुंधती यांचे पूजन करतात.

■ दिपाली गिते
सातारा.

मग लठ्ठपणा कसा कमी होणार?

देशासमोर वजन वाढीचे, लठ्ठपणाचे मोठे संकट उभे ठाकले आहे. त्यामागे जंक्स फुड्सच नाही तर बदलेली जीवनशैली सुद्धा कारणीभूत ठरली आहे. कमी झालेली शारिरिक हालचाल, ताणतणाव आणि झोपेचे बिघडलेले गणित यामुळे लठ्ठपणा वाढत असल्याचे समोर आले आहे.

लठ्ठपणा ही केवळ शारीरिक समस्या नाही तर अनेक आजारांचे मूळ कारण आहे. त्यातच लग्न आणि इतर समारंभात बुफे जेवणाचे लोण ग्रामीण भागापर्यंत पोहचले आहेत. त्यातील ही एक चूक अनेकांच्या लठ्ठपणासाठी कारणीभूत ठरली आहे.

ही चूक लठ्ठपणाला आमंत्रण

भारतीय संस्कृतीत जमिनीवर मांडी घालून जेवण करण्याची पद्धत आहे. त्यामुळे अन्न पचण करण्यास मदत होते. जमिनीवर बसून प्रार्थना केल्यानंतर जेवणाला सुरुवात करण्यात येते. पण आजकालच्या बुफे पद्धतीमुळे उभं राहुन जेवण करावे लागते. या पद्धतीमुळे पचनक्रियेवर परिणाम होतो. आणि वजन वाढण्याची शक्यता बळावते.

लठ्ठपणामुळे लवकर येतो थकवा

लठ्ठपणामुळे शरीरात अनेक समस्या तयार होतात. लठ्ठ व्यक्ती कोणतेही काम केल्यानंतर लगेच थकते याशिवाय अशा व्यक्तीला लवकर धाप लागते. सांधेदुखीचा आणि आत्मविश्वास डळमळीत होण्याचा त्रास जाणवतो. लठ्ठपणामुळे मधुमेह, उच्च रक्तदाब, हृदयविकाराचा झटका आणि इतर गंभीर आजारांचा धोका वाढतो.

फास्टफूड पदार्थ, पॅकेटबंद पदार्थ, मायक्रोवेव्हमधील अन्न आणि फ्रीजमधील शीळे अन्न हे आरोग्यासाठी उपायकारक मानल्या जाते.

तर वाईट व्यसनं, रात्री उशीरा जागरण, सकाळी उशीरा उठणे, सतत बसून राहणे, व्यायामाचा अभाव, वाईट सवयींमुळे लठ्ठपणा वाढतो.

लठ्ठपणा असा घालवा

लठ्ठपणा घालवण्यासाठी अगोदर जीवनशैलीत मोठे बदल करणे आवश्यक आहे. सकाळी लवकर उठा, रात्री लवकर झोपा, सयंत जीवनशैली अंगीकार करा. व्यायामवर जोर द्या.

योग्य आणि सकस आहार करा. फळे, हिरव्या पालेभाज्या, कडधान्य आणि प्रथिने असलेल्या अन्न पदार्थांचा रोजच्या आहारात समावेश असावा. तळलेले पदार्थ, प्रिझर्व्हर्ड पदार्थ, पेय टाळा

नियमित व्यायाम करा. किमान रोज 30 मिनिटे चाला अथवा धावा. सायकल चालवा. योग, प्राणायम करा. कसरत करा.

ताणतणाव टाळा, हास्यविनोदाकडे वळा. पुस्तक वाचण वाढवा. झोपेची, सकाळी लवकर उठण्याची आणि जेवणाच्या वेळा पाळा. मोबाईल,टीव्हीत अधिक रमू नका. पुरेशी आणि गाढ झोप महत्त्वाची आहे. त्यामुळे लठ्ठपणा वाढणार नाही, याकडे कटाक्षाने लक्ष पुरवा, स्वस्थ राहा.

■ ■ ■

अशोकायन

प्रा. अशोक सारडा
मेहकर
(९४२१३९४३३९)

मी आहे ना पाठीशी!

सत्ता आहे आपली
लाग आता कामाशी
काही झाले तुला तर
मी आहे ना पाठीशी ..!

तोंडीच सांगतो बाबू
लेखी देणार नाही
आलं प्रकरण अंगावर
तर काही होऊ देणार नाही ..

नियमात बसव लेका
बाकीचं मी बघतो
खुर्चीचा काय भरवसा
चाल हात धुवून घेतो ..!

अभिनेत्रींनी सोडण्याची इच्छा असलेल्या सवयीबाबत सांगितले!

मुंबई, २७ ऑगस्ट : नको असलेल्या सवयींबाबत आपल्या सर्वांना संघर्ष करावा लागतो आणि आपल्या आवडत्या एण्ड टीव्ही अभिनेत्री देखील याला अपवाद नाहीत. लाइट्स, कॅमेरे व उत्तम अभिनयापलीकडे त्यांच्या देखील काही सवयी आहेत, ज्यापासून सोडवून घेण्याची त्यांची इच्छा आहे. यापैकी काही सवयी तणावामुळे लागल्या आहेत, तर काही सवयी त्यांच्या दैनंदिन नित्यक्रमाचा भाग बनल्या आहेत. पण प्रत्येक अभिनेत्रीने त्या सवयी सोडण्याचा निश्चय केला आहे. सतत फोनवर स्क्रॉलिंग करण्यापासून नखे चावणे किंवा मध्यरात्री स्नॅक्सचा आस्वाद घेण्यापर्यंत त्यांनी दिलेल्या कबूलीमधून अशा सवयी जाणून घेता आल्या. या अभिनेत्री आहेत नीहारिका रॉय (सावी, 'घरवाली पेडवाली'), सोनल पनवार (इन्स्पेक्टर मलायका, 'हप्पू की उलटन पलटन') आणि विदिशा श्रीवास्तव (अनिता भाबी, 'भाबीजी घर पर है'). आगामी मालिका 'घरवाली पेडवाली'मधील नीहारिका रॉय ऊर्फ सावी म्हणाल्या, ''मला फोनवर स्क्रॉलिंग करत राहण्याची सवय आहे आणि कधी-कधी उशिरा रात्रीपर्यंत फोनवर स्क्रॉलिंग करत राहते. याची सुरूवात काही पोस्ट्स किंवा रील्ससह होते आणि मला काही समजण्यापूर्वीच खूप वेळ झालेला असतो. याचा माझ्यावर मोठा काही परिणाम होत नाही, पण कधी-कधी माझ्या झोपेवर परिणाम होतो. मी आता अधिक काळजी घेत आहे आणि अनावश्यक स्क्रॉलिंग टाळत आहे, त्याऐवजी वाचन किंवा वेळ काढून आराम करत आहे. हा लहान बदल असला तरी मी त्याचे पालन करण्याचा निश्चय केला आहे.''

मालिका 'हप्पू की उलटन पलटन'मधील सोनल पनवार ऊर्फ इन्स्पेक्टर मलायका म्हणाल्या, ''कधी-कधी व्यस्त दिवसानंतर मी रात्री उशिरा घरी पोहोचल्यानंतर स्नॅकचा आस्वाद घेते. ही सवय नाही पण झोपायला जाण्यापूर्वी काहीशा कम्फर्टसाठी असे करते. बहुतांश वेळा मी फळे किंवा नट्स यांसारख्या आरोग्यदायी खाद्यपदार्थांचे सेवन करते. पण कधी-कधी केक किंवा आइस्क्रीम खाते. माझ्या मते, हे आस्वाद स्वाभाविक आहेत आणि त्यांचा आस्वाद घेण्यासोबत आहाराच्या बाबतीत शिस्तबद्धता, फिटनेस व आरोग्यदायी जीवनशैली राखणे महत्त्वाचे आहे.'' मालिका 'भाबीजी घर पर है'मधील विदिशा श्रीवास्तव ऊर्फ अनिता भाबी म्हणाल्या, लवकर चिडचिड होणे ही गोष्ट आधी माझ्यासाठी मोठी समस्या होती. गोष्टी माझ्या मनासारख्या घडल्या नाहीत की मी सहजपणे अस्वस्थ व्हायचे. हळूहळू मला जाणवले की यामुळे माझ्या मनःशांतीवर परिणाम होत आहे आणि तेव्हाच मी स्वतःवर काम करण्याचा निर्णय घेतला. ध्यान आणि योगामुळे मला शांत, संयमी आणि संतुलित होण्यास खूप मदत झाली. आता जेव्हा जेव्हा मला वाटते की भावना तीव्र होत आहेत, तेव्हा मी थांबते, खोल श्वास घेते आणि स्वतःला आठवण करून देते की रागात प्रतिक्रिया देऊन कधीच काही सुटत नाही. मी परिपूर्ण आहे असं मी म्हणणार नाही, पण आज मी नक्कीच पूर्वीपेक्षा अधिक संतुलित आणि आनंदी आहे.

जीपिकोन २०२५ मध्ये ५०० हून अधिक डॉक्टरांनी एकत्र येऊन, जनरल मेडिसिन आणि गॅस्ट्रोएन्टेरॉलॉजीतील नवीन प्रगतीवर चर्चा केली

नागपूर, २७ ऑगस्ट : गॅस्ट्रोएन्टेरॉलॉजी आणि मेडिसिन क्षेत्रातील नवीन प्रगती आणि ताजी माहिती जाणून घेण्यासाठी २३ ऑगस्ट रोजी नागपूरच्या जामठा येथील व्हीसीए क्लबमध्ये जनरल प्रॅक्टिशनर्स कॉन्फरन्स जीपिकॉन २०२५ यशस्वीरित्या पार पडली.

या परिषदेचा उद्देश जनरल मेडिसिन आणि गॅस्ट्रोएन्टेरॉलॉजी क्षेत्रातील ताज्या प्रगतीबद्दल जागरूकता निर्माण करणे हा होता. अशा प्रकारच्या परिषदांमुळे फॅमिली फिजिशियनना आपले ज्ञान अद्ययावत करण्यास आणि त्यांच्या दैनंदिन वैद्यकीय सेवेत अधिक सुधारणा करण्यास मदत होते. यंदा या कार्यक्रमाला ५०० हून अधिक डॉक्टर आणि फॅमिली फिजिशियननी उत्साहाने सहभाग नोंदवला.

परिषदेचा शुभारंभ पारंपरिक दीपप्रज्वलनाने झाला. हा समारंभ महाराष्ट्र शासनाचे महसूल मंत्री व नागपूर आणि अमरावती जिल्ह्यांचे पालकमंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांच्या हस्ते पार पडला. ते या कार्यक्रमाचे सन्माननीय पाहुणे म्हणून उपस्थित होते. यावेळी त्यांच्यासोबत डॉ. श्रीकांत मुकेवार (आयोजन अध्यक्ष जीपिकॉन २०२५ व व्यवस्थापकीय संचालक, मिडास हॉस्पिटल), डॉ. सौरभ मुकेवार (आयोजन सचिव जीपिकॉन २०२५ व संचालक, मिडास हॉस्पिटल, वर्धा रोड, नागपूर), तसेच डॉ. शुभंकर गोडबोले(आयोजन सचिव जीपिकॉन २०२५) आणि डॉ. भूषण बावरे (आयोजन सचिव जीपिकॉन २०२५) हेही प्रमुख मान्यवर उपस्थित होते.

या प्रसंगी बोलताना मिडास हॉस्पिटलचे व्यवस्थापकीय संचालक डॉ. श्रीकांत मुकेवार म्हणाले, जीपिकॉन २०२५ हे केवळ वैद्यकीय ज्ञान वाटण्यासाठीचे व्यासपीठ नसून तज्ज्ञ डॉक्टर आणि फॅमिली फिजिशियन यांच्यातील एक दुवा आहे. ज्यामुळे आरोग्यसेवेतील नवनवीन प्रगती थेट तळागाळातील रुग्णांपर्यंत पोहोचू शकते.

डॉ. सौरभ मुकेवार, संचालक, मिडास हॉस्पिटल, वर्धा रोड, नागपूर यांनी सांगितल, सतत शिकत राहणे हे उत्तम आरोग्यसेवेचे गमक आहे. या परिषदेच्या माध्यमातून आम्ही डॉक्टरांना मेडिसिन आणि गॅस्ट्रोएन्टेरॉलॉजीतील ताज्या माहितीने सक्षम करण्याचा प्रयत्न करत आहोत.

प्रमुख पाहुणे चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी अभिमान व्यक्त करताना सांगितले नागपूरमध्ये मिडास हॉस्पिटलसारखी अत्याधुनिक वैद्यकीय सुविधा उपलब्ध असणे ही अभिमानाची गोष्ट आहे. मिडास हॉस्पिटलने आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे उपचार नागपूरमध्ये उपलब्ध करून देण्याचे स्पष्ट ध्येय ठेवले आहे. या परिषदेचा उद्देश म्हणजे आरोग्यसेवेत नवीन तंत्रज्ञान वापरण्यास प्रोत्साहन देणे आणि रुग्णांना उत्तम सेवा व उपचार देण्यासाठी जागरूकता निर्माण करणे.

परिषद डॉ.शुभंकर गोडबोले(आयोजन सचिव जीपिकॉन २०२५) यांच्या आभार प्रदर्शनाने संपन्न झाली आणि प्रदेशातील वैद्यकीय क्षेत्र व रुग्णसेवा अधिक सक्षम करण्याच्या दिशेने आणखी एक यशस्वी टप्पा गाठला गेला.

प्रत्यक्ष जीवनात देखील मी अशा परिस्थितीला तोंड दिले आहे, जेव्हा मला माझ्या प्रियजनांसाठी खंबीर राहावे लागले आहे : सुंबुल तौकीर खान

मुंबई, २७ ऑगस्ट : सोनी सबवर अलीकडेच सुरू झालेल्या इत्ती सी खुशी मालिकेच्या साध्या पण दमदार कथानकामुळे प्रेक्षकांना ही मालिका आवडत आहे. या प्रवासाच्या केंद्रस्थानी अन्विता ही तरुणी आहे, जी आपल्या ५ लहान भावंडांसाठी देखभालकर्ती आणि पालक झाली आहे, कारण त्यांची आई त्यांना सोडून गेली आहे, तर वडील व्यसनाधीन झाले आहेत. आपल्या कुटुंबाला एकत्र बांधून ठेवण्याची जबाबदारी खांद्यावर असताना अन्विताची मौन ताकद आणि मनाचा लवचिकपणा या कथानकाच्या मुळाशी दिसतो.

आपल्या अभिनयातून सखोलता आणि अस्सलता उभे करण्याबद्दल ओळखली जाणारी सुंबुल सांगत आहे की, इत्ती सी खुशी मालिका का विशेष आहे. आपण साकारत असलेली अन्विता ही व्यक्तिरेखा आणि इतर कलाकारांसोबत काम करण्याचा अनुभव देखील ती शेअर करत आहे.

इत्ती सी खुशी एक आपलेपणाची गोष्ट आहे, त्यातील भावना उत्कट आहेत. या कथानकातील कोणत्या घटकामुळे तू त्याकडे आकर्षित झालीस?

इत्ती सी खुशी मालिकेत मला सगळ्यात पहिली भावलेली गोष्ट म्हणजे त्यातील साधेपणा आणि कथा मांडणीतील गहिरेपण. ही अशी मालिका आहे, ज्यात दाखवले आहे की, कुटुंब कशा प्रकारे संघर्ष करतात, कधी कधी तरुणपणातच खांद्यावर कशी जबाबदारी येते आणि तरीही छोट्या छोट्या क्षणांतून प्रेम आणि आशा यांची झलक कशी दिसून जाते. कथानक खूप वास्तविक आहे त्यामुळे ते आपलेसे वाटते.

सुंबुल आणि अन्विता यांच्यात एखादे मोठे साम्य आहे का?

होय, अर्थातच आहे. अन्विता शांतपणे आपल्या कुटुंबाची जबाबदारी पार पाडत आहे आणि मला वाटते हे तिचे माझ्याशी असलेले साम्य आहे. प्रत्यक्ष जीवनात देखील मी अशा परिस्थितीला तोंड दिले आहे, जेव्हा परिस्थिती कठीण असूनही मला माझ्या प्रियजनांसाठी खंबीर राहावे लागले आहे. अन्विताप्रमाणे मला देखील कोणतीही तक्रार न करता जबाबदारी घ्यायला आवडते. ही जी मौन ताकद आहे, ती आम्हां दोघींमध्ये आहे.

सुरुवातीच्या काही भागांमध्ये दिसले आहे की, अन्विता एक संयत व्यक्तिमत्व आहे. कदाचित तिच्याकडे प्रतिक्रिया देण्याचा समयच नाहीये. या व्यक्तिरेखेच्या भावना हाताळण्याचा अनुभव कसा आहे?

हा अनुभव आव्हानात्मक आणि सार्थकता देणाराही आहे. स्वतःला सतत कणखर ठेवण्याचा प्रयत्न करणारी व्यक्तिरेखा साकारण्यासाठी त्यावर खूप काम करावे लागते. मी उघडपणे आपल्या भावना दाखवू शकत नाही. अन्विताच्या स्वभावानुसार मला बऱ्याचदा भावना संयमित ठेवाव्या लागतात. या संयमामुळे ह्या परफॉर्मन्सला खूप पदर मिळतात आणि तिच्या व्यक्तिमत्वातील असे विविध पैलू शोधायला मला आवडते.

वी मूव्हीज अँड टीव्हीने ॲमेझॉन एमएक्स प्लेयर आणून आपली फ्री कन्टेन्ट प्रस्तुती अजून मजबूत केली

मुंबई, २७ ऑगस्ट : भारतामध्ये ओटीटीचा वापर करण्याचे प्रमाण खूप जास्त वाढत आहे, सहज परवडण्याजोगे डेटा प्लॅन्स आणि भरपूर वेगवेगळा कन्टेन्ट यामुळे ओटीटीच्या वापराला मोठ्या प्रमाणावर चालना मिळत आहे. उद्योगक्षेत्राच्या अनुमानानुसार, भारतामध्ये मध्ये तब्बल मिलियनपेक्षा जास्त ओटीटी युजर्स आहेत. मोफत, ॲड-सपोर्टेड प्लॅटफॉर्म्सवर जवळपास - मिलियन दर्शक कन्टेन्टचा लाभ घेत आहेत.

प्रचंड मोठ्या आणि सातत्याने वाढत असलेल्या दर्शक समूहाचा विचार करून, भारतातील आघाडीची टेलिकॉम कंपन वी ने वी मूव्हीज अँड टीव्ही ॲपवर आपल्या फ्री कन्टेन्ट लायब्ररीचा विस्तार करत असल्याची घोषणा केली आहे. त्यासाठी त्यांनी भारतातील सर्वात लोकप्रिय फ्री स्ट्रीमिंग सेवा, ॲमेझॉन एमएक्स प्लेयरसोबत धोरणात्मक भागीदारी केल्याची घोषणा केली आहे. या भागीदारीमुळे वी युजर्सच्या खूप मोठ्या संख्येला कोणतेही अतिरिक्त शुल्क न भरता, खूप मोठ्या दर्शक संख्येसाठी तयार करण्यात आलेले, दर्जेदार मनोरंजन मिळेल, त्यामुळे वी चे आपल्या युजर्ससोबतचे संबंध अधिक दृढ होतील.

वेगवेगळ्या सबस्क्रिप्शन सांभाळत राहण्याची गरज उरू नये, अनेक ओटीटी प्लॅटफॉर्म एकाच ॲपमध्ये, एकाच एकत्रित सबस्क्रिप्शनमध्ये उपलब्ध व्हावेत हा वी मूव्हीज अँड टीव्हीचा उद्देश आहे. वी मूव्हीज अँड टीव्हीची पेड सबस्क्रिप्शन असलेले युजर्स ॲमेझॉन एमएक्स प्लेयर आणि त्यासोबत पर्यंत आघाडीच्या ओटीटी प्लॅटफॉर्म्सचा लाभ घेऊ शकतील, यामध्ये जिओहॉटस्टार, सोनी लिव, झी, लायन्सगेट प्ले, सन एनएक्सटी, फॅनकोड, मनोरमामॅक्स, नम्माफ्लिक्स, क्लिक इत्यादींचा समावेश आहे. प्रत्येक युजरच्या निवडलेल्या प्लॅनवर ते अवलंबून असते.

तुफान लोकप्रिय बॉलिवूड सिनेमे, क्षेत्रीय भाषांमधील चित्रपट असोत किंवा आंतरराष्ट्रीय सीरिज, क्रिकेटच्या सामान्यांचे थेट प्रक्षेपण, के-ड्रामा किंवा ॲनिमे असो, वी मूव्हीज अँड टीव्हीवर भारतातील विविध आणि डिजिटलला प्राधान्य देणाऱ्या दर्शकांना एकाच ठिकाणी परिपूर्ण मनोरंजन अनुभव घेता येतो. स्मार्ट टीव्ही (अँड्रॉइड/गूगल टीव्ही, ॲमेझॉन फायरस्टिक, सॅमसंग आणि एलजी टीव्ही), स्मार्टफोन (अँड्रॉइड आणि आयओएस) आणि वेब ब्राउजर्स अशा विविध डिव्हायसेसवर युजर्स वी मूव्हीज अँड टीव्हीचा आनंद घेऊ शकतात.

उफ्फ ये लव है मुश्किल ... मालिकेत कैरीने दिलेल्या प्रेमाच्या कबुलीनंतर युगसाठी सगळे काही बदलून गेले

मुंबई, २७ऑगस्ट : सोनी सबवरील इत्ती सी खुशी मालिकेतील भावनांचे चढउतार, नाट्य आणि युग (शब्बीर अहलूवालिया) आणि कैरी (आशी सिंह) यांच्यातील गुंतागुंतीचे नाते यामुळे प्रेक्षकांना मालिका आवडली आहे. अलीकडच्या भागांमध्ये, आपण पाहिले की युग आणि कैरी शालिनीने (प्रियंवदा सिंह) शौर्य (अभिषेक वर्मा) आणि अन्या (मौसमी देवनाथ) यांच्या विवाहास संमती द्यावी यासाठी प्रयत्नशील आहेत. त्यासाठी आपले नाते किती अस्सल आणि प्रेममय आहे असे सिद्ध करण्याचा प्रयत्न करत आहेत. या भावनिक कसोटीच्या काळात अखेरीस कैरी युगजवळ आपल्या प्रेमाची कबुली देते. हा त्यांच्या जीवनातील टर्निंग पॉइंट आहे.

आगामी भागांमध्ये, युगने आपल्याला दिलेले मंगळसूत्र जपण्यासाठी कैरी कटिबद्ध आहे. कारण तिच्यासाठी हे नाते फार मोलाचे आहे. पण, जेव्हा युग आपली पहिली पत्नी लताला आपण ठार मारल्याचे सांगतो, तेव्हा ती पार हादरून जाते. पण तरीही, त्यावर विश्वास ठेवण्यास नकार देते आणि त्याच्या बाजूने उभी राहते. त्याच वेळी, माईरी (सुप्रिया शुक्ला)ची स्मृती परत येते आणि ती लताची हत्या केल्याचा आरोप युगवर करते. ते ऐकून सर्वांना जबर धक्का बसतो. अपराधी भावना आणि दबाव वाढत आहे, युग शरणागती पत्करण्यास तयार झाला आहे, आणि त्याच वेळी नाट्यमय पद्धतीने लताचे पुनरागमन होते, ज्यामुळे सगळे बदलून जाते.

उफ्फ ये लव है मुश्किल ... मालिकेत कैरीची भूमिका करणारी आशी सिंह म्हणते, या भागांमधील कैरीचा प्रवास भावनिक चढ-उतारांचा आहे. तिच्यासाठी, युगच्या पाठीशी उभे राहणे आणि आपल्या मंगळसूत्राचे रक्षण करणे केवळ नावापुरते नसून विश्वास आणि प्रमाचे प्रतीक आहे. युग जेव्हा धक्कादायक कबुली देतो, तेव्हाही कैरीचे मन त्यावर विश्वास ठेवत नाही आणि त्या दोघांमधील नाते तिला अधिक विश्वासार्ह वाटते. पहिल्यांदाच तिने आपल्या प्रेमाची उघड कबुली दिली आहे. जो तिच्यासाठी एक हळवा क्षण आहे. नेमकी त्याच वेळी माईरीची स्मृती येऊन तिनेही युगवर आरोप केल्यामुळे परिस्थिती विकोपाला जाते. यापुढच्या कथाभागात अनपेक्षित ट्विस्ट आहेत. प्रेक्षक बघतील की कैरीच्या प्रेमाची आणि लवचिकतेची कशी परीक्षा होणार आहे.

एसीसीच्या मार्गदर्शनाने कन्हान कॉन्ट्रॅक्टरला मिळाली उत्कृष्ट गुणवत्तेची ओळख

नागपूर, २७ ऑगस्ट : नागपूरजवळील कन्हान येथील कॉन्ट्रॅक्टर भीमराव बागडे यांना एसीसीने अभिमानाने पाठिंबा दिला आहे. सुरुवातीच्या काळात बांधकाम अंमलबजावणी करताना, विशेषतः जागेवर मार्गदर्शन कमी असल्यामुळे त्यांना अडचणींचा सामना करावा लागला. स्लॅब वर्कदरम्यान वारंवार येणाऱ्या गुणवत्ताविषयक समस्यांमुळे प्रकल्पांमध्ये सातत्य राखणे कठीण जात होते.

परंतु ही परिस्थिती बदलली, जेव्हा एसीसीने आपल्या एसीटी उपक्रमाद्वारे त्यांच्याशी संपर्क साधला. ऑन-साईट तांत्रिक सहाय्य आणि थेट स्लॅब पर्यवेक्षणाच्या माध्यमातून बागडे यांना केवळ प्रात्यक्षिक प्रशिक्षणच मिळाले नाही, तर प्रत्यक्ष ठिकाणी चुका दुरुस्त करण्याची संधीही मिळाली. परिणामी, त्यांनी अंमलबजावणीत मोठी सुधारणा साधली आणि आपल्या ग्राहकांचा अधिक विश्वास संपादन केला. आज ते आत्मविश्वासाने एसीसीची उत्पादने विविध प्रकल्पांमध्ये वापरतात आणि प्रत्येक स्लॅब कास्टिंगदरम्यान उत्तम गुणवत्तेचे नियंत्रण राखतात.

स्थानिक गवंडी आणइ कॉन्ट्रॅक्टर्समध्ये निर्माण झालेला त्यांचा प्रभाव हा सततच्या शिकण्याचा पुरावा आहे. बागडे यांच्या प्रवासातून हे स्पष्ट होते की एसीसीच्या वेळेवर मिळालेल्या तांत्रिक मार्गदर्शनामुळे गुणवत्तेत अचूकता आणि कामगिरीत अभिमान साध्य करता येतो.

एसबीआय कार्ड आणि फ्लिपकार्टची धोरणात्मक भागीदारी; फ्लिपकार्ट एसबीआय को ब्रँडेड क्रेडिट कार्डचे अनावरण

नागपूर, २७ ऑगस्ट : भारतातील सर्वात मोठी प्युअर-प्ले क्रेडिट कार्ड जारीकर्ता एसबीआय कार्ड आणि भारतातील देशांतर्गत ई-वाणिज्य मार्केटप्लेस फ्लिपकार्ट यांनी संयुक्तपणे फ्लिपकार्ट एसबीआय क्रेडिट कार्ड आणण्याची घोषणा केली आहे. स्टेट बँक ऑफ इंडियाचे (एसबीआय) अध्यक्ष चल्ला श्रीनिवासुलु शेट्टी आणि एसबीआयचे व्यवस्थापकीय संचालक अश्विनी कुमार तिवारी यांच्या उपस्थितीत हे अद्वितीय को-ब्रँडेड क्रेडिट कार्ड अनावरित करण्यात आले. फ्लिपकार्ट एसबीआय कार्ड हे क्युरेटेड कॅशबॅक फायद्यांसह काळजीपूर्वक डिझाइन केले आहे जेणेकरून बऱ्याचशा खरेदीवर ग्राहकांना फायदेशीर खरेदी अनुभव मिळेल.

एसबीआय कार्डच्या व्यवस्थापकीय संचालक आणि मुख्य कार्यकारी अधिकारी सलीला पांडे म्हणाल्या, एसबीआय कार्डमध्ये आम्ही आमच्या ग्राहकांच्या वाढत्या गरजा आणि आकांक्षांनुसार सर्वोत्तम उत्पादने देण्यासाठी सतत प्रयत्नशील असतो. फ्लिपकार्टसोबत भागीदारीत फ्लिपकार्ट एसबीआय कार्ड बाजारात आणणे हे या दिशेने टाकलेले एक पाऊल आहे. भारतात ई-वाणिज्यच्या जलद वाढीसह ग्राहक प्रत्येक खरेदीमध्ये अधिकाधिक चांगले आणि फायदेशीर अनुभव शोधत आहेत. फ्लिपकार्ट एसबीआय कार्ड

विचारपूर्वक डिझाइन केले आहे जेणेकरून एक फायदेशीर आणि अखंड पेमेंट अनुभव मिळेल.

फ्लिपकार्ट ग्रुपचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी कल्याण कृष्णमूर्ती म्हणाले, फ्लिपकार्टमध्ये आम्ही नेहमीच ग्राहकांना आमच्या प्रत्येक कामाच्या केंद्रस्थानी ठेवले आहे. आमचे लक्ष व्यापक परिसंस्थेसाठी सामायिक मूल्य निर्माण करण्यावर आहे. गेल्या काही वर्षांत आम्ही अनेक नावीन्यपूर्ण आर्थिक ऑफर सादर केल्या आहेत. एसबीआय कार्डसोबतच्या भागीदारीत हे सह-ब्रँडेड क्रेडिट कार्ड याच प्रवासातील आणखी एक महत्त्वाचे पाऊल आहे. ते भारतात औपचारिक क्रेडिटच्या उपलब्धतेचे लोकशाहीकरण आणि विस्तार करण्याची आमची वचनबद्धता प्रतिबिंबित करते. ग्राहकांना जास्तीत जास्त मूल्य देण्यासाठी डिझाइन केलेल्या उपायांसह आम्ही भारतातील लाखो कुटुंबांना त्यांच्या आकांक्षा आत्मविश्वासाने पूर्ण करण्यासाठी सक्षम करण्याचे उद्दिष्ट ठेवतो.

सृष्टी जैनने गंगा माई की बेटियां या मालिकेसाठी बनारसी बोली शिकून भूमिकेत आणला खरेपणा!

मुंबई, २७ऑगस्ट : झी टीव्हीची आगामी मालिका गंगा माई की बेटियां ही एका हृदयस्पर्शी कथेला उलगडते. पतीने मुलगा न झाल्यामुळे सोडून दिलेल्या आईची ही कहाणी आहे जी आपल्या मुलींना सामर्थ्य, शालीनता आणि आत्मसन्मानाने वाढवते. या मालिकेत गंगा माईची भूमिका अनुभवी अभिनेत्री शुभांगी लाटकर साकारत आहेत, तर त्यांची मोठी मुलगी सहानाच्या भूमिकेत सृष्टी जैन दिसणार आहे. यासोबतच अमनदीप सिद्धू स्नेहाची भूमिका साकारणार असून धाकटी मुलगी सोनीच्या भूमिकेत वैष्णवी प्रजापती झळकणार आहे. बनारसच्या आत्मीय वातावरणात घडणाऱ्या या कथेला अधिक वास्तवता यावी म्हणून सृष्टी जैनने खास बनारसी बोलीभाषा शिकून घेतली आहे.

वाराणसीच्या पवित्र गल्ली-बोळांमध्ये आणि घाटांवर झालेले चित्रीकरण मालिकेला आधीच अस्सलपणा प्रदान करत असताना अभिनेत्री सृष्टी जैनने तिची सहाना ही भूमिका अधिक वास्तववादी आणि जमिनीशी जोडलेली भासावी यासाठी आणखी एक पाऊल पुढे टाकले. तिने वाराणसीची स्थानिक बोलीभाषा आणि त्यातील सूक्ष्म भाषिक छटा शिकण्याला स्वतःला वाहून घेतले. भाषा प्रशिक्षकाच्या मदतीने, वाराणसीचेच असलेल्या दिग्दर्शकांचे मार्गदर्शन आणि अनेक व्हिडिओज पाहून केलेला सराव यांच्या जोरावर सृष्टीने या बोलीभाषेतील लय, टोन आणि उच्चार आत्मसात करण्यासाठी मनापासून परिश्रम घेतले.

आपल्या तयारीबद्दल बोलताना सृष्टी जैन म्हणाली, माझ्यासाठी सहाना ही फक्त एक व्यक्तिरेखा नाही; तर ती वाराणसीची मुलगी आहे आणि तिचे बोलणे खरोखर इथलेच वाटावे अशी माझी इच्छा होती. स्थानिक बोली शिकणे आव्हानात्मक तर होतेच, पण तितकेच समाधान देणारेही ठरले. मी भाषेच्या प्रशिक्षकांसोबत काम केले, अनेक व्हिडिओ पाहिले आणि आमचे दिग्दर्शक जे वाराणसीचेच आहेत त्यांनी उच्चार आणि टोनमधील अगदी छोट्या-छोट्या तपशीलांमध्ये मला मदत केली. या प्रक्रियेमुळे मी पडद्यावर केवळ अस्सल वाटले नाही, तर शहराच्या संस्कृती आणि लोकांशी माझे नाते आणखी घट्ट झाले. वाराणसीची ऊर्जा अशी आहे की ती तुमच्यात सामावून जाते, आणि मला हवं होतं की सहानाच्या प्रत्येक शब्दात ती ऊर्जा प्रकट व्हावी.

आज का अंदाज

गुरूवार २८ ऑगस्ट २०२५

पत्थर फोड एकच

कल्याण बाजार				मुंबई बाजार			
२	३	६	९	२	५	६	७
१५६	५८०	१६९	२७०	१४७	१४०	१५०	१२४
४८०	३३७	३४९	४६९	३९०	२५८	२६८	२७८
२२८	१३९	२४०	३८८	२००	४४७	७९०	३४०
२१	३१	६०	९०	२४	५४	६८	७८
२४	३४	६८	९८	२०	५०	६१	७१
२७	३७	६५	९५	२३	५३	६९	७९

२८ ऑगस्ट : सर्व बाजारांसाठी

१३	६१	७८	०८
१५	६५	७४	०४
१९	६९	७२	०२
११९	४५५	४६७	१३४
२९०	२५७	२३३	२६०
३८०	७८९	१८८	३५०

कल्याण व मुंबई करिता तसेच सर्व बाजारासाठी जबरदस्त पास होणारे चान्सेस मिळतील.

प्रो. बालाजी कुमार ९८२२४८६०३४

पुष्पा इम्पॉसिबल मालिकेत बापोद्रा आणि सोनल पुष्पाच्या घरात राहू लागल्याने नव्या गोंधळाची सुरुवात

मुंबई, २७ ऑगस्ट : प्रेरणादायक कथानक आणि भावनात्मक दृष्ट्या समृद्ध व्यक्तिरेखा यांच्यामुळे सोनी सबवरील पुष्पा इम्पॉसिबल मालिकेने प्रेक्षकांचे मन काबिज केले आहे. पुष्पा (करुणा पांडे) आपले वकील बनण्याचे स्वप्न पूर्ण करण्यासाठी धडपड करत आहे, पण येथेही तिच्यासमोर नवी आव्हाने येत आहेत, ज्यामध्ये तिच्या दृढतेची आणि तिच्या जवळच्या नातेसंबंधांचीही परीक्षा होत आहे. अलीकडच्या भागांमध्ये आपण पाहिले की, जुगल (अंशुल त्रिवेदी) आणि पुष्पा कादंबरी (वृंदा त्रिवेदी)च्या गरोदरपणाच्या अहवालाची प्रतीक्षा करत आहेत. परंतु, कादंबरीचे गरोदरपणाचे नाटक सुरूच आहे आणि पुष्पाला सगळ्या आघाड्यांवर समस्यांना तोंड द्यावे लागत आहे. एकीकडे हताश झालेल्या प्रोफेसर शास्त्रींना नवी आशा देऊन त्यांच्या मुलीशी असलेले त्यांचे नाते सुधारावे यासाठी तिचे प्रयत्न सुरू आहेत, तर घरी, कादंबरीच्या त्रासदायक उपस्थितीमुळे प्रार्थना प्रभावित होऊ लागली आहे. या गोंधळात भर म्हणून बापोद्रा (जयेश भारभाया) कुटुंब तात्पुरते तिच्या घरात राहायला येते. यामुळे एक नवीन तणाव उभा राहतो, कारण बापोद्रा प्रार्थना (इंद्राक्षी)ला पुन्हा आपल्यासोबत राहायला येण्यासाठी पटवतो.

ही परिस्थिती पुष्पा कशी हाताळणार?

पुष्पाची भूमिका करणारी करुणा पांडे म्हणते, बापोद्रा आणि सोनल पाहुणे म्हणून घरी राहायला आल्यामुळे पुष्पाच्या जीवनात नवे नाट्य आणि विनोद निर्माण झाला आहे. या अनपेक्षित गोंधळात आपले घर सांभाळण्यासाठी पुष्पा जो खटाटोप करते, ते आव्हानात्मक आणि मजेदार देखील आहे. त्यात नवीन पाहुणे आणि एकाच छताखाली त्यांच्यातील नात्यांचे भावनिक आयाम बघायला मिळतील. प्रेक्षकांना त्यातील गंमत आणि आगंतुक पाहुण्यांमुळे निर्माण झालेला तणाव बघायला आवडेल.

राशीभविष्य

मेष : ध्यान किंवा योगा केल्याने आराम मिळेल. संध्याकाळी कुटुंबासोबत वेळ घालवल्याने मन हलके होईल. कामाच्या ठिकाणी प्रयत्नांचे चीज होईल. नवीन गुंतवणूक करण्यासाठी आजचा दिवस उत्तम आहे.

वृषभ : आज कामाच्या ठिकाणी अधिक मेहनत घ्यावी लागेल. तुमच्या कामात काही चुका होण्याची शक्यता आहे, त्यामुळे प्रत्येक गोष्ट काळजीपूर्वक तपासा. घाईत कोणताही निर्णय घेऊ नका. आरोग्याची काळजी घ्या.

मिथुन : आज आव्हानांचा सामना करावा लागेल. तुमच्या कामात अडथळे येऊ शकतात, ज्यामुळे थोडा तणाव वाढेल. परंतु, तुम्ही या अडचणींवर मात कराल. कुटुंबातील सदस्यांच्या आरोग्याची काळजी घ्या.

कर्क : आज मानसिक तणाव जाणवू शकतो. कामात काही अडथळे येतील. ज्यामुळे निराशा वाटू शकते. अशावेळी शांत राहणे महत्त्वाचे आहे. नकारात्मक विचारांना दूर ठेवा. तुमच्या कामावर लक्ष केंद्रित करा.

सिंह : आज नशिब तुमच्या बाजूने आहे. तुमच्या सर्व कामांमध्ये यश मिळेल. तुम्हाला नवीन संधी मिळतील. ज्यामुळे तुमच्या करिअरला नवी दिशा मिळेल. आर्थिक बाबतीतही चांगली प्रगती होईल.

कन्या : आर्थिक व्यवहार काळजीपूर्वक करा. आध्यात्मिक कार्यांमध्ये रस वाढेल. डोकेदुखी किंवा थकवा जाणवू शकतो. पुरेशी विश्रांती घ्या. परदेश प्रवासाची संधी मिळू शकते.

तुळ : आज तुम्ही नवीन गोष्टी शिकण्यात आणि नवीन लोकांशी संवाद साधण्यात रस घेऊ शकतात. तुमच्या विचारांमध्ये स्पष्टता असेल. तुम्ही तुमच्या कामामुळे लोकांवर चांगला प्रभाव पाडाल.

वृश्चिक : आज भावनांवर नियंत्रण ठेवणे आवश्यक आहे. कोणताही महत्त्वाचा निर्णय घेताना भावनिक होऊन घेऊ नका. तुमच्या जवळच्या व्यक्तींसोबत वेळ घालवा. त्यांच्याशी मोकळेपणाने बोला.

धनु : कामाच्या ठिकाणी सहकार्य मिळाल्याने तुमचे काम सोपे होईल. आर्थिक बाबतीत काळजीपूर्वक नियोजन करा. सामाजिक जीवनात सक्रिय व्हाल. जुन्या मित्रांसोबत वेळ घालवल्याने आनंद मिळेल.

मकर : कामाच्या ठिकाणी जास्त कामाचा ताण असल्याने मानसिक ताण आणि चिडचिडेपणा वाढेल. नोकरीचे ठिकाण बदलण्याची शक्यता आहे. कामात अनावश्यक अडथळे येऊ शकतात.

कुंभ : आज तुम्ही तुमच्या कामात खूप व्यस्त असाल. तुम्हाला जवळच्या मित्रापासून दूर जावे लागू शकते. व्यवसायात नफा कमी असेल. व्यवसायात मोठी गुंतवणूक करण्यापूर्वी नीट विचार करा.

मीन : काही महत्त्वाच्या कामात अनावश्यक अडथळे येऊ शकतात. व्यवसायात खर्च जास्त असेल. उत्पन्न कमी असेल. राजकारणात पद आणि प्रतिष्ठा वाढेल. त्यामुळे समाजात प्रतिष्ठा प्राप्त होईल.

शब्दकोडे क्रमांक २२०३

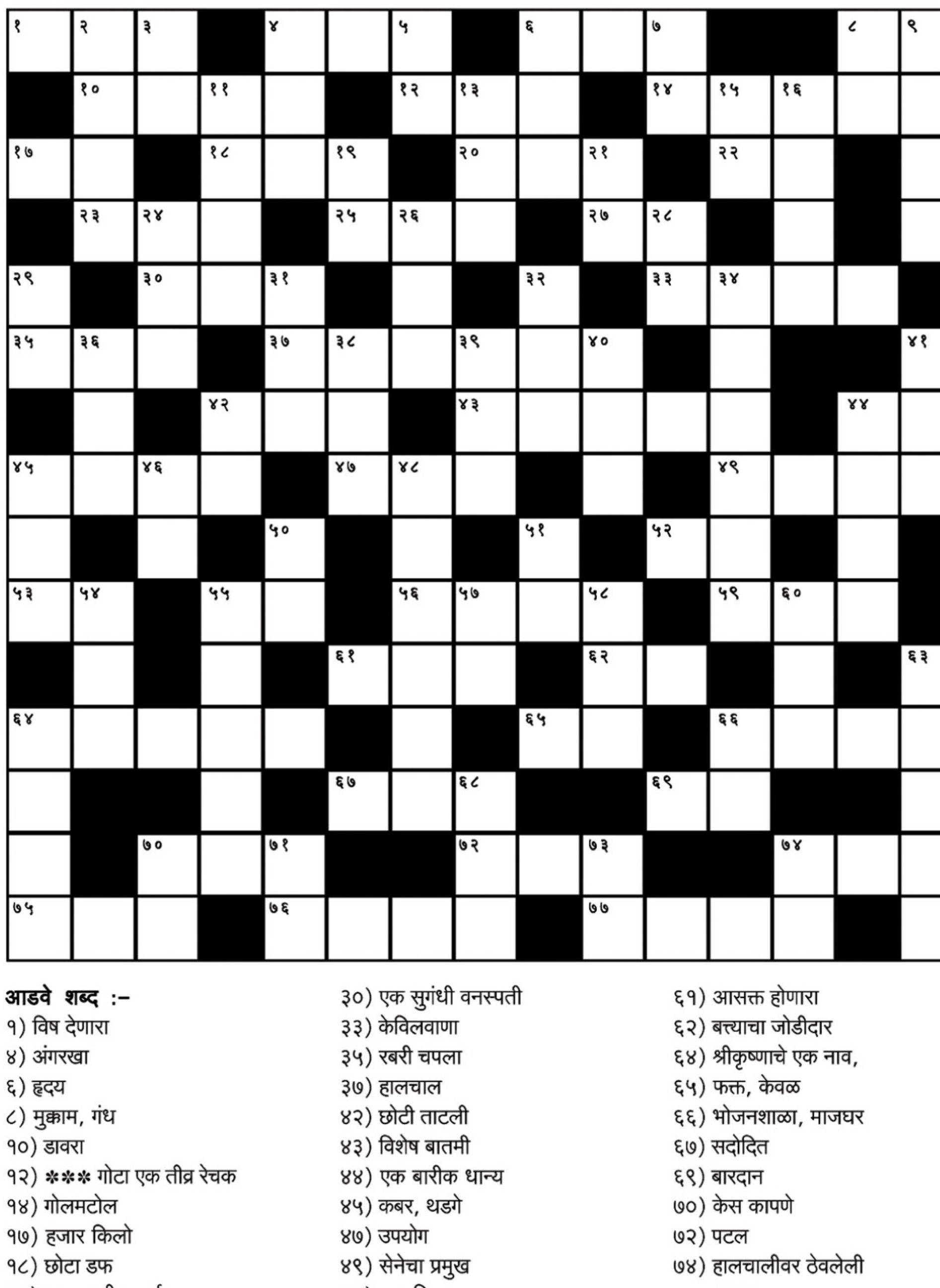

आडवे शब्द :-

१) विष देणारा
४) अंगरखा
६) हृदय
८) मुक्काम, गंध
१०) डावरा
१२) *** गोटा एक तीव्र रेचक
१४) गोलमटोल
१७) हजार किलो
१८) छोटा डफ
२०) एक उडुपी पदार्थ
२२) सातू
२३) मीठ
२५) दृष्टी
२७) चामड्याचा दोर (हिं.)
३०) एक सुगंधी वनस्पती
३३) केविलवाणा
३५) रबरी चपला
३७) हालचाल
४२) छोटी ताटली
४३) विशेष बातमी
४४) एक बारीक धान्य
४५) कबर, थडगे
४७) उपयोग
४९) सेनेचा प्रमुख
५२) प्रामाणिक
५३) धमनी
५५) तीर
५६) तपश्चर्येची जागा
५९) केसाला लावण्याचा रंग
६१) आसक्त होणारा
६२) बत्त्याचा जोडीदार
६४) श्रीकृष्णाचे एक नाव,
६५) फक्त, केवळ
६६) भोजनशाळा, माजघर
६७) सदोदित
६९) बारदान
७०) केस कापणे
७२) पटल
७४) हालचालीवर ठेवलेली नजर
७५) खराब, टाकाऊ
७६) नव्वद अंशाच्या आतील कोन
७७) मुस्लीमांचा उपवासाचा महिना

उभे शब्द :-

२) कार्तिकस्वामीं
३) धुक्याचा थेंब
४) सोन्या-चांदीचा व्यापारी
५) गवंडी
६) कालू, समुद्रातील एक छोटा जीव
७) विश्व
८) यात्रेस जाणे
९) आयताकृती कापडी बैठक
११) खोड्या करण्याचा स्वभाव
१३) मागे पाऊल, मागे सरणे
१५) पृथ्वी
१६) गाजावाजा, बोभाटा
१९) नम्र, वाकलेला
२१) नूतन
२४) माया, प्रेम
२६) भारतीय सैनिक
२८) ताई (हिं.)
२९) शर्यत (इं)
३१) पठण
३२) प्रामाणिक
३४) पालिकेतील लोकप्रतिनिधी
३६) एक पालेभाजी
३८) अर्धांगवायू
३९) माल साठविण्याची जागा
४०) नट्टापट्टा
४१) मालाची पोहोच देणारी चिठ्ठी
४२) जमिनीवरील कर
४४) जपजाप्य
४५) कामदेव
४६) कलंक
४८) धावत धावत
५०) मोठा हातोडा
५१) नवरा
५४) सक्षम
५५) अफवा
५७) उदर
५८) चांदणी
६०) छोटा, बारीक
६३) अगदी हुबेहुब
६४) मर्यादा
६६) किराणा व्यापारी
६८) सूर्याचे एक नाव
७०) वट, पारंब्याचा वृक्ष
७१) धमनी
७३) दरवाजा
७४) पान

(उत्तर उद्याच्या अंकात)

मागील शब्दकोड्याचे उत्तर

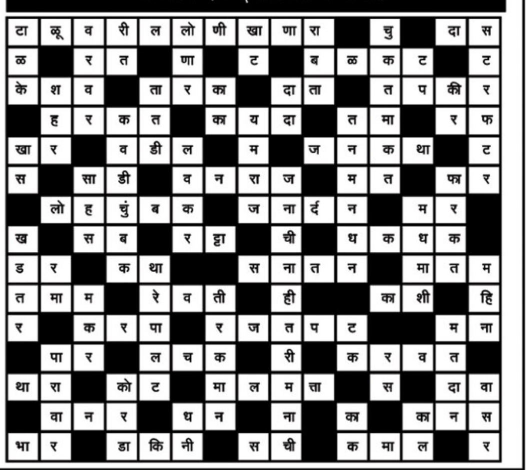

गडचिरोली
महासागर जिल्हा विशेष
गुरूवार, दि. २८ ऑगस्ट २०२५

गायनातही तरूणांचे उज्ज्वल भविष्य: आ. डॉ. नरोटे

गडचिरोली : जिल्ह्यातील तरुणांमध्ये प्रतिभेची कमतरता नाही. येथील तरुणांनी राष्ट्रीय स्तरावर आपली छाप सोडली आहे. अनेक क्षेत्रात येथील विद्यार्थ्यांनी उंच भरारी घेतली आहे. गायनातही जिल्ह्यातील युवा मागे नसल्याचे सिद्ध केले आहे. त्यामुळे गायन क्षेत्रात गडचिरोली नाव नक्कीच उज्ज्वल होईल, असा दृढ विश्वास आ. डॉ. मिलिंद नरोटे यांनी व्यक्त केला.

शहरातील सुमानंद सभागृहात आयोजित कार्यक्रमात ते उद्घाटक म्हणून बोलत होते. याप्रसंगी प्रमुख अतिथी म्हणून भाजपचे जिल्हाध्यक्ष रमेश बारसागडे, रमेश भूरसे, अनिल पोहनकर आर्दीची उपस्थिती होती. याप्रसंगी मार्गदर्शन करताना भूरसे म्हणाले, आपल्या गडचिरोलीचा मुलगा गायन क्षेत्रात उंच भरारी मारतो आहे, ही गडचिरोलीवासीयांसाठी तसेच जिल्ह्यासाठी अभिमानास्पद बाब आहे. विशाल हरडे यांनीही यावेळी जिल्ह्यातील युवांमध्ये प्रतिभा ठासून भरली असून, त्यांना व्यासपीठ उपलब्ध करून देण्यासाठी आपले सातत्यपूर्ण प्रयत्न राहणार असल्याचे सांगितले. या कार्यक्रमाला बहूसंख्य नागरिक उपस्थित होते.

कलावंत निवड समितीवर बोगस कलावंतांचा शिरकाव

कार्यरत कलावंतांना डावलून बोगस कलावंतांचा भरणा करण्यात आल्याने कलावंतांत नाराजीचा सुर

विशेष प्रतिनिधी
देसाईगंज दि. २७ : वयाची ५० शी पार करून शासनाच्या सांस्कृतिक मंत्रालयाच्या अटी-शर्थी पुर्ण करणाऱ्या कलावंतांना ५ हजार रुपये प्रती महिणा मानधन देण्यात येत आहे. पात्र कलावंतांची निवड करण्याकरीता जिल्हा स्तरावर कलावंत निवड समितीचे गठण करण्यात आले आहे. मात्र गठित करण्यात आलेल्या निवड समितीत कला क्षेत्राशी निगडित ३ कलावंत सोडून बोगस कलावंतांचा भरणा करण्यात आल्याने कार्यरत कलावंतांना डावलून बोगस कलावंतांचा शिरकाव करण्यात

आल्याने याबाबत कलावंतांत नाराजीचा सुर उमटू लागला असून बोगस कलावंतांना काढुन टाकण्यासाठी लवकरच कलावंतांचे शिष्टमंडळ जिल्हाधिकारी यांची भेट घेणार असल्याची माहिती झाडिपट्टी रंगभूमीत अनेक वर्ष खपलेल्या कलावंतांकडून देण्यात आली आहे.

एकट्या देसाईगंज तालुक्यात कार्यरत दोन एजंटांनी त्यांच्याकडे उपलब्ध असलेले विविध संघटनांचे प्रमाणपत्र देऊन मोठ्या प्रमाणात बोगस कलावंत तयार करून त्यांचेकडून प्रत्येकी १० हजार रुपये उखळुन मानधन योजना लागु होण्यात मौलिक भुमिका बजावली आहे. यात देसाईगंज तालुक्यातील नैनपुर येथील व गडचिरोली येथील एका महिलेचा वर्तमान कलावंत निवड समितीत समावेश आहे. ज्यांनी की जिल्ह्यातील अनेक गावोगाव फिरून कलावंत मानधन योजनेचे पात्र लाभार्थी बनवून देण्याकरीता प्रत्येकी १० हजार रुपये घेऊन बोगस कलावंतांचा शिरकाव केल्याने विरोधात कलावंतांत रोष आहे.

सहपालकमंत्री ॲड. आशिष जयस्वाल यांनी जिल्हाधिकारी यांना दिलेल्या यादितील नावे लक्षात येताच बोगस कलावंतांचा शिरकाव करणाऱ्या तसेच ज्यांचा कलाक्षेत्राशी काडिचाही संबंध नसतांना निवड समितीवर घेण्यात आल्याचे निदर्शनास येताच विरोधात नाराजाचा सुर उमटू लागला आहे. अद्यापही विविध संस्थेचे उपलब्ध असलेले प्रमाणपत्र देऊन बोगस कलावंत तयार करणे सुरुच असल्याचे निदर्शनास आल्याने या विरोधात झाडिपट्टी रंगभूमीत यावर चर्चाही रंगु लागल्या आहेत. तसेच निवड समितीवर घेण्यात आलेले सदस्य हे एका विशिष्ट पक्षाचे सदस्य असल्याने कला क्षेत्रातही राजक. ारणाचा शिरकाव करण्यात आल्याने याप्रती तीव्र संताप व्यक्त करण्यात येत आहे. दरम्यान कलावंत निवड समितीवर बोगस कलावंतांचा सदस्य म्हणून भरणा करण्यात आल्याने मिळालेल्या संधिचा गैरफायदा घेऊन बोगस लाभार्थी निर्माण करून शासनाची फसवणूक करण्यात येऊ नये करीता झाडिपट्टी रंगभूमीत कार्यरत जेष्ठ कलावंत जिल्हाधिकारी यांची भेट घेऊन निवेदन देणार असल्याचे सांगीतले जात आहे. तथापी प्रबोधनकार असलेल्या कला क्षेत्रात चक्क बोगस व बनावटी कलावंतांचा भरणा करण्यात येत असल्याने या गंभीर तेवढ्याच धक्कादायक प्रकरणाची सखोल चौकशी करून बोगस कलावंतांवर कायदेशीर कारवाई करण्याची मागणीही आता जोर धरू लागली आहे.

सणासुदीच्या काळातही आश्रमशाळा कर्मचारी वेतनापासून वंचित

प्रतिनिधी
गडचिरोली दि. २७ : राज्यातील आश्रमशाळा कर्मचाऱ्यांचे माहे जुलै व ऑगस्टचे वेतन अजूनही झालेले नाहीत. सणासुदीचे दिवस असल्यामुळे शासनाने माहे ऑगस्टचे वेतन गणेश चतुर्थीपूर्वी करण्याचे आदेश काढलेले असतांना अपुऱ्या तरतुदीमुळे संपूर्ण राज्यातील विजाभज आश्रमशाळा कर्मचाऱ्यांचे जुलैचेच वेतन झालेले नाही. त्यामुळे शिक्षकांमध्ये तीव्र असंतोष आहे. माहे जुलै व ऑगस्टच्या वेतनासाठी भरीव तरतूद उपलब्ध करून देण्याबाबत आमदार सुधाकर अडबाले यांनी इतर मागास बहुजन कल्याण व वित्त विभागाच्या प्रधान सचिवांना पत्र लिहून मागणी केली आहे.

इतर कर्मचाऱ्यांच्या तुलनेत आश्रमशाळांचे वेतन हे नेहमीच एक ते दोन महिने उशिराने होत असते. दोन महिन्यापासून वेतन मिळाले नसल्याने कर्मचाऱ्यांची गृह कर्जे, वाहनकर्जे, एलआयसीचे हप्ते व बँकांच्या इतर कर्जांचे हप्ते यावर बँकांना अतिरिक्त व्याजाचा भरणा करावा लागतो. सणासुदीचे दिवस असूनही असेच पगार उशिरा होत राहिले तर बँका कर्मचाऱ्यांच्या एकाच महिन्याचे पगारातून दोन-दोन कर्जाचे हप्ते कपात करतात. परिणामी कर्मचाऱ्यांच्या हातात दमडीही शिल्लक राहत नाही. त्यामुळे आश्रमशाळा कर्मचारी सतत आर्थिक विवंचनेत असतो. सणासुदीचे दिवस असल्यामुळे जुलै व आगष्टचे वेतन अनुदान तात्काळ उपलब्ध करून द्यावे, अशी आ. अडबाले यांनी केली आहे.

ग्रामीण भागात उद्योजकता व रोगाराला मिळणार नवे बळ

विद्यापीठ परिसरात ग्रामीण मत्स्यपालन उद्योजकता विकास केंद्राचे उद्घाटन

प्रतिनिधी
गडचिरोली दि. २७ : गोंडवाना विद्यापीठाच्या परिसरात ग्रामीण मत्स्यपालन उद्योजकता विकास केंद्राचे उद्घाटन जलजी. विका केंद्र पुणे यांच्या पुढाकाराने करण्यात आले. कार्यक्रमाला शेतकरी, मत्स्यपालक, महिला बचतगट, युवक तसेच उमेद, जिल्हा उद्योग केंद्र, अग्रणी बँका व इतर संस्थांचे प्रतिनिधी सहभागी झाले होते. यामुळे ग्रामीण भागात आता उद्योजकता व रोजगाराच्या नव्या संधी उपलब्ध झाल्याने रोजगाराला नवे बळ मिळाले आहे.

उद्घाटन मत्स्य विज्ञान महाविद्यालय नागपूरचे अधिष्ठाता डॉ. सचिन बोंडे यांच्या हस्ते झाले. अध्यक्षस्थानी गोंडवाना विद्यापीठाचे प्र- कुलगुरू डॉ. श्रीराम कावळे तर कुलसचिव डॉ. अनिल हिरेखण, व्यवस्थापन

परिषद व अधिसभा सदस्य गुरुदास कामडी, नागपूर मत्स्य विज्ञान महाविद्यालयाचे अधिष्ठाता डॉ. प्रशांत तेलवेकर, जलजीविका पुणेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी नीलकंठ मिश्रा, साहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय समीर डोंगरे आदी उपस्थित होते.

कार्यक्रमात ग्रामीण मत्स्यपालन उद्योजकता विकास केंद्र गडचिरोलीद्वारा निर्मित माहितीपुस्तिकीचे प्रकाशन व ओपन सोर्स संकेतस्थळाचे लोकार्पण मान्यवरांच्या हस्ते झाले. हे संकेतस्थळ मत्स्यपालन उद्योजक, शेतकरी उत्पादक संस्था, महिला बचतगट, स्टार्टअप्स व इतर लाभधारकांसाठी उपलब्ध आहेत. याप्रसंगीचे गडचिरोली साहाय्यक आयुक्त मत्स्य व्यवसाय समीर डोंगरे यांनी 'गडचिरोली जिल्ह्यातील मत्स्यव्यवसायची वाटचाल' यावर मार्गदर्शन केले. डॉ. प्रशांत तेलवेकर यांनी मत्स्य विज्ञान महाविद्यालय, नागपूरचे योगदान स्पष्ट केले. तसेच नीलकंठ मिश्रा यांनी ग्रामीण मत्स्यपालन उद्योजकता विका केंद्र गडचिरोलीचे उद्दिष्ट व भावी योजना मांडल्या. संवाद सत्रामध्ये बचतगट, उमेद, माविम, बँका व शेतकरी प्रतिनिधींनी सहभाग घेतला. याप्रसंगी सल्लागार (मत्स्यपालन), जलजीविका पुणेचे समीर परवेज यांनी मार्गदर्शन केले.

यशस्वीतेसाठी स्वप्निल गिरडे, उद्योजक, शेतकरी उत्पादक संस्था, वैज्ञानिक अधिकारी गंधर्व पिलारे आणि संपूर्ण विज्ञान व तंत्रज्ञान संसाधन केंद्र, गोंडवाना विद्यापीठ गडचिरोलीची चमू यांनी सहकार्य केले. रेमा तावडे व अंकिता पाटील समीर डोंगरे यांनी संचालन केले. तर दामिनी यांनी आभार मानले.

ओबीसी, एससी व व्हीजेएनटीचे आरक्षण पूर्ववत करा

शिवसेनेचे गडचिरोलीत आंदोलन

प्रतिनिधी
गडचिरोली दि. २७ : जिल्ह्यातील ओबीसी, एससी व व्हीजेएनटीचे कमी केलेले आरक्षण पूर्ववत करण्यात यावे, या मागणीला घेऊन शिवसेनेचे जिल्हा सहसंपर्क प्रमुख हेमंत जंबेवार यांच्या नेतृत्वात इंदिरा गांधी चौकात आंदोलन करण्यात आले. मागणीचे निवेदन राज्याचे मुख्यमंत्री यांना पाठविण्यात आले.

२९ जुलै २०२५ च्या शासन. निर्णयामध्ये गडचिरोली जिल्ह्यातील ओबीसी, एससी व व्हीजेएनटीचे आरक्षण एक टक्का कमी करून

आठ टक्के एसईबीसीला देण्यात आले. जिल्ह्यात मराठा समाज नाहीच्या बरोबर असून त्यांना देण्यात आलेल्या आरक्षणामुळे या प्रवर्गावर मोठा अन्याय झाला आहे. या गंभीर बाबीकडे लक्ष देऊन एसईबीसीला देण्यात आलेले आरक्षण रद्द करून ओबीसी, एससी व व्हीजेएनटी समाजाला पूर्ववत त्यांचे कमी केलेले आरक्षण देऊन न्याय द्यावा, अन्यथा शिवसेनेच्या वतीने तीव्र आंदोलन छेडण्याचा इशारा शिवसेनेचे जिल्हा सहसंपर्क प्रमुख हेमंत जंबेवार यांनी दिला आहे.

आंदोलनात युवासेनेचे दीपक भारसाकडे, उपजिल्हाप्रमुख अविनाश वरगंटीवार, नीलकंठ येरमे, जिल्हा महिला आघाडी प्रमुख पौर्णिमा इष्टाम, श्रीदेवी वरगंटीवार, शीतल मेश्राम यांच्यासह शिवसैनिक मोठ्या संख्येने सहभागी झाले होते.

गांधी वॉर्डातील समस्यांचे निराकरण करा

प्रतिनिधी
गडचिरोली दि. २७: देसाईगंज न.प. क्षेत्रातिल गांधी वार्डात समस्यांचा डोंगर असुन नागरिकांना समस्यांना सामोरे जाऊन जिवनमान जगावे लागते. रस्त्यावर पडलेले खड्डे तसेच तुटलेल्या कलवट, मोरींची तातडीने दुरुस्ती करा, अशी मागणी वंचित बहुजन आघाडीचे शहर अध्यक्ष प्रा. अशोक मेश्राम यांनी केली.

देसाईगंज शहरात गांधीवार्ड हा सुशिक्षीत तसेच शासकिय नौकरदार बहुल नागरिकांचा भाग म्हनुण ओळखला जातो. या भागातिल जास्तीत जास्त लोक घराचे बांधकाम करतांना शासकिय नियमानुसार कराची आकारणी, बांधकाम शुल्क भरुनच रहिवास करतात. मात्र या नागरिकांनाच नगर परिषदे मार्फत देण्यात येणाऱ्या सोयी सुविधांपासुनच वंचित रहावे लागत आहे, ही बाब योग्य नाही. रस्त्यावर पडलेले भगदाडांमुळे वार्डात अनेक जन अपघात होऊन जखमी झाले असुन नगर परिषद प्रशासनाने तातडीने समस्यांचे निराकरण करावे, अशी मागणी अशोक मेश्राम यांनी केली. तुटलेल्या मोरीची पाहणी करतांना नगर परिषदेचे इंजि सौरभ नंदनवार, नसिम पठान प्रा. प्रकाश बारसागडे बंडु सिडाम, तारकेश्वर मैंद, यांचेसह नागरिक उपस्थित होते .

क्षेत्रीय कर्मचाऱ्यांना मिळणार मोबाइल भत्ता

मुख्य वनसंरक्षक रमेशकुमार यांची ग्वाही

प्रतिनिधी
गडचिरोली दि. २७ : मुख्य वनसंरक्षक गडचिरोली यांचे दालनात कास्ट्राईब वनविभाग संघटना जिल्हा गडचिरोलीच्या वतीने झालेल्या त्रीमासिक सभेत मुख्यवनसंरक्षक रमेशकुमार यांनी क्षेत्रीय कर्मचाऱ्यांना मोबाइल भत्ता लवकरच देण्यात येणार असल्याची ग्वाही दिल्याने कर्मचाऱ्यांनी समाधान व्यक्त केले.

कास्ट्राईब संघटनेचे जिल्हाध्यक्ष नामदेव बनसोड यांच्या नेतृत्वात नुकत्याच झालेल्या सभेमध्ये गडचिरोली सर्कलमधील वनकर्मचाऱ्यांच्या अडीअडचणी व समस्यांसंदर्भात चर्चा करून निराकरण करण्यात आले. त्यामध्ये प्रामुख्याने सेवानिवृत्त कर्मचाऱ्यांचे प्रकरण लवकरात लवकर निकाली काढण्यात यावे. बदली व पदोन्नत झालेल्या कर्मचाऱ्यांचे सेवापुस्तक संबंधित वनविभागास त्वरित पाठविण्यात यावे. १०, २०, ३० वर्षांची आश्वासित प्रगती योजना लागू करणे, रोहयो अंतर्गत प्रलंबित असलेले कुशल, अकुशलचे वेतन मिळणे, तपासणी नाके अद्यावत करणे, गोंडवाना हर्बसतर्फे विक्रीसाठी असलेल्या वन औषधींवर कर्मचाऱ्यांना पूर्वीप्रमाणे सवलत मिळणे, गणवेश भत्ता, सेवापुस्तक अद्यावत करणे, वन्यप्राण्याचा वाढता हैदोस बघता वनरक्षक व वनपाल यांना मदतनीस मिळणे तसेच गडचिरोली जिल्ह्यातील वन्यप्राण्यांकडून होणारे हल्ले, पीक नुकसानीबाबत ऑनलाइन व सोशल मीडियाचा वापर गरजेचा असल्याने मोबाइल भत्ता मिळण्यात यावा, यासाठी शासनस्तरावर मागणी केली आहे. लवकरच तो देण्यात येईल.

सकारात्मक मार्ग काढू

इतरही प्रश्नांवर सविस्तर चर्चा करून यावर सकारात्मक मार्ग काढण्यात येईल. ज्या विभागाच्या अडचणी आहेत त्या उपवनसंरक्षक यांना लगेच आदेश देऊन त्यांची पूर्तता कारण्यात येईल, असे आश्वासन मुख्य वनसंरक्षक रमेशकुमार यांनी दिले.

सभेकारिता कास्ट्राईब वनविभाग संघटना जिल्हा गडचिरोलीचे अध्यक्ष नामदेव बनसोड, महासचिव सिद्धार्थ गोवर्धन, उपाध्यक्ष विजय कंकलवार वडसा, कोषाध्यक्ष भास्कर खोब्रागडे, संघटक बंडू वडेट्टीवार, आलापल्लीचे विनोद धात्रक, विभागीय अध्यक्ष सुनील देठे, सिरोंचाचे भारत निमगडे, जितेंद्र सोरदे, श्यामराव हजारे, जक्कुलवार आदी उपस्थित होते.

रोजगार सहाय्यकांचे कामबंद आंदोलन

सहा महिन्यांपासून मानधनापासून वंचित

तालुका प्रतिनिधी
कुरखेडा दि. २७ : महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेअंतर्गत ग्राम रोजगार सेवक. ास मार्चपासून ते आतापर्यंत म्हणजे तब्बल सहा महिन्यांचे मानधन प्रलंबित असल्याने ते आर्थिक संकटात सापडले असून कुटूंबियांचा उदरनिर्वाहाचा गंभीर प्रश्न निर्माण झाला आहे. त्यामुळे जोपर्यंत पूर्ण मानधन मिळत नाही, तोपर्यंत काम नाही, अशी भूमिका घेत तालुक्यातील ग्रामरोजगार सेवकांनी कामबंद आंदोलन पुकारले. यासंदर्भात संवर्ग विकास अधिकाऱ्यांमार्फत शासनास मागणीचे निवेदन सादर करण्यात आले.

रोहयोअंतर्गत ग्रामपंचायत स्तरावर ग्राम रोजगार तुटपूंज्या मानधनावर काम करीत आहेत. मात्र मागील सहा महिन्यांपासून त्यांचे मानधन रोखून असल्याने कुटुंबाचा उदरनिर्वाहाचा गंभीर प्रश्न उद्भभवला असून उपा. समारीची वेळ आली आहे. ग्रामरा.

`जगार सेवक आर्थिक संकटाला तोंड देत असतांना शासन स्तरावरुन ठोस पाऊल उचलले जात नसल्याने ग्रामरोजगार सेवक. ांमध्ये तीव्र असंतोष उफाळला आहे. त्यामुळे या गंभीर विषयाकडे शासनाचे लक्ष वेधण्यासाठी ग्रामरा. `जगार सेवकांनी कामबंद आंदोलनाचा पवित्रा घेतला आहे. जोपर्यंत प्रलंबित मानधन मिळत नाही, तोपर्यंत रोजगार हमी योजनेचे कोणतीच कामे करणार नाही, अशी आक्रमक भूमिका घेत तालुक्यातील ग्रामरोजगार सेवकांनी पंचायत समिती संवर्ग विकास अधिकारी धीरज पाटील, नायब तहसिलदार वैभव आंबेकर यांना निवेदन सादर केले.

यावेळी रोजगार सहाय्यक संघटनेचे अध्यक्ष जालंदर बोदेले, तालुका उपाध्यक्ष चंद्रशेखर मेश्राम, जिल्हा माहिती सल्लागार मुंशीलाल लाडे, तालुका सचिव हरिराम मडावी, तालुका सल्लागार विनोद नागपूरकर, रोजगार सहाय्यक, हेमराज नाकाडे, निकेश मुरकुटे, वामन नैताम आर्दीसह बहूसंख्य ग्रामरोजगार सेवक उपस्थित होते.

तलाव परिसरात पथदिव्ये लावण्याची मागणी

गडचिरोली : गोकुळनगरच्या मुख्य तलावाच्या परिसरात पाळीवर व रस्त्यावर नगर पालिका प्रशासनाने स्ट्रिट लाईटची व्यवस्था करावी, अशी मागणी नागरिकांकडून होत आहे. तलावाच्या पाळीवर तसेच परिसरात रात्रीच्या सुमारास अनेकजण फिरत असतात. सदर मार्ग वर्दळीचा आहे. त्यामुळे रात्रभर नागरिकांचे आवागमन सुरू असते. मात्र रस्त्यावर काळोख पसरला असतो.

आरमोरीत संतोषीमाता स्थापना दिवस साजरा

शहर प्रतिनिधी
आरमोरी दि. २७ : येथील गणेश मंदिर नेहरू चौक येथे मागील १७ वर्षांपूर्वी दिलीप दामा. `धर हेमके यांनी संतोषी माताची स्थापना मोठ्या उत्साहाने केली होती. स्थापना झाल्यापासून प्रत्येक वर्षी हेमके कुटुंबियां तर्फे संतोषीमाता स्थापना दिवस साजरा करण्यात येतो. स्थापना दिना. निमित्त महिलांचे भजने ,महाआरती, व विविध कार्यक्रमाचे आयोजन केले जाते. व शेवट महाप्रसाद देऊन केला जातो. सदर स्थापनेला यावर्षी १७ वर्षे पूर्ण झाले असून, प्रत्येक

वर्षी हेमके व साळवे कुटुंबियाकडून प्रत्येक वर्षी सुद्धा संतोषीमाता स्थापना दिवस साजरा केला जाईल, अशी ग्वाही जयश्री दिलीप हेमके यांनी दिली आहे.

सदर स्थापना दिवस प्रसंगी अल्का दिलीप साळवे, विद्या हेमके, माधवी साळवे, पिंकी हेमके, बेबी हेमके, लता हेमके, दुर्गाबाई चिल. बुले तथा महिला भजन मंडळी आदि उपस्थित होते.

शेतकऱ्यांच्या मागण्यांसाठी काँग्रेसचा घंटानाद

आ. मसराम यांनी दिला प्रशासनाला दहा दिवसांचा अल्टिमेटम

प्रतिनिधी
गडचिरोली दि. २७ : शेतकऱ्यांना बोनसची रक्कम, विक्री केलेल्या धानाचे चुकारे, कृ षिपंपांसाठी विद्युत जोडणी, जंगली प्राण्यांमुळे झालेल्या पिकाच्या नुकसानीची भरपाई देण्याच्या मागण्यांना घेऊन काँग्रेसच्या वतीने देसाईगंज उपविभागीय अधिकारी कार्यालयावर मोर्चा काढून आ. रामदास मसराम यांच्या नेतृत्वात घंटानाद आंदोलन करण्यात आले. मागण्यांचे निवेदन मुख्यमंत्र्यांना पाठवून प्रशासनाला शेतकऱ्यांच्या मागण्या सोडविण्यासाठी दहा दिवसांचा अल्टिमेटम देण्यात आला.

प्रशासनाच्यावतीने मुख्यमंत्र्यांना पाठविलेल्या निवे. दनात म्हटले आहे की, ज्या

ग्राहकांची इच्छा असेल त्यांनाच स्मार्ट मीटर उपलब्ध करून द्यावे, शेतकऱ्यांना मुबलक प्रमाणात वीजपुरवठा नियमित व्हावा, पीक. विमा योजनेतील अडचणी दूर करून विमा रक्कम तत्काळ शेतकऱ्यांच्या खात्यात जमा करावी, कुरखेडा येथील सती नदीवरील अर्धवट पुलाच्या बांधकामामुळे शेतकऱ्यांचे मोठे नुकसान होत असून हे काम तत्काळ पूर्ण करावे, शेतकऱ्यांच्या इच्छेनुसार शेतकऱ्यांना सोलर, वीज कनेक्शन पुरवठा देण्यात यावा आदींचा समावेश आहे. आमदार रामदास मसराम यांच्या नेतृत्वात आरमोरी विधानसभा क्षेत्रातील शेतकऱ्यांनी देसाईगंज उपविभागीय कार्यालयावर घंटा नाद आंदोलन नेऊन समस्या सोडविण्यासाठी निर्णय घेऊन शेतकऱ्यांना दिलासा द्यावा, अन्यथा दहा दिवसानंतर या पेक्षाही मोठे आंदोलन करण्याचा इशारा आ. मसराम यांनी दिला.

यावेळी काँग्रेसचे जिल्हाध्यक्ष महेंद्र ब्राम्हणवाडे, विश्वजित कोवासे, कुरखेडा तालुकाध्यक्ष जिवन पाटील नाट, पं.स. माजी सभापती परसराम टिकले, तालुक. ाध्यक्ष राजेंद्र बुल्ले, मिलिंद खोब्रागडे, वसंत राऊत, नितीन राऊत, नगरसेवक आरीफ खानानी, हरीश मोटवानी, भास्कर डांगे, दिलीप घोडाम, दिनेश कुर्सेकर, वृंदा गजभिये, नंदु नरोटे, धनपाल मिसार, कमलेश बारस्कर, वामन सावसागडे, संजय गुरू, प्रभाकर तुलावी, भूपेश कोलते, गिरीधर तितराम, अमर भरै, आरती लहरी, रेखा मडावी, आशातुलावी, अनिल किरमे विजय सुपारे आर्दीसह शेकडो पदाधिकारी व कार्यकर्ते, शेतकरी उपस्थित होते.

गांधी चौकात पडले खड्डे

गडचिरोली : शहरातील इंदि. रा गांधी चौकातून वाहने जिल्ह्याच्या चारही भागात जातात. काही वाहने चौकाला वळसा घालून पुढे जातात. यामुळे चौकातील कठड्याच्या चारही बाजुचा मार्ग काही प्रमाणात उखडला आहे. या ठिकाणी लहान-लहान खड्डे पडले आहेत. सदर खड्डे बुजविणे आवश्यक झाले आहेत.

तालुका कृषी अधिकारी कार्यालयात कार्यशाळा

आरमोरी : भारतीय कृषी अनुसंधान परिषद केंद्रीय कापूस संशोशन संस्था, नागपूर यांच्या वतीने नुकतेच तालुका कृषी अधिकारी कार्यालय, आरमोरी येथे एकदिवसीय शेतकरी प्रशिक्षण, कार्यशाळा व कृषी उपयोगी निविष्ठा वितरण कार्यक्रम केंद्र शासन पुरस्कृत अनुसुचित जमाती विकास कृती आराखडा या अंतर्गत आयोजित करण्यात आला.

यामध्ये आरमोरी तालुका कृषी अधिकारी नीलेश गेडाम, मंडळ कृ षी अधिकारी सचिन नाकाडे, केंद्रीय कापूस संशोशन संस्थेचे योजना समन्वय अधिकारी डॉ. दीपक नगराळे, वरिष्ठ शास्त्रज्ञ डॉ. शिवा. जी ठुबे, डॉ. पि. बी. देउळकर, आर. एम. रामटेके, सारंग श्रीरामे, आदी उपस्थित होते. सर्वप्रथम कार्यक्रमाची सुरुवात कृषी क्रांतीचे प्रणेते माजी मुख्यमंत्री स्व. वसंतराव नाईक यांचे प्रतिमेचे पुजन करून करण्यात आली. कार्यक्रमाचे संचालन व आभार मुख्य तांत्रिक अधिकारी आर. एम. रामटेके यांनी केले. याप्रसंगी डॉ. शिवाजी थुबे यांनी धान पिकातील कीड नियंत्रण, डॉ. नगराळे यांनी धान पिकातील मुख्य रोग व एकात्मिक व्यवस्थापनाबाबत माहिती दिली.

कोलन कर्करोगाचा धोका दुप्पट

१९५० मध्ये जन्मलेल्या लोकांपेक्षा १९९० मध्ये जन्मलेल्या लोकांमध्ये कोलन कर्करोगाचा धोका दुप्पट झाला आहे. पूर्वी हा आजार ५० वर्षांपेक्षा जास्त वयाच्या लोकांमध्ये जास्त दिसून येत होता. आता तरुणही बळी ठरत आहेत. जागतिक आरोग्य संघटनेच्या मते कोलन कर्करोग हा तिसरा सर्वात सामान्य कर्करोग आहे. जगातील कर्करोगाच्या मृत्यूचे हे दुसरे सर्वात मोठे कारण आहे. २०२० मध्ये कोलन कर्करोगाचे १९ लाखांहून अधिक नवीन रुग्ण नोंदवले गेले.

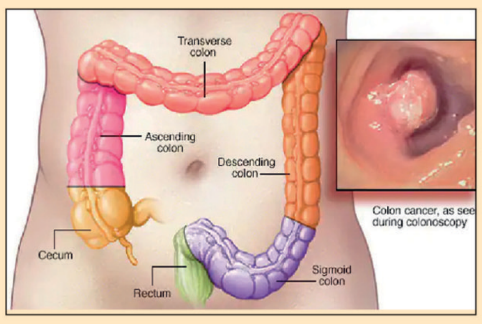

कोलन कर्करोग म्हणजे काय?

हा मोठ्या आतड्यात म्हणजेच कोलनमध्ये होणारा एक गंभीर आजार आहे. कोलन हा आपल्या पचनसंस्थेचा एक महत्त्वाचा भाग आहे, जो पचनानंतर अन्नाचा उरलेला भाग गुदाशयापर्यंत पोहोचवतो. कोलनच्या आतील थरात लहान गाठी तयार होऊ लागल्यावर हा कर्करोग सुरू होतो. त्याला 'पॉलिप्स' म्हणतात. हे 'पॉलिप्स' हळूहळू कर्करोगात बदलू शकतात. कोलन कर्करोगाची सुरुवातीची लक्षणे कधीकधी किरकोळ आजारांसारखी वाटतात. म्हणूनच लोक त्यांना गांभीर्याने घेत नाहीत. तथापि, ही लक्षणे समजून घेतल्याने जीव वाचू शकतो. शौचालय वापरताना विष्ठेत रक्त दिसले कवा टॉयलेट पेपरवर लाल खुणा दिसल्या तर सावधगिरी बाळगा. हे रक्त गडद लाल कवा चमकदार लाल असू शकते. ते मूळव्याधीमुळे देखील असू शकते; परंतु जर हे वारंवार होत असेल तर डॉक्टरांचा सल्ला घ्या. पोटात वारंवार वेदना कवा पेटके येत असतील आणि याचे नेमके कारण माहित नसेल, ही वेदना बराच काळ टिकत असेल कवा खूप तीव्र असेल तर त्याकडे दुर्लक्ष करू नका. खूप विश्रांती घेतल्यानंतरही थकवा जाणवत असेल, तर ते कोलोन कर्करोगाचे लक्षण असू शकते. तरुण लोक बहुतेकदा कामाचा ताण कवा झोपेचा अभाव असल्याचे गृहीत धरतात; परंतु ते कोलन कर्करोगाचे लक्षण असू शकते. वारंवार बद्धकोष्ठता किवा अतिसाराची तक्रार असेल. जर तुम्हाला पॉटीमध्ये जाण्याच्या सवयीत काही बदल जाणवत असेल आणि तो आठवडे टिकून राहिला तर तो चतेचा विषय आहे. पुरेसा आहार घेत असलात, तरीही तुमचे वजन वेगाने कमी होत असेल कवा तुम्हाला कमी भूक लागत असेल, तर हे देखील कोलन कर्करोगाचे लक्षण असू शकते.

व्याधी विचार
डॉ. सतीश सोनवणे

तरुणांमध्ये कोलन कर्करोग का वाढत आहे?

गेल्या काही वर्षांमध्ये, २० ते ४९ वयोगटातील लोकांमध्ये कोलन कर्करोगाचे प्रमाण झपाट्याने वाढले आहे. दरवर्षी हे सुमारे १.५ टक्के दराने वाढत आहे. याचे नेमके कारण अद्याप माहीत नाही; परंतु काही गोष्टी यासाठी कारणीभूत असू शकतात. आजच्या जीवनात आपण तासनतास बसतो, व्यायाम करत नाही. त्यामुळे लठ्ठपणा वाढत आहे. या सर्वांमुळे कोलन कर्करोगाचा धोका वाढतो. जास्त प्रमाणात लाल मांस खाणे, सॉसेज, बर्गर आणि तळलेले अन्न यासारखे प्रक्रिया केलेले अन्न देखील याचे कारण असू शकते. मद्यपान आणि सिगारेट: धूम्रपान आणि जास्त प्रमाणात मद्यपान करणेदेखील या आजाराला आमंत्रण देते.

कौटुंबिक इतिहास:

पालकांना कवा भावंडांना हा आजार झाला असेल तर तुम्हालाही धोका असू शकतो. कोलन कर्करोगावर निदान सुरुवातीच्या टप्प्यात झाले तर उपचार शक्य आहे. शस्त्रक्रिया करुन कर्करोगाचा भाग शस्त्रक्रियेद्वारे काढून टाकला जातो. कर्करोगाच्या पेशी औषधांनी नष्ट केल्या जातात. रेडिएशन थेरपीद्वारे कर्करोग विशेष किरणांनी नष्ट केला जातो. तथापि, उपचारापेक्षा प्रतिबंध चांगला आहे.

सुईचा वापर न करताही इंजेक्शन देता येणार

आता सुईचा वापर न करता इंजेक्शन देणं शक्य झाले असून, वैद्यकीय क्षेत्रात हे तंत्रज्ञान क्रांती घडवणारे ठरू शकते. लहान मुलांना विशेषतः सुईची भीती वाटत असल्याने, त्यांच्यासाठी ही पद्धत वरदान ठरणार आहे. 'नीडल फ्री इंजेक्शन' या नावाने ओळखली जाणारी ही नवीन प्रणाली इंट्रामस्कुलर आणि सबक्युटिनस इंजेक्शनच्या बाबतीत प्रभावी ठरत आहे. या पद्धतीत सुईचा पूर्णतः वापर टाळला जातो. त्याऐवजी औषध त्वचेखाली पाठवण्यासाठी उच्च दाबाचा वापर केला जातो. औषध थेट स्नायूंमध्ये कवा त्वचेखाली पोहोचते. त्यामुळे वेदना कमी होतात, सूज येत नाही आणि संसर्गाचा धोका कमी होतो.

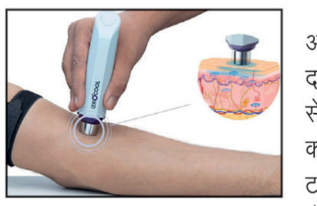

लहान मुलांमधील सुईची भीती नाहीशी होणार

सुईची भीती असणाऱ्यांसाठी, विशेषतः लहान मुलांसाठी ही पद्धत अत्यंत उपयुक्त ठरते. इन्सुलिन, लसीकरण, डायलिसिससारख्या उपचारांत याचा वापर वाढतो आहे. यामुळे वेळेची बचत, सुरक्षितता आणि रुग्णांचा अनुभव अधिक सकारात्मक होतो. नव्या तंत्रज्ञानामुळे संसर्गा ही 'जेट इंड्यूस्ड' तंत्रज्ञानावर आधारित प्रणाली असून, उच्च दाबामुळे औषध तब्बल ४ सेंटीमीटरपर्यंत आत शरीरात प्रवेश करते. यामध्ये सुईचाच वापर टाळल्यामुळे न केवळ टिश्यू डॅमेज होत नाही, तर आरोग्य सेवक व रुग्ण यांना संसर्ग होण्याचा धोका टळतो.

नवतंत्रज्ञान
कुंदन गायकवाड

कोणते इंजेक्शन नव्या पद्धतीने देता येणार नाही?

भारतमध्ये सहा महिन्यांपेक्षा अधिक वयाच्या मुलांवर या प्रणालीची चाचणी यशस्वीपणे पार पडली आहे. या माध्यमातून लिक्विड बेस इंजेक्शन आणि सर्व प्रकारची लस देता येते. लहान मुलांपासून ते प्रौढांपर्यंत याचा उपयोग होऊ शकतो; मात्र ऑइल बेस्ड इंजेक्शन या तंत्राने देणं सध्या शक्य नाही.

योग निद्रा ठरेल प्रभावी

शांत, निवांत झोप प्रत्येकालाच हवी असते. पण सध्याच्या धकाधकीच्या जीवनात अशी झोप मिळतेच असं नाही. अपुऱ्या झोपेमुळे आरोग्य बिघडतं. खूप चिडचिड होते. योग निद्रेमुळे तुम्ही शांत झोपेची अनुभूती घेऊ शकता.

* अपुऱ्या झोपेमुळे रोगप्रतिकारक शक्ती कमी होते. नैराश्य येतं. मानसिक आरोग्यावर परिणाम होतो. मात्र रात्री योग निद्रा केल्यामुळे शांत झोप लागू शकते.

* योगनिद्रेमुळे ताण कमी व्हायला मदत होते. योगनिद्रेमध्ये आपल्याला शरीरातल्या लहरींची जाणीव होते. यामुळे विविध मानसिक आजार बरे होऊ शकतात, ही बाब एका संशोधनातून समोर आली आहे. 'इंटरनॅशनल जर्नल ऑफ योगा'मध्ये हा शोध प्रसिद्ध झाला आहे.

* योगनिद्रेदरम्यान शरीराला निवांतपणा लाभतो. या काळात शरीराची झीज भरून निघू शकते. यामुळे रोगप्रतिकारक क्षमता सुधारते. दाह कमी होतो.

* योगनिद्रेमुळे मधुमेहाचा सामना करता येतो. यामुळे रक्तातल्या साखरेचं प्रमाण नियंत्रित राहतं. मधुमेहींना खूप उत्साही वाटतं. त्यामुळे मधुमेहींनी योगनिद्रा करायला हवी.

* आयुष्यात घडलेल्या दु:खद प्रसंगांमुळे अनेकांना धक्का बसतो. योगनिद्रेमुळे या धक्क्याची तीव्रता कमी होऊ शकते.

* योगनिद्रेमुळे आपण आपल्या आत्म्याशी थेट जोडले जातो. आपण आपल्या आत डोकावून बघू शकतो. नकारात्मक विचारांचा प्रभाव कमी होतो. शरीरात सकारात्मक ऊर्जेचा संचार होऊ लागतो.

मात्रा आयुर्वेदाची

फॅटी लिव्हरच्या प्रमाणात वाढ

फॅटी लिव्हर या आजाराला 'मेटाबॉलिक डिसफंक्शन असोसिएटेड फॅटी लिव्हर डिसीज' (एमएएफएलडी) म्हणतात, ज्याला पूर्वी 'नॉन-अल्कोहोलिक फॅटी लिव्हर डिसीज' (एनएएफएलडी) म्हटले जात असे. जेव्हा यकृतामध्ये जास्त चरबी जमा होते, तेव्हा हा आजार होतो. तो लठ्ठपणा, मधुमेह आणि उच्च कोलेस्ट्रॉलसारख्या आजारांशी संबंधित आहे. अलिकडेच आरोग्यमंत्र्यांनी सांगितले की राष्ट्रीय नॉन-कम्युनिकेबल डिसीज कंट्रोल प्रोग्रामअंतर्गत, फॅटी लिव्हर रोखण्यासाठी आणि व्यवस्थापित करण्यासाठी निरोगी खाणे, दररोज व्यायाम, वजन नियंत्रण आणि जास्त साखर आणि चरबी टाळणे आवश्यक असल्याचे वर्णन केले आहे.

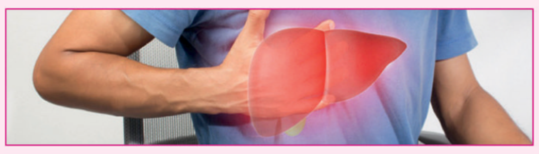

आरोग्य वार्ता
डॉ. प्रसन्ननेने

राज्यांना सांगण्यात आले आहे, की डॉक्टरांनी मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार तपासणी करावी आणि गरज पडल्यास रुग्णाला योग्य उपचार द्यावेत.

पहिला अभ्यास २०२५ मध्ये 'नेचर सायंटिफिक रिपोर्ट्स जर्नल'मध्ये प्रकाशित झाला होता. त्यात हैदराबादच्या ३४५ आयटी कर्मचाऱ्यांचा समावेश होता. अहवालात असे आढळून आले, की ३४ टक्के कर्मचाऱ्यांना मेटाबॉलिक सड्रोम होता आणि ८४ टक्के कर्मचाऱ्यांच्या यकृतात चरबी होती. म्हणजेच आयटी क्षेत्रात ही समस्या खूप सामान्य आहे. दुसरा अभ्यास 'आयसीएमआर'ने केला होता. यामध्ये राजस्थानातील अनेक गावांमध्ये यकृत रोग, मधुमेह आणि रक्तदाबाचा धोका दिसून आला. असे आढळून आले, की सुमारे ३७ टक्के लोकांना फॅटी लिव्हर आहे आणि ही समस्या पुरुषांमध्ये जास्त आहे.

हात, पाय बधीर होतात?

हात कवा पाय सुन्न झाले आहेत? कोणीतरी तुम्हाला चिमटा काढला आहे; पण तुम्हाला ते जाणवत नाही. काही क्षणांनंतर तुम्हाला मुंग्या येणे कवा सुईसारखे वेदना जाणवतात. हे कधीकधी सामान्य असू शकते; परंतु जर ही समस्या वारंवार होत असेल, तर ते तुमच्या शरीरात काही आवश्यक पोषक तत्वांच्या कमतरतेचे लक्षण असू शकते. हात आणि पाय वारंवार सुन्न होणे हे केवळ थकवा कवा चुकीच्या आसनामुळेच नाही, तर ते व्हिटॅमिन बी १२ च्या कमतरतेचे लक्षणदेखील असू शकते. व्हिटॅमिन बी १२ च्या कमतरतेचा शरीरावर कसा परिणाम होतो आणि ते कसे टाळता येईल ते जाणून घ्या.

व्हिटॅमिन बी १२ ची कमतरता का होते?

व्हिटॅमिन बी १२ हे एक आवश्यक पोषक तत्व आहे, जे शरीराला लाल रक्तपेशी, मज्जासंस्था योग्यरित्या कार्य करण्यास मदत करते. शुद्ध शाकाहारी लोकांमध्ये त्याची कमतरता अधिक सामान्य आहे, कारण बी १२ चे मुख्य स्रोत मांस, अंडी, मासे आणि दुग्धजन्य पदार्थ आहेत. हात आणि पायांमध्ये मुंग्या येणे कवा सुन्न होणे, थकवा आणि अशक्तपणा स्मरणशक्ती कमी होणे, चक्कर येणे नैराश्य कवा मूड स्विंग्स जीभेला सूज येणे कवा तोंडात व्रण येणे ही त्याची लक्षणे आहेत.

आरोग्यमंत्र
डॉ. अजिंक्य बोऱ्हाडे

यावर उपाय काय आहे?

आहारात अंडी, दूध, दही, चीज, मासे, चिकन इत्यादींचा समावेश करा. जर तुम्ही शुद्ध शाकाहारी असाल, तर डॉक्टरांच्या सल्ल्यानुसार बी१२ सप्लिमेंट्स घ्या. गंभीर प्रकरणांमध्ये, डॉक्टर व्हिटॅमिन बी१२ च्या इंजेक्शन्स कवा टॅब्लेटच्या स्वरूपात सप्लिमेंट्स घेण्याची शिफारस करू शकतात. वेळोवेळी रक्त तपासणी करून बी१२ ची पातळी तपासणे महत्वाचे आहे. हात आणि पायांमध्ये वारंवार सुन्नपणा कवा मुंग्या येणे ही एक सामान्य समस्या वाटू शकते; परंतु त्यामागील कारण गंभीर असू शकते. व्हिटॅमिन बी१२ ची कमतरता केवळ नसा खराब करत नाही, तर तुमच्या एकूण आरोग्यावरही परिणाम करते.

महत्त्व डाळींचं

डाळींमधून भरपूर प्रथिनं मिळतात. शाकाहारींसाठी डाळी हा प्रथिनांचा मुख्य स्रोत मानला जातो. डाळींमध्ये प्रथिनांसोबतच इतरही पोषक घटक असतात. म्हणूनच रोजच्या आहारात डाळींचा समावेश करायला हवा. विविध प्रकारच्या डाळी खायला हव्यात. डाळींमुळे शरीराला होणाऱ्या लाभांविषयी...

* डाळींमध्ये प्रथिनांसोबतच लोह आणि फोलेट नावाचा घटक असतो. वजन कमी करण्यासोबतच स्नायूंच्या बांधणीसाठी प्रथिनांची गरज असते. डाळींमधून ही प्रथिनं मुबलक प्रमाणात मिळू शकतात.

* डाळींमध्ये पॉलिफेनॉल्स हा घटक असतो. यात अँटी ऑक्सिडंट्स आणि दाह कमी करणारे गुण असतात. यामुळे फ्री रॅडिकल्समुळे झालेलं नुकसान भरून निघायला मदत होते.

* डाळींमुळे हृदयाचं आरोग्य चांगलं रहातं. डाळीत उच्च रक्तदाबावर नियंत्रण मिळवण्यासोबत कोलेस्टरॉल कमी करणारे गुणधर्मही असतात.

* डाळ भात हा परिपूर्ण असा आहार आहे. डाळ भात खाल्ल्यामुळे शरीराला आवश्यक ती अमिनो ॲसिड्स मिळतात.

काय खावं?

झोप येत नाही? या युक्त्या वापरा

तुम्ही रात्री अंथरुणावर झोपून फक्त विचार करत राहता का? ही एक सामान्य पद्धत आहे; पण त्यामुळे तुमच्या झोपेत व्यत्यय येतो. तुमच्या झोपेची गुणवत्ता सुधारण्यासाठी आणि रात्री जास्त विचार करणे टाळण्यासाठी, तुम्ही काही युक्त्या वापरू शकता. रात्री जास्त विचार करणे टाळण्याचे ९ सोपे आणि प्रभावी मार्ग आहेत.

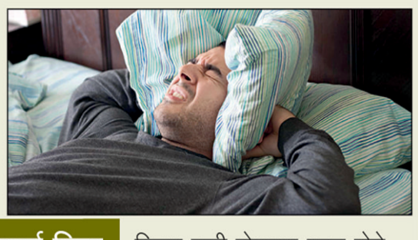

स्मार्ट टिप्स
डॉ. मेघा दळे

मेंदूचा त्रास:

झोपण्यापूर्वी, एक वही आणि पेन घ्या. तुमच्या मनात काय चालले आहे ते लिहा, जसे की चता, अपूर्ण कामे, भावना आदी. हे तुमचे मन स्वच्छ करण्यास आणि गोष्टी व्यवस्थित करण्यास मदत करते, जेणेकरून तुम्ही आरामात झोपू शकाल.

नियंत्रित श्वास:

खोल श्वास घेण्याच्या तंत्रांमुळे तुमची मज्जासंस्था शांत होते. तुम्ही ४-७-८ तंत्र वापरून पाहू शकता. ४ सेकंदांसाठी नाकातून श्वास घ्या, ७ सेकंदांसाठी श्वास रोखून ठेवा आणि ८ सेकंदांसाठी तोंडातून श्वास सोडा. हे तुमचे मन शांत करेल.

प्रोग्रेसिव्ह स्नायू विश्रांती:

तुमच्या शरीरातील वेगवेगळ्या स्नायू गटांना हळूहळू घट्ट करा आणि नंतर त्यांना आराम द्या. तुमच्या पायांपासून सुरुवात करा आणि वरच्या दिशेने हालचाल करा. यामुळे शरीराचा ताण कमी होतो आणि विश्रांती वाढते.

कृतज्ञता जर्नल:

झोपण्यापूर्वी तुम्ही ज्या तीन गोष्टींसाठी कृतज्ञ आहात त्या लिहा. यामुळे तुमचे लक्ष सकारात्मक गोष्टींकडे वळते आणि नकारात्मक विचार कमी होण्यास मदत होते.

स्क्रीन टाइम कमी करा:

झोपण्यापूर्वी किमान एक तास आधी तुमचा फोन, टॅबलेट आणि संगणक वापरणे थांबवा. स्क्रीनमधून निघणारा निळा प्रकाश तुमच्या झोपेच्या चक्रात व्यत्यय आणू शकतो.

नियमित झोपेचे वेळापत्रक:

दररोज झोपायला जा आणि त्याच वेळी उठा, अगदी आठवड्याच्या शेवटीही. हे तुमच्या शरीराचे अंतर्गत घड्याळ सेट करण्यास मदत करते, जे तुम्हाला चांगली झोप घेण्यास मदत करते.

शांत वातावरण:

तुमची बेडरूम शांत, गडद आणि थंड ठेवा. यामुळे झोपेसाठी आरामदायी वातावरण तयार होते.

कॅफिन आणि अल्कोहोल टाळा:

झोपेच्या काही तास आधी कॅफिन (चहा, कॉफी) आणि अल्कोहोल टाळा, कारण हे दोन्ही तुमच्या झोपेत व्यत्यय आणू शकतात.

सकारात्मक स्व-बोलणे:

स्वत:शी सकारात्मक बोला. स्वत:ला आठवण करून द्या की तुम्ही सुरक्षित आहात आणि तुम्ही आरामात झोपू शकता.

मासिक पाळी पुढे ढकलताय?

सण, समारंभ, पर्यटन कवा धार्मिक कार्याच्या आड येणारी मासिक पाळी पुढे ढकलण्याचा निर्णय अनेक महिला घेतात. मात्र अशा प्रकारे निसर्गचक्रात हस्तक्षेप करणं चुकीचं आहे. बरंच प्रबोधन होऊनही मासिक पाळीबाबतचे गैरसमज कमी झालेले नाहीत. म्हणूनच महिलांना कृत्रिम पद्धतीने पाळी पुढे ढकलावी लागते. मासिक पाळी पुढे ढकलण्यासाठी गोळ्या घेतल्या जातात. पण या गोळ्यांचे शरीरावर दीर्घकालीन परिणाम होतात.

* मासिक पाळी पुढे ढकलणाऱ्या गोळ्यांच्या सततच्या सेवनामुळे या संदर्भातल्या नैसर्गिक चक्रावर परिणाम होऊ शकतो. शिवाय महिलांच्या प्रजननक्षमतेवरही याचे घातक परिणाम दिसून येतात.

* या गोळ्यांचं सेवन केल्यानंतर पुढचा काही काळ मासिक पाळीदरम्यान मोठ्या प्रमाणावर रक्तस्राव होण्याची शक्यता वाढते. जवळपास २० टक्के महिलांना हा अनुभव येतो. पुढचे काही महिने मासिक पाळीतून अधिक प्रमाणात रक्त जाऊ शकतं.

* या गोळ्या बऱ्याच काळपर्यंत घेत राहिल्यास आरोग्यावर अत्यंत घातक असे परिणाम दिसून येतात. नसांमध्ये रक्ताची गुठळी होण्यासारख्या समस्या जाणवू शकतात. या गोळ्यांमुळे इतर औषधांच्या शरीरावरच्या प्रभावावर विपरित परिणाम होऊ शकतो.

कुठे चुकतो आपण?

* या गोळ्या घेतल्यानंतर इतर काही दुष्परिणाम होऊ शकतात. जुलाब, हातापायांमध्ये गोळे येणं, अवेळी रक्तस्राव होणं हे दुष्परिणाम दिसून येऊ शकतात.

नवसंशोधन

एकटे आहात...

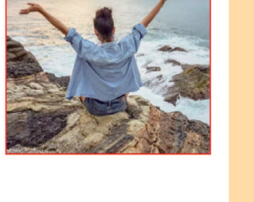

एकटं असणं आपल्या मानसिक आरोग्यासाठी खूप चांगलं असतं. एका संशोधनातून ही बाब समोर आली आहे. एकटं राहिल्यामुळे फक्त मानसिकच नाही तर शारीरिक आरोग्यही चांगलं राहतं. नातेसंबंधांशी संबंधित बरीच संशोधनं होत असतात. असंच एक संशोधन मध्यंतरी झालं होतं. कॅलिफोर्निया विद्यापीठात हे संशोधन करण्यात आलं होतं. एकटे लोक विवाहित कवा रिलेशनशीपमध्ये असणाऱ्यांपेक्षा अधिक निरोगी असतात, ही बाब या संशोधनातून समोर आली होती. दुसऱ्या एका संशोधनातूनही ही बाब समोर आली आहे. त्यामुळे एकटं असणाऱ्यांनी घाबरण्याचं काहीच कारण नाही.

फूटकेअर

योग्य पादत्राणं निवडा

चुकीच्या पादत्राणांमुळे पाठीचा कणा तसंच पायांना दुखापत होऊ शकते. मात्र याकडे आपण कधीही लक्ष देत नाही. चुकीच्या पद्धतीने चालल्यामुळे आपल्या पायांचा आकारही बदलू शकतो. त्यामुळे पादत्राणं घेताना फॅशनऐवजी आरोग्याचा विचार करणं गरजेचं आहे. उंच टाचेच्या चपलांमुळे नसांवर ताण येतो. या पादत्राणांमुळे तुम्ही उंच दिसत असलात तरी यामुळे गुडघेदुखी, आर्थ्रायटिस तसंच पायांचं दुखणं मागे लागू शकतं. त्यामुळे योग्य प्रकारच्या पादत्राणांचा वापर करा.

काळजी त्वचेची

निरोगीत्वचेसाठी...

निरोगी, नितळ त्वचा हे प्रत्येक महिलेचं स्वप्न असतं. चुकीचा आहार, प्रदूषण, रसायनांचा वापर यामुळे त्वचेतला तजेला कमी होतो. पोषक आहार, व्यायाम तसंच नैसर्गिक उत्पादनांचा वापर करून तुम्ही त्वचेचं आरोग्य टिकवून ठेऊ शकता. यासोबतच काही चुकाही टाळल्या पाहिजेत. बॉडी लोशन चेहऱ्याला लावू नका. बॉडी लोशनमध्ये तेलाचं प्रमाण अधिक असतं. चेहऱ्याला एवढ्या तेलाची गरज नसते. त्यामुळे बॉडी लोशनऐवजी चेहऱ्यासाठी तयार करण्यात आलेलं क्रीम लावा. अंड्याचा पांढरा भाग चेहऱ्याला लावला जातो. पण अंड्याची ॲलर्जी असल्यास या पांढऱ्या भागाचा वापर करू नये.

आजीबाईचा बटवा

संत्र्याच्या बिया लाभदायी

संत्र्याच्या सालींबद्दल आपण ऐकलं आहे. पण संत्र्याच्या बियांचं काय, त्या तर फेकून दिल्या जातात.वास्तविक त्यांच्या सेवनाने वजन कमी व्हायलाही मदत होते. संत्र्याच्या बियांमुळे उच्च रक्तदाब नियंत्रणात राहतो. 'बी ६' हे जीवनसत्त्व आणि मॅग्नेशियममुळे संत्र्याचं बी प्रभावी ठरतं. संत्र्याच्या बियांपासून निघणारं तेल केसांसाठी पोषक असतं. ते तेल उत्तम कंडिशनर म्हणून काम करतं. या बियांमध्ये अँटीऑक्सिडंट्स भरपूर प्रमाणात असतात. म्हणूनच मग रोप्रतिकारक शक्ती वाढवण्यासाठी संत्र्याच्या बियांचं सेवन करता येईल.

भामरागडला पुन्हा पुराचा तडाखा

■ महासागर प्रतिनिधी
गडचिरोली, दि. २७ :

भामरागड तालुक्यातील हिंदेवाडा येथील गर्भवती महिला अर्चना विकास तिम्मा हिला २७ ऑगस्ट रोजी पहाटे ४.०० वाजता राज्य आपत्ती प्रतिसाद दलाच्या (एसडीआरएफ) पथकाच्या मदतीने पामूलगौतम नदीच्या पुरातून सुरक्षितपणे बाहेर काढण्यात आले. नदी पार करून तिला तातडीने भामरागड ग्रामीण रुग्णालयात दाखल करण्यात आले असून सकाळी तिने गोंडस कन्येला जन्म दिला आहे.

छत्तीसगड राज्यात मागील दोन दिवसांपासून सुरू असलेल्या मुसळधार पावसामुळे इंद्रावती, पर्लकोटा व पामूलगौतम नद्यांच्या पातळीत वाढ झाली आहे. यामुळे भामरागड परिसरात पूरस्थिती निर्माण झाली. जिल्हाधिकारी अविश्यांत पंडा यांनी कालच याची दखल घेऊन आपत्ती व्यवस्थापनाची यंत्रणा सज्ज ठेवण्याचे आदेश दिले होते.

त्यानुसार सिरोंचा येथून एसडीआरएफचे पथक रात्री अकरा वाजता भामरागडला रवाना झाले. पहाटे चारच्या सुमारास पथकाने अर्चनाला पुरातून बाहेर काढून रुग्णालयात दाखल केले. या जलद कारवाईमुळे प्रसूतीवेळी होणारा मोठा अनर्थ टळला, असे तहसीलदार किशोर बागडे यांनी सांगितले.

दरम्यान, भामरागडच्या मुख्य बाजारपेठेत पर्लकोटा नदीचे पाणी शिरले. तब्बल ३० ते ३५ दुकानांत पाणी गेल्याने व्यापारी हवालदिल झाले होते. मात्र पूर्वसूचनेमुळे व्यापाऱ्यांनी कालच आपले साहित्य सुरक्षित स्थळी हलवले. त्यामुळे मोठे नुकसान टळले.

तिसऱ्यांदा पुराचा फटका

यंदा दक्षिण गडचिरोलीला पावसाचा सर्वाधिक फटका बसला आहे. त्यामुळे भामरागडचा महिनाभरात तिसऱ्यांदा संपर्क तुटला असून शहरात पाणी गेल्याने पूर प्रवण क्षेत्रातील घरांना आणि दुकानांना रिकामे करावे लागले. त्यामुळे संबंधितांना मोठ्या प्रमाणात आर्थिक फटका बसला आहे.

प्रशासनाने आधीच आपत्ती व्यवस्थापन यंत्रणा सज्ज ठेवून तत्काळ कारवाई सुरू केल्याने नुकसान मर्यादित राहिले, असे स्थानिकांचे मत आहे.

पावसाचा जोर अजूनही कायम असल्याने प्रशासनाने सर्व विभागांना सज्ज राहण्याचे आदेश दिले आहेत.

विशेषतः आरोग्य विभाग, महसूल, पोलीस आणि आपत्ती व्यवस्थापन शाखांना तातडीच्या उपाययोजना करण्यास सांगण्यात आले आहे. नागरिकांनीही नदीकाठी किंवा धोक्याच्या भागात जाऊ नये, सतर्क राहावे असे आवाहन प्रशासनाकडून करण्यात आले आहे.

शिंदेंचे जरांगेंना चर्चेचे आवाहन

■ महासागर प्रतिनिधी
मुंबई, दि. २७ :

उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी मराठा आरक्षणासाठी मुंबईच्या दिशेने निघालेल्या मनोज जरांगे पाटील यांना चर्चेचे आवाहन केले आहे. महाराष्ट्रात यापूर्वी अनेकदा मोठी आंदोलने झाली. पण सर्वांनी आपल्या आंदोलनाचा इतरांना त्रास होणार नाही याची काळजी घेतली. त्यामुळे मनोज जरांगे व त्यांच्या सहकाऱ्यांनीही गणेशभक्तींची गैरसोय होणार नाही याची काळजी घेतली पाहिजे. त्यांनी चर्चेच्या माध्यमातून आपल्या मागण्या मांडाव्या, असे ते म्हणालेत.

मनोज जरांगे बुधवारी सकाळी आपल्या लाखो समर्थकांसह मुंबईच्या दिशेने निघालेत. ते मराठा आरक्षणाच्या आपल्या प्रमुख मागणीसाठी मुंबईच्या आझाद मैदानावर आंदोलन करणार आहे. ऐन गणेशोत्सवात हे आंदोलन सुरू झाल्यामुळे सरकारची काळजी वाढली आहे.

या पार्श्वभूमीवर उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी मनोज जरांगे यांना चर्चेचे आवाहन केले आहे. ते बुधवारी दुपारी पत्रकारांशी संवाद साधताना म्हणाले, लोकशाहीमध्ये आंदोलन करण्याचा व आपला हक्क मागण्याचा अधिकार आहे. पण आपल्या आंदोलनामुळे इतरांची गैरसोय होणार नाही याची काळजी घेतली पाहिजे.

मी मुख्यमंत्री होतो तेव्हा आमच्या मंत्रिमंडळाने मराठा समाजाला १० टक्के आरक्षण देण्याचा निर्णय घेतला होता. मी जाहीरपणे शिवरायांच्या पायांची शपथ घेऊन आरक्षण देण्याची शपथ घेतली होती. त्यानुसार हे आरक्षण दिले होते.

हे आरक्षण आजही कायम आहे. त्यामुळे मराठा समाजासाठी कुणबी प्रमाणपत्र देणे असो, विविध योजना लागू करणे असो किंवा जस्टीस शिंदे समिती असेल, गायकवाड समिती असेल, मागासवर्ग आयोग असेल आमच्या सरकारने विविध माध्यमांतून अनेक गोष्टी देण्याचे काम केले होते. गणपती उत्सवानिमित्त देशविदेशातून लाखो गणेशभक्त महाराष्ट्रात विशेषतः मुंबईत येत असतात. त्यांची कुठेही गैरसोय होऊ नये ही माझी भावना आहे. याचे भान व काळजी प्रत्येकाने घेतली पाहिजे. त्यामुळे सरकारने मनोज जरांगे यांना चर्चा करून प्रश्न सोडविण्याचे आवाहन केल्याचे शिंदे म्हणाले.

ताडोबातील छोटा मटका गंभीर

■ महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. २७ :

ताडोबा-अंधारी व्याघ्रप्रकल्पाच्या बफर क्षेत्रातील छोटा मटका नावाने प्रसिद्ध वाघाची प्रकृती सातत्याने ढासळत असतानाही व्यवस्थापनाकडून उपचारासाठी ठोस पाऊल उचलण्यात आले नाही. परिणामी, या वाघाला आता चालणेही कठीण झाले आहे. या वाघाच्या उपचारासाठी वनखात्याकडून टाळाटाळ होत आहे.

ताडोबा-अंधारी व्याघ्रप्रकल्पाच्या बफर क्षेत्रातील छोटा मटका नावाने प्रसिद्ध वाघाची प्रकृती सातत्याने ढासळत असतानाही वनखात्याकडून उपचाराबाबत उपाययोजना करण्यात येत नसल्याने आता स्वतः उच्च न्यायालयाने दखल घेतली आहे.

ताडोबा-अंधारी व्याघ्रप्रकल्पाच्या गाभा क्षेत्रातील दिग्गज वाघ मटकासूर आणि वाघीण छोटी तारा यांच्या पोटी २०१६च्या अखेरीस छोटा मटकाचा जन्म झाला. ताराचंद नावाचा त्याला एक भाऊ होता, जो वीज पडून मृत्युमुखी पडला. छोटी ताराने त्याला वाढवले आणि तो धाडसी वाघ बनला.

ताडोबाच्या बफर क्षेत्रात साम्राज्य निर्माण करणाऱ्या या वाघाची बुद्धपौर्णिमेच्या दिवशी ब्रह्मा या वाघासोबत लढाई झाली. यात ब्रह्मा ठार झाला तर छोटा मटका रक्तबंबाळ झाला. त्याच्या पायाला मोठ्या चिरा पडल्या आणि त्यात सातत्याने रक्त येत होते. त्याला चालणे कठीण होत असतानाही व्यवस्थापनाने त्याकडे दुर्लक्ष केल्याचा आरोप आहे. त्याच्यावर प्राथमिक उपचार करण्यात आले. मात्र, प्रकृतीत सुधारणा झाली नाही.

आता पायाची जखम अधिक चिघळली असून चालणे कठीण झाले आहे. हा वाघ नैसर्गिकरित्या बरा होईल, या अपेक्षेने वनविभाग हातावर हात ठेवून बसून आहे. मुंबई उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठाने या प्रकरणाची गंभीर दखल घेत ॲड. यश सांबरे यांची न्यायालयीन मित्र म्हणून नेमणूक करीत स्वतःहून याचिका दाखल करून घेतली. या याचिकेवर पुढील आठवड्यात सुनावणी होणार असल्याची माहिती पुढे आली आहे.

जीवंत सातबारा अभियान मोहिमेला फासला हरताळ

आमगावात अद्यापही १०३ मृतकांची नावे सातबारावर कायम : शासनाला दिशाभूल करणारी खोटी

■ महासागर प्रतिनिधी, देसाईगंज, दि. २७ :

महसूल विभाग १०० दिवस कृती कार्यक्रम आराखडा अंतर्गत दिनांक ०१ मार्च २०२५ पासुन बुलढाणा जिल्हयातील सर्व गावांमध्ये जिवंत सातबारा मोहिम राबविण्यात आली होते. सदर मोहिमेची शासनस्तरावर महसूल मंत्र्यांनी दखल घेवून सदर मोहिम संपुर्ण राज्यामध्ये राबविण्याबाबत्त निर्देश दिलेले होते.

त्यानुसार महाराष्ट्र शासनाच्या महसूल विभागाने १९/३/२०२५ ला जिवंत सातबारा अभियान मोहीम राबविण्यासाठी शासन परिपत्रक निर्गमित केले होते. मात्र गडचिरोली जिल्ह्यातील देसाईगंज तालुक्यातील आमगाव साजामध्ये एक नव्हे तब्बल एकशे तीन मयतांचे नांव सातबारावर कायम असल्याची धक्कादायक माहिती उघडकीस आली असल्याने महसुल विभागात एकच खळबळ उडाली आहे.

१ एप्रिल ते ५ एप्रिल पर्यंत ग्राम महसूल अधिकारी यांनी त्यांच्या साजा अंतर्गत येणाऱ्या गावांमध्ये चावडी वाचन करून न्यायप्रविष्ट प्रकरणं सोडून गावं निहाय मयत खातेदार यांची यादी तयार करणं,६ एप्रिल ते २० एप्रिल या कालावधीत वारसांनासंबंधी आवश्यक कागदपत्रे सादर करून मंडळ अधिकारी यांचे मार्फत वारस ठराव ई फेरफार प्रणालीद्वारे मंजूर करणे, २१ एप्रिल ते १० मे या कालावधीत ७/१२ दुरुस्ती करुन सर्व जीवंत व्यक्ती ७/१२ वर नोंदविलेल्या असायला पाहिजे होते.

यात समन्वयक अधिकारी म्हणून तहसीलदार हे आपल्या अधिनस्त क्षेत्रात हा कालबद्ध कार्यक्रम विहित मुदतीत पूर्ण करण्यासाठी ग्राम महसूल अधिकारी व मंडळ अधिकारी यांना अवगत करण्यात येऊन सदर कारवाई करण्याबाबत सक्त सुचना देण्याचे निर्देश शासन परिपत्रकात देण्यात आले होते.

मात्र देसाईगंज तालुक्यातील आमगाव साझातील माहीती जिल्हाधिकारी कार्यालयास खोटी माहिती देऊन जवळपास शंभर पेक्षा जास्त अर्थात १०३ मयतांचे नांव सातबारा उतारा मध्ये अद्यापही कायम आहेत.

यामुळे शासनाच्या जीवंत सातबारा या अभिनव उपक्रमाला तहसीलदार, नायब तहसीलदार, मंडळ अधिकारी व तलाठी आमगाव यांनी अक्षरशः हरताळ फासला आहे. ही बाब वरिष्ठांपासून पुर्णतः लपविण्यात आल्याचे सांगितले जाते.

जिल्हाधिकारी गडचिरोली यांच्यासह शासनापासून लपवून ठेवली असल्याने शासनाला खोटी व दिशाभूल करणारी माहिती दिल्याबद्दल संबंधित तहसीलदार देसाईगंज तलाठी आमगाव व मंडळ अधिकारी देसाईगंज यांच्यावर काय कारवाई होते याकडे सर्वांचे लक्ष लागले आहे.

जिवंत सातबारा मोहिम अंतर्गत सातबारावरील गावातील सर्व मयत खातेदारांच्या वारसांच्या नोंदीची प्रक्रिया पूर्ण करावयाची आहे.

मयत खातेदार यांच्या वारसांना शेतजमिनीच्या अनुषंगाने विविध दैनंदिन कामकाजासाठी आवश्यक असणाऱ्या कागदपत्रामध्ये वारसांची नोंद विहित कालावधीत अधिकार अभिलेखामध्ये नोंद न झाल्याने अडचणींना सामोरे जावे लागते.

संपूर्ण राज्यात जिवंत सातबारा मोहिम राबविण्याचा निर्णय शासनस्तरावर घेण्यात आला असला तरी यापूर्वी वारसान फेरफारतून हजारो रुपये मिळत होते, मात्र या अभिनव उपक्रमातून स्थानिक पातळीवरील अधिकाऱ्यांना चिरीमिरी मिळत नसल्याने भ्रष्ट व भोंगळ कारभारामुळे सदर योजना लालफितीत चांगलीच फसली असल्याचे सांगितले जात आहे. या संपूर्ण प्रकरणाची उच्चस्तरीय चौकशी करण्याची मागणी